

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

Yozgat 2023

Kalkınma Çalıştayı

Şonuçları

2-3 Mayıs 2013

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

Yozgat 2023

Kalkınma Çalıştayı
Sonuçları
2-3 Mayıs 2013

I. VALİLİK SUNUŞU

Kalkınma hedeflerinin başarılabilmesi; o yerin kalkınma hedeflerinin önünde engel teşkil eden sorunların ve çözüm önerilerinin doğru belirlenmesi, çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi ve potansiyellerinin gereğince değerlendirilmesi için doğru stratejiler geliştirilmesi ve geliştirilen stratejilerin başta yerel kurum ve kuruluşlar olmak üzere tüm ilgililerce sahiplenilmesi ve uygulanmasından geçmektedir.

Bu amaçla, Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi, Bozok Üniversitesi, Yozgat Ticaret ve Sanayi Odası katkılarıyla 2-3 Mayıs 2013 tarihlerinde Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından ilimizde iki günlük bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay, kamu kurum ve kuruluşları, üniversite, özel sektör, birlik ve odalar ile diğer kurumlardan yaklaşık 150 kişilik bir katılımcı kitlesine ev sahipliği yapmış, ortak bir paydada Yozgat'ın 10 yıllık geleceğini belirlemek üzere, kilit aktörleri bir araya getirmiştir. Sadece yerel kurum ve kuruluşlar değil, aynı zamanda merkezi kurumlar yanında devletin üst kademe temsilcileri de çalıştaya teşrif etmişlerdir.

Söz konusu çalıştayla, Türkiye'nin merkezinde yer alan Yozgat'ın kalkınmasının önünde engel teşkil eden sorunlar, bu sorunların çözümü için yapılması gerekenler ve vizyoner proje önerileri katılımcı bir yaklaşımla tespit edilmiştir. Bu

bakımdan, 10 yıllık bir yol haritası niteliğinde olan çalıştay, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan TR72 Bölgesi 2014-2023 dönemi Bölge Planına katkı sağlaması ve Yozgat'ın kalkınması yolunda ortak aklın işletildiği güncel bir adım olması bakımından değer taşımaktadır.

Valiliğimiz, il düzeyinde bütün kamu, özel kurum ve kuruluşlarla, mevzuatla verilen görev ve yetkilerini, kendisine tahsis edilen kaynakları en iyi şekilde kullanarak vatandaş odaklı hizmet anlayışıyla yürütmeye devam edecek ve Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı Sonuçlarını Yozgat'ın arzu edilen ölçüde kalkınması için bir yol haritası olarak değerlendirecektir.

Bu vesileyle, Yozgat'ın kalkınması için düzenlenen bu çalıştaya teşriflerinden ve desteklerinden ötürü Başbakan Yardımcımız Sayın Bekir BOZDAĞ, Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet YILMAZ ve Yozgat milletvekillerimiz başta olmak üzere değerli katkı ve görüşleriyle çalıştaya rehberlik eden tüm paydaşlarımıza ve başta Orta Anadolu Kalkınma Ajansı olmak üzere organizasyonda rol alan tüm kurum ve kuruluşlarımıza en derin saygılarımla teşekkür eder, çalıştay sonuçlarının Yozgat ve ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ederim.

Abdulkadir YAZICI
Yozgat Valisi
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
Yönetim Kurulu Üyesi

II. ÖNSÖZ

Ajansımız kurulduğu günden bu yana çabalarını bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak, yerinden kalkınmayı sağlamak, bölgesel gelişmeyi sağlamak amacıyla sürdürmektedir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesi çerçevesinde, Kalkınma Bakanlığı tarafından, "Kayseri, Sivas ve Yozgat" illerini kapsayan TR72 Bölgesi için 2014-2023 dönemi Bölge Planını hazırlama yetkisi Ajansımıza verilmiştir. Bu doğrultuda, Ajansımız TR72 Bölgesinin kalkınmasına yön verecek politikaları belirlemek üzere, 2014-2023 dönemi Bölge Planı hazırlık çalışmalarını ilgili tüm tarafların katkısını almak suretiyle sürdürmüştür. TR72 Bölgesi 2014-2023 dönemi Bölge Planı hazırlıkları kapsamında Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi, Bozok Üniversitesi, Yozgat Ticaret ve Sanayi Odası katkılarıyla düzenlenen Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, sadece TR72 Bölgesi 2014-2023 dönemi Bölge Planına katkı sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda Yozgat'ın önümüzdeki 10 yılına da ışık tutacak bir yol haritası niteliğindedir.

Ajansımız, TR72 Bölgesi illeri arasında özel bir yere sahip olan Yozgat'ın kalkınması için birçok çalışma yürütmektedir. Bu kapsamda, Ajansımız koordinasyonunda tamamen gönüllü temelde Yozgat için "Tarım, Hayvancılık ve Gıda", "Sanayi ve Ticaret", "Enerji ve Madencilik" ve "Turizm ve Sosyal Altyapı" alanlarında Sektörel

Çalışma Grubu Raporları grup temsilcileri vasıtasıyla hazırlanmıştır. Öte yandan merkez ilçe hariç Yozgat'ın tüm ilçelerinde "İlçe Stratejik Analiz Toplantıları" gerçekleştirilmiş, ilçelerin öncelikli sorunları ve çözüm önerileri ile ilçelerin potansiyelleri ve yatırım alanları Ajansın talebi üzerine ilçe kaymakamları başkanlığında kamu, özel sektör ve STK temsilcilerinden oluşturulan 10-20 kişilik odak gruplarıyla tartışılmış ve sonuçları yeni dönem Bölge Planına katkı sağlamıştır.

Son olarak, TR72 Bölgesi 2014-2023 Dönemi Bölge Planı hazırlıkları kapsamında, Kalkınma Bankası ve Ajansımız arasında Yozgat'a özel olarak Yozgat İmalat Sanayi Analizi için işbirliği protokolü imzalanmış olup, çalıştay sonuçları Yozgat İmalat Sanayi Analizi raporuna da girdi sağlamıştır. Yozgat İmalat Sanayi Analizi çalışması yakın zamanda tamamlanacaktır.

Bu bağlamda, Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayına desteklerinden dolayı, başta Başbakan Yardımcımız Sayın Bekir BOZDAĞ, Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet YILMAZ ve Yozgat milletvekillerimiz ile Kalkınma Bakanlığı Genel Müdürü Sayın Nahit BİNGÖL olmak üzere çalıştaya görüşleriyle değer katan tüm katılımcılara ve organizasyonda rol alan tüm kurumlara teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Dr. H. Mustafa PALANCIOĞLU
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
Genel Sekreteri

III. İÇİNDEKİLER TABLOSU

VALİLİK SUNUŞU	I.
ÖNSÖZ	II.
İÇİNDEKİLER TABLOSU	III.
EKLER	IV.
TABLolar DİZİNİ	V.
RESİMLER DİZİNİ	VI.
ŞEKİLLER DİZİNİ	VII.
1.SUNUŞ	14
2.ÇALIŞTAYDA KULLANILAN YÖNTEMLER VE MODERATÖRLER.....	18
3.ÇALIŞTAY SONUÇLARI	26
3.1. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı Sonuçları.....	26
3.2. Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı Sonuçları.....	28
3.3. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Çalıştayı Sonuçları	30
3.4. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Sağlık, Kültür ve Altyapı) Çalıştayı Sonuçları.....	32
3.5. Yozgat 2023 Proje Önerileri	35
4.ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI	
YOZGAT 2023 KALKINMA ÇALIŞTAYI GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ	36
4.1. Genel Değerlendirme	37
4.2. Göç ve İstihdam.....	37
4.3. Eğitim	39
4.4. Ekonomi	40
4.5. Tarım ve Hayvancılık.....	46
4.6. Gıda.....	48
4.7. Madencilik	48
4.8. Girişimcilik.....	49
4.9. Teşvikler	49
4.10. Ar-Ge	49
4.11. Sağlık	50
4.12. Coğrafi İşaret	50
4.13. Kurumsal Kapasite.....	50
4.14. Ulaşım ve Bilişim Altyapısı	50
4.15. Alternatif Turizm	51
4.16. Çevre.....	52
4.17. Yenilenebilir Enerji	51

5. ÇALIŞTAYA İLİŞKİN HAM (İŞLENMEMİŞ) SONUÇLAR.....	54
5.1. Gıda Tarım ve Hayvancılık Oturumu Ham Sonuçları.....	54
5.1.1. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı	54
I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar.....	54
5.1.2. Gıda Tarım ve Hayvancılık I. Grup Ham Çözüm Önerileri	54
5.1.3. Gıda Tarım ve Hayvancılık I. Grup Vizyoner Proje Önerileri	61
5.1.4. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı	62
II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar.....	62
5.1.5. Gıda Tarım ve Hayvancılık II. Grup Ham Çözüm Önerileri.....	63
5.1.6. Gıda Tarım ve Hayvancılık II. Grup Vizyoner Proje Önerileri	66
5.2. Sanayi Ticaret ve Turizm Oturumu Ham Sonuçları	67
5.2.1. Sanayi, Ticaret ve Turizm	67
I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar (Sanayi)	67
5.2.2. Sanayi, Ticaret ve Turizm I. Grup Ham Çözüm Önerileri (Sanayi)	68
5.2.3. Sanayi Ticaret ve Turizm I. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Sanayi)	74
5.2.4. Sanayi, Ticaret ve Turizm	76
II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar (Ticaret ve Turizm)	76
5.2.5. Sanayi, Ticaret ve Turizm II. Grup Ham Çözüm Önerileri (Ticaret ve Turizm)	77
5.2.6. Sanayi Ticaret ve Turizm II. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Ticaret ve Turizm)	78
5.2.7. Sanayi Ticaret ve Turizm II. Grup Tarafından Düzenlenmiş İlk 3 Vizyoner Proje Önerisi (Ticaret ve Turizm)	79
5.3. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Oturumu Ham Sonuçları.....	80
5.3.1. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar	80
5.3.2. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Grubu Ham Çözüm Önerileri	81
5.3.3. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Grubu Vizyoner Proje Önerileri.....	83
5.4. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) Oturumu Ham Sonuçları.....	84
5.4.1. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) I. ve II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar	84
5.4.2. Sosyal Kalkınma Grupları Konsolide Ham Çözüm Önerileri	89
5.4.3. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Sosyal Altyapı) I. ve II. Grup Vizyoner Proje Önerileri	91

IV. EKLER

EK 1 – Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştay Katılım Listesi.....	96
Ek 2 – Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştay Katılım Listesi.....	100
Ek 3 – Madencilik Doğaltaşlar ve Yapı Malzemeleri Katılım Listesi.....	103
EK 4 – Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) Katılım Listesi.....	104

V. TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Kültür ve Kültürel Altyapı Göstergeleri	38
Tablo 2. En Fazla İstihdam Sağlayan Sektörler.....	40
Tablo 3. Sektörel Dağılım Oranları, % 40	41
Tablo 4. Yozgat İli Gelişim Bileşenleri Tablosu	43
Tablo 5. Önerilen Yatırım Konularının Özet Değerlendirmesi	40
Tablo 6. TR72 Bölgesi İlleri Tarla Bitkileri Üretim Durumu (TÜİK)	47
Tablo 7. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştay I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar	55
Tablo 8. Gıda Tarım ve Hayvancılık I. Grup Vizyoner Proje Önerileri	61
Tablo 9. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştay II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar	62
Tablo 10. Gıda Tarım ve Hayvancılık II. Grup Vizyoner Proje Önerileri.....	66
Tablo 11. Sanayi, Ticaret ve Turizm I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar (Sanayi).....	67
Tablo 12. Sanayi Ticaret ve Turizm I. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Sanayi).....	74
Tablo 13. Sanayi, Ticaret ve Turizm II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar (Ticaret ve Turizm).....	76
Tablo 14. Sanayi Ticaret ve Turizm II. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Ticaret ve Turizm)	78
Tablo 15. Sanayi Ticaret ve Turizm II. Grup Tarafından Düzenlenmiş İlk 3 Vizyoner Proje Önerisi (Ticaret ve Turizm)	79
Tablo 16. Madencilik, Doğaltaşlar ve Yapı Malzemeleri Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar	80
Tablo 17. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Grubu Vizyoner Proje Önerileri	83
Tablo 18. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar	84
Tablo 19. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar	86
Tablo 20. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Sosyal Altyapı) I. Grup Vizyoner Proje Önerileri	91
Tablo 21. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Sosyal Altyapı) II. Grup Vizyoner Proje Önerileri.....	93

VI. RESİMLER DİZİNİ

VI. ŞEKİLLER DİZİNİ

Resim 1. Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı Kayıt Alanı	14
Resim 2. Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı Açılış Kareleri - İstiklal Marşı ve Saygı Duruşu ..	14
Resim 3. Sodan Sağa Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Sayın Dr. H. Mustafa PALANCIOĞLU ve Bozok Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Tamer UÇAR'ın Açılış Konuşmaları	15
Resim 4. Soldan Sağa Yozgat Belediye Başkanı Sayın Yusuf BAŞER ve Yozgat Valisi Sayın Abdulkadir YAZICI'nın Açılış Konuşmaları	15
Resim 5. Melikşah Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU'nun Çalıştayda Uygulanan Yöntem Konusunda Katılımcıları Bilgilendirmesi	15
Resim 6. Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir BOZDAĞ ve Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ'ın Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayına Teşrifleri	16
Resim 7. Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir BOZDAĞ ve Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ'ın Teşrifleriyle Düzenlenen 3 Mayıs 2013 Tarihli Çalıştay	16
Resim 8. Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ'ın Kapanış Konuşması ve Değerlendirmeleri	17
Resim 9. Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir BOZDAĞ'ın Kapanış Konuşması ve Değerlendirmeleri	17
Resim 10. Katılımcılara Uygulanan Fikir Tepsisi Yöntemi	18
Resim 11. Çözüm Önerileri	19
Resim 12. Çalıştaydan Bir Görünüm: Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU'nun Kullanılan Yöntem Hakkında Açıklamaları	20
Resim 13. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayından Genel Görünüm	26
Resim 14. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı I. Grup	26
Resim 15. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı II. Grup	26
Resim 16. Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayından Genel Görünüm	28
Resim 17. Sanayi Ticaret ve Turizm Çalıştayı I. Grup	29
Resim 18. Sanayi Ticaret ve Turizm Çalıştayı II. Grup	29
Resim 19. Madencilik Çalıştayından Genel Bir Görünüm	31
Resim 20. Madencilik Çalıştayı En Önemli Sorunların Tartışılması	31
Resim 21. Madencilik Çalıştayı Fikir Tepsisi Uygulaması	31
Resim 22. Sosyal Kalkınma Çalıştayından Genel Görünüm	33
Resim 23. Sosyal Kalkınma Çalıştayı I. Grup	33
Resim 24. Sosyal Kalkınma Çalıştayı II. Grup	33

Şekil 1. TÜİK 2011 yılı verilerine göre TR72 Bölgesi İllerinin (Kayseri, Sivas ve Yozgat) Bitkisel Üretim Durumu	47
---	----

1- SUNUŞ

Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi, Bozok Üniversitesi ve Yozgat Ticaret ve Sanayi Odası katkılarıyla Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından TR72 Bölgesinin kalkınmasına yön verecek politikaları belirlemek üzere, TR72 Bölgesi 2014-2023 dönemi Bölge Planı hazırlık çalışmaları kapsamında, 2-3 Mayıs 2013 tarihlerinde Yozgat ilinde geniş bir katılımcı kitlesiyle (~150 kişi) **“Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı”** düzenlenmiştir.

Resim 1. Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı Kayıt Alanı

Çalıştay, ilk gün saygı duruşunun ardından, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Sayın Dr. H. Mustafa PALANCIOĞLU, Bozok Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Tamer UÇAR, Yozgat Belediye Başkanı Sayın Yusuf BAŞER ve Yozgat Valisi Sayın Abdulkadir YAZICI'nın açılış konuşmalarıyla başlamış, oturumlara geçmeden önce Melikşah Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU oturumlarda uygulanacak yöntem hakkında katılımcıları bilgilendirmiştir.

Resim 2. Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı Açılış Kareleri - İstiklal Marşı ve Saygı Duruşu (2 Mayıs 2013)

Açılış konuşması ve çalıştayda uygulanacak yöntemin ardından birinci gün **“Gıda, Tarım ve Hayvancılık”, “Sanayi, Ticaret ve Turizm”, “Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri”** ve **“Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı)”** olmak üzere 4 farklı alanda düzenlenen eş zamanlı çalıştaylarla üst ve teknik düzeyde katılım sağlayan paydaşların görüşleri ortak bir paydada alınmıştır.

1- SUNUŞ

Resim 3. Soldan Sağa Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Sayın Dr. H. Mustafa PALANCIOĞLU ve Bozok Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Tamer UÇAR'ın Açılış Konuşmaları

Resim 4. Soldan Sağa Yozgat Belediye Başkanı Sayın Yusuf BAŞER ve Yozgat Valisi Sayın Abdulkadir YAZICI'nın Açılış Konuşmaları

Resim 5. Melikşah Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU'nun Çalıştayda Uygulanan Yöntem Konusunda Katılımcıları Bilgilendirmesi

Çalıştayın birinci gününde oluşturulan her bir oturum; **“sorunlar, çözüm önerileri ve vizyoner proje önerileri”** olmak üzere üç bölümde gerçekleşmiştir. Bu bağlamda, çalıştaylarda Yozgat'ın 2023 yılındaki vizyonuna ulaşmasını engelleyen en önemli sorunlar, katılımcı bir yaklaşımla önceliklendirilerek tespit edilmiş, daha sonra sorunların çözümü için katılımcılar tarafından dile getirilen öneriler oluşturulan gruplarda tartışılarak kayıt altına alınmıştır. Ayrıca, Yozgat ilinin 2023 yılında kalkınma vizyonuna ulaşması için vizyoner proje önerileri katılımcılardan talep edilmiş,

her bir katılımcı proje önerilerini belirterek oluşturulan her bir gruptan yine katılımcı bir yaklaşımla üç proje önerisi alınmıştır.

Söz konusu çalıştay sonuçları ikinci gün, **Başbakan Yardımcımız Sayın Bekir BOZDAĞ** ve **Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet YILMAZ** ile Yozgat milletvekilleri Sayın Yusuf BAŞER ve Ertuğrul SOYSAL, Yozgat Valisi Sayın Abdulkadir YAZICI, Kayseri Valisi Sayın Şerif YILMAZ, Yozgat Belediye Başkanı Sayın Yusuf BAŞER, Bozok Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Tamer UÇAR, Kayseri İl Genel Meclis Başkanı Sayın Saadettin AYDIN, Yozgat İl Genel Meclis Başkanı Sayın Ayhan CAN, Yozgat Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı Sayın Metin ÖZİŞİK, Kalkınma Bakanlığı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürü Sayın Nahit BİNGÖL ile kamu, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları, özel sektör, birlik ve üniversiteden teknik, orta ve üst düzey temsilcilerinden oluşan yaklaşık 150 kişilik bir katılımcı kitlesine oturum moderatörleri ve Ajans Genel Sekreteri Sayın Dr. H. Mustafa PALANCIOĞLU tarafından sunulmuştur. Söz konusu iki günlük çalıştay, Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet YILMAZ ve Başbakan Yardımcımız Sayın Bekir BOZDAĞ'ın konuşmaları ve değerlendirmeleriyle son bulmuştur.

Resim 6. Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir BOZDAĞ ve Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ'ın Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı'na Teşrifleri

Resim 7. Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir BOZDAĞ ve Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ'ın Teşrifleriyle Düzenlenen 3 Mayıs 2013 Tarihli Çalıştay

Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, sadece TR72 Bölgesi 2014-2023 Dönemi Bölge Planına katkı sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda Yozgat'ın önümüzdeki 10 yılına da ışık tutacak bir yol haritası niteliğindedir. Çalıştay sonuçları ayrıca, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ve Kalkınma Bankası işbirliğiyle yürütülen Yozgat İmalat Sanayi Analizi çalışmalarına da girdi sağlamıştır.

Resim 8. Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ'ın Kapanış Konuşması ve Değerlendirmeleri

Resim 9. Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir BOZDAĞ'ın Kapanış Konuşması ve Değerlendirmeleri

Bu vesileyle, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı olarak çalıştaya katkı ve katılım sağlayan tüm paydaşlara teşekkürlerimizi sunar ve çalıştay sonuçlarının Yozgat için hayırlı olmasını temenni ederiz.

2- ÇALIŞTAYDA KULLANILAN YÖNTEMLER VE MODERATÖRLER

2 Mayıs 2013 tarihinde 10.30-17.00 saatleri arasında 4 (dört) alanda gerçekleştirilen çalıştay 3 (üç) bölümden oluşmaktadır. Katılımcı sayısı fazlalığı nedeniyle, çalıştayın verimli geçmesini teminen “Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri” oturumu hariç her bir oturum iki ayrı grupta eş zamanlı olarak yürütülmüştür. Böylece, toplamda 7 ayrı grupta 4 oturum düzenlenmiştir.

Her oturum konusuyla ilgili,

1. “**En Önemli Sorunlar**”
2. Tespit edilen sorunlar için “**Çözüm Önerileri**”
3. “**Yozgat 2023 için En Önemli-Vizyoner Proje Önerileri**”

alanında uzman moderatörler eşliğinde katılımcı bir yaklaşımla tespit edilmiştir.

Çalıştayda fikir tepsisi yöntemi kullanılmış ve tüm katılımcılar görüş bildirme işlemini sonlandırana kadar fikir tepsisi yöntemine devam edilmiştir. Her bir grupta, en önemli beş sorun, beş sorun için çözüm önerileri ve en önemli üç proje önerisi puanlama yöntemiyle tespit edilmiştir.

Fikir Tepsisi Yöntemi: Birbirinden bağımsız ortamlarda gerçekleştirilen oturumlarda bir masa etrafında oturan katılımcılara yeterli sayıda post-it ve katılımcı sayısı kadar A3 boyutunda kartonlar dağıtılmış; post-it'lere oturuma katıldıkları alanla ilgili sırasıyla en önemli sorunlar, vizyoner proje önerilerini yazarak önlerindeki kartonlara yapıştırmaları istenmiştir. Daha sonra, aynı karton tekrar kendilerine ulaşana kadar saat yönünde kartonları dolaştırmaları ve her bir

Resim 10. Katılımcılara Uygulanan Fikir Tepsisi Yöntemi

2- ÇALIŞTAYDA KULLANILAN YÖNTEMLER VE MODERATÖRLER

Resim 11. Çözüm Önerileri

katılımcıdan önerilerine gelen kartonlara mükerrer görüş olmayacak şekilde kendi görüşlerini ifade eden post-it'leri yapıştırmaları talep edilmiştir. Görüş bildirme işlemi tamamlanınca, fikirler katılımcılara grup moderatörleri tarafından toplu bir şekilde okunarak, varsa ilave görüş bildirmeleri ve benzer görüşleri gruplandırmaları talep edilmiştir. Böylece, görüşler gerekli revizyon yapılarak ve yeni fikirler eklenerek konsolide listeler oluşturulmuştur. Oturumlardaki her bir grup için bu işlem takip edilmiştir. Çözüm önerileri için de katılımcılara dağıtılan belirli bir format üzerinden aynı işlem gerçekleştirilmiştir.

Puanlama: Dağıtılan puanlama kâğıdı aracılığıyla, katılımcılardan sorunlar için en önemli gördükleri ilk beşini en önemliden önemsiz doğru puanlandırmaları talep edilmiş; sonrasında her

bir sorun ve çözüm önerisine katılımcılar tarafından verilen puanlar Excel ortamında toplanarak ve kendi içlerinde sıralama yapılarak ilk beş sorun tespit edilmiştir. Vizyoner proje önerileri için ilk üç proje önerisi aynı metotla tespit edilmiştir.

Ajans personeli oturumlar esnasında moderatörlük ve raportörlük görevini üstlenmiş ve sunum yapan moderatörlere gerekli durumlarda yardımcı olmuşlardır.

Çalıştayda görev alan genel koordinatör, moderatör ve raportörlerin listesi aşağıda sunulmuştur;

Resim 12. Çalıştaydan Bir Görünüm: Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU'nun Kullanılan Yöntem Hakkında Açıklamaları

Genel Koordinatör

Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU
Melikşah Üniversitesi İktisadi ve
İdari Bilimler Fakültesi Dekanı

Özgeçmiş: 1968 doğumlu olan Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU, 1990 yılında Erciyes Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümünden mezun olmuş, aynı üniversite ve bölümde 1992 yılın-

da Yüksek Lisansını, 1998 yılında ise Doktorasını İstanbul Üniversitesinde tamamlamıştır. 2010 yılında Profesörlük unvanını alan Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU'nun, çok sayıda ulusal ve uluslararası dergi ve kitaplarda yayımlanan akademik çalışmaları ve çok sayıda hakemlikleri bulunmaktadır. Akademik çalışma alanları işletme yönetimi, davranış bilimleri, örgüt psikolojisi,

örgüt sosyolojisi, insan kaynakları yönetimi, stratejik yönetim, aile işletmeleri ve girişimciliktir. Meslek yaşamında birçok proje yürüten, Erciyes Üniversitesi, Melikşah Üniversitesi, TÜBİTAK, Kent Konseyi ve Milli Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Genel Müdürlüğü'nde üst ve orta düzeyde çeşitli idari görevler alan Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU, halen Melikşah Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanlığı görevini yürütmektedir. Prof. Dr. Mahmut ÖZDEVECİOĞLU, evli ve 3 çocuklu olup, iyi derecede İngilizce bilmektedir.

Prof. Dr. Şaban GÜÇLÜ

(Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı)
Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı,
Tarım ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanı

Özgeçmiş: 1963 doğumlu olan Prof. Dr. Şaban GÜÇLÜ, 1984 yılında Fakülte dönem birincisi olarak Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümünden mezun olmuş, aynı üniversite ve bölümde

1987 yılında Yüksek Lisansını, 1991 yılında Doktorasını tamamlamıştır. 2003 yılında Profesörlük unvanını alan Prof. Dr. Şaban GÜÇLÜ'nün çok sayıda ulusal ve uluslararası dergi ve kitaplarda yayımlanan akademik çalışmaları bulunmaktadır. Meslek yaşamında birçok proje yürüten, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölüm Başkanlığı, Bozok Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığı gibi çeşitli idari görevler alan Prof. Dr. Şaban GÜÇLÜ, halen Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcılığı ile Tarım ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanlığı görevlerini yürütmektedir. Prof. Dr. Şaban GÜÇLÜ, evli ve iki çocuk sahibi olup, iyi derecede İngilizce bilmektedir.

Doç. Dr. Mehmet Sıtkı İLKAY

(Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı)
Erciyes Üniversitesi, İktisadi ve
İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi

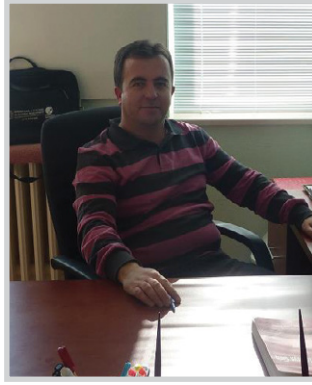

Özgeçmiş: 1960 doğumlu olan Doç. Dr. Mehmet Sıtkı İLKAY, 1984 yılında Erciyes Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümünden dönem birincisi olarak mezun olmuştur. İlki, 1987 yılında

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim dalında, ikincisi 1993 yılında Rensselaer Polytechnic Institute, Industrial and Management Engineering, NY, ABD'de olmak üzere Yüksek Lisansını tamamlamıştır. Doktora çalışmasını 1996 yılında Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (SBF) İşletme Anabilim Dalında tamamlayan Doç. Dr. Mehmet Sıtkı İLKAY'ın çok sayıda ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanan akademik çalışmaları bulunmaktadır. Birçok firmaya, kurumsal yönetim sistemi geliştirme, iş süreçlerinin iyileştirilmesi, bilişim sistemlerinin kurulması alanlarında proje geliştirme ve danışmanlık hizmetleri vermiştir. Halen Erciyes Üniversitesi İnovasyon ve AR-Ge üst kurul üyeliği ve Sürekli Eğitim Merkezi (ERSEM) Müdür Yardımcılığı görevini yürüten Doç. Dr. Mehmet Sıtkı İLKAY, evli ve üç çocuk babası olup, iyi derecede İngilizce bilmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Ramazan KURTOĞLU

(Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı)
Bozok Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi

Özgeçmiş: 1975 doğumlu olan Yrd. Doç. Dr. Ramazan KURTOĞLU, 1998 yılında Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümünden mezun olmuş, 2001 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim dalında Yüksek Lisansını, 2008 yılında Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalında Doktora çalışmasını tamamlamıştır. 2008 yılından beri Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Yrd. Doç. Dr. olarak görev yapan KURTOĞLU, Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde "Fakülte Sekreterliği" ve "Dekan Yardımcılığı", Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde de "Müdür Yardımcılığı" görevlerini yürütmüştür. Akademik çalışma alanı "Pazarlama" ve ilgi alanları "Perakendecilik, Pazarlama Etiği, Pazarlama Araştırmaları, Tüketim Kültürü" olan Yrd. Doç. Dr. Ramazan KURTOĞLU, evli ve 2 çocuk sahibi olup, iyi derecede İngilizce bilmektedir.

İşletme Anabilim dalında Yüksek Lisansını, 2008 yılında Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalında Doktora çalışmasını tamamlamıştır. 2008 yılından beri Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Yrd. Doç. Dr. olarak görev yapan KURTOĞLU, Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde "Fakülte Sekreterliği" ve "Dekan Yardımcılığı", Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde de "Müdür Yardımcılığı" görevlerini yürütmüştür. Akademik çalışma alanı "Pazarlama" ve ilgi alanları "Perakendecilik, Pazarlama Etiği, Pazarlama Araştırmaları, Tüketim Kültürü" olan Yrd. Doç. Dr. Ramazan KURTOĞLU, evli ve 2 çocuk sahibi olup, iyi derecede İngilizce bilmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Fahri SEKER

(Sosyal Kalkınma Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı Çalıştayı)
Bozok Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi

Özgeçmiş: 1970 doğumlu olan Yrd. Doç. Dr. Fahri SEKER, 1997 yılında Erciyes Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü'nden mezun olmuş, 2000 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim dalında Yüksek Lisansını, 2007 yılında Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalında Doktora çalışmasını tamamlamıştır. 2009 yılından beri Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Yardımcı Doçent Doktor olarak görev yapan SEKER, bir dönem Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevlerini yürütmüştür. Yrd. Doç. Dr. Fahri SEKER, evli ve 2 çocuk sahibi olup, iyi derecede İngilizce ve Almanca bilmektedir.

İktisat Anabilim dalında Yüksek Lisansını, 2007 yılında Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalında Doktora çalışmasını tamamlamıştır. 2009 yılından beri Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Yardımcı Doçent Doktor olarak görev yapan SEKER, bir dönem Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevlerini yürütmüştür. Yrd. Doç. Dr. Fahri SEKER, evli ve 2 çocuk sahibi olup, iyi derecede İngilizce ve Almanca bilmektedir.

Yrd. Doç. Dr. M. Avni AKÇE

(Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Çalıştayı)
Bozok Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

Özgeçmiş: 1977 doğumlu olan Yrd. Doç. Dr. M. Avni AKÇE, 1999 yılında Erciyes Üniversitesi, Yozgat Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümünden fakülte ve bölüm birincisi olarak mezun olmuş, 2003 yılında Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Jeoloji Mühendisliği anabilim dalında Yüksek Lisansını, 2010 yılında aynı üniversite ve anabilim dalında Doktora çalışmasını tamamlamıştır. Yrd. Doç. Dr. M. Avni AKÇE, halen Bozok Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmakta olup, 2012 yılında kurmuş olduğu Bilim ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin Müdürlük ve Bozok Üniversitesi Proje Koordinasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdür Yardımcılığı görevlerini yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası akademik çalışmaları bulunan Yrd. Doç. Dr. M. Avni AKÇE, evli ve iki çocuk sahibi olup, orta derecede İngilizce bilmektedir.

2003 yılında Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Jeoloji Mühendisliği anabilim dalında Yüksek Lisansını, 2010 yılında aynı üniversite ve anabilim dalında Doktora çalışmasını tamamlamıştır. Yrd. Doç. Dr. M. Avni AKÇE, halen Bozok Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmakta olup, 2012 yılında kurmuş olduğu Bilim ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin Müdürlük ve Bozok Üniversitesi Proje Koordinasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdür Yardımcılığı görevlerini yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası akademik çalışmaları bulunan Yrd. Doç. Dr. M. Avni AKÇE, evli ve iki çocuk sahibi olup, orta derecede İngilizce bilmektedir.

Moderatör Olarak Görev Yapan Ajans Personelleri:

Burçak YÜKSEL

(Gıda, Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı)
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi Başkanı

Yasin GENÇ

(Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) Çalıştayı)
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı

Raportör Olarak Görev Yapan Ajans Personelleri:

Fuat PARLAK

(Gıda, Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı)
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı

Mehmet Fatih ATILABEY

(Gıda, Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı)
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Yozgat Yatırım Destek Ofisi Uzmanı

Seyit CEZAOĞLU

(Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı)
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı

Mahmut AKBABA

(Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı)
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Yozgat Yatırım Destek Ofisi Uzmanı

Hande İNAN CENGİZ

(Madencilik, Doğal Taşlar ve
Yapı Malzemeleri Çalıştayı)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Planlama, Prog-
ramlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı

Saniye KESER

(Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri
Çalıştayı)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Planlama, Prog-
ramlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı

Rahime Şeyma BEKLİ

(Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık,
Altyapı) Çalıştayı)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Planlama, Prog-
ramlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı

Ceyda ÖZTÜRK

(Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık,
Altyapı) Çalıştayı)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Kurumsal Yöne-
tim Birimi Uzmanı

Ali BARUT

(Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık,
Altyapı) Çalıştayı)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Kayseri Yatırım
Destek Ofisi Koordinatörü

Raportörler, sorunlar, çözüm önerileri ve proje
önerilerini kayıt altına alırken ve kısaltırken özü-
ne sadık kalmış, mümkün olduğunca sorunları
birleştirmemeye ve katılımcıların teyidini almaya
özen göstermişlerdir. Sorunlar, çözüm önerileri ve
proje önerileri üzerinde görüş birliği sağlanarak,

katılımcıların taleplerine göre gerekli revizyonlar
yapılmıştır.

Tespit edilen sorunlar, çözüm önerileri toplu bir
şekilde katılımcılara ikinci gün aşağıda isimleri
sunulan moderatörler tarafından sunulmuştur.
Ayrıca, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sek-
reteri Sayın Dr. H. Mustafa PALANCIOĞLU tara-
fından katılımcılara vizyoner proje önerileri ve
çalıştay sonuçlarının değerlendirilmesi konusun-
da genel bir sunum yapılmıştır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı

Prof. Dr. Şaban GÜÇLÜ (Bozok Üniversitesi Ziraat
Fakültesi Öğretim Üyesi)

Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı

Doç. Dr. Sıtkı İLKAY (Erciyes Üniversitesi, İktisadi
ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi)

**Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altya-
pı) Çalıştayı**

Yrd. Doç. Dr. Fahri SEKER (Bozok Üniversitesi, İk-
tisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi)

**Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri
Çalıştayı**

Yrd. Doç. Dr. M. Avni AKÇE (Bozok Üniversitesi,
Jeoloji Mühendisliği Öğretim Üyesi)

Vizyoner Proje Önerileri ve Genel Değerlendirme

Dr. H. Mustafa PALANCIOĞLU

(Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri)

Çalıştay sonuçları, 3194 sayılı İmar Kanunun 8.
Maddesi uyarınca Kalkınma Bakanlığı tarafından
Ajansa verilen yetki ile hazırlanan TR72 Bölgesi
2014-2023 Dönemi Bölge Planına ve Kalkınma
Bankası ve Ajans işbirliğiyle hazırlanan Yozgat
İmalat Sanayi Analizine girdi sağlamıştır.

3- ÇALIŞTAY SONUÇLARI

Resim 13. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı Genel Görünüm

Çalıştay sonuçları, bölünen alanlar için sunumları yapan moderatörler tarafından en yüksek puan alan sorunlar ve çözüm önerileri dikkate alınarak belirlenmiştir. Aşağıdaki çalıştay sonuçları, ilgili tarafından yapılan sunumlardaki orijinal haliyle yer almıştır.

3.1. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı Sonuçları

Eş zamanlı iki grupta yürütülen çalıştaya, Ajans personeli hariç kamu kurumları, üniversite, belediyeler, şeker fabrikası, kaymakamlıklar ve diğer

Resim 14. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı I. Grup

Resim 15. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı II. Grup

kurumlardan toplamda 46 kişi katılım sağlamıştır (Katılımcı listesi için EK-1'e bakınız). Katılımcılar tarafından önerilen ilk 10 sorun ve ilk 5 soruna karşılık önerilen çözüm önerileri şu şekildedir;

İLK 10 SORUN

1. Tarım Arazilerinin Optimum İşletme Büyüklüğünün Altında Olması
2. Üretim Deseninde Sebze ve Meyveciliğin Yeterince Yer Almaması
3. Çiftçilerin Bilinçsiz ve Geleneksel Metot-

3- ÇALIŞTAY SONUÇLARI

larla Üretim Yapması (Mücadele, Gübreleme, Sulama)

4. Arz ve Talep Durumuna Göre Tarımsal Üretim Planlamasının Yapılmaması
5. Jeotermal Kaynaklarının Tarım Sektöründe Yeterince Değerlendirilememesi
6. Tarım ve Hayvancılıkta Eğitimli İşgücünün Yetersiz Olması
7. Tarımsal Üretimde Girdi Maliyetlerinin Yüksek Olması
8. Alternatif Ürünlerin İşlenme Sorunu (Tarımsal Ürünler ve Artıkların Değerlendirilmesi)
9. Üretici Örgütlerinin (Kooperatif, Birlikler) Yetersizliği
10. Kırsal Kesimde Yol ve Ulaşım Sorunu

İLK 5 SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1. Tarım arazilerinin optimum işletme büyüklüğünün altında olması

1. Çiftçiler zarara uğrayacakları düşüncesi ile toplulaştırmaya çekinceli yaklaşmaktadır. Bu nedenle toplulaştırmanın yararları konusunda çiftçilerin bilinçlendirilmesi
2. Toplulaştırılan tarım arazilerine destek verilmesi. Optimum işletme büyüklükleri belirlenerek, altında kalan araziler için radikal tedbirlerin uygulanması
3. Arazilerin toplulaştırılmasını kolaylaştıran hukuki düzenlemelerin yapılması
4. Örgütlenme (kooperatif, birlikler, bir araya gelme) vasıtasıyla üretimin toplu halde yapılması (arazilerin sınırların kaldırılarak toplu

halde üretim yapılması-hudutsuz köy projesi)

Sorun 2. Üretim deseninde sebze ve meyveciliğin yeterince yer almaması

1. Ekolojik ve topografik olarak uygun sulanabilir arazilerde teşviklerin öncelikle meyvecilik ve sebzeçilik alanlarında yaygınlaştırılması, ekonomik olarak yetiştirilebilecek ürünlerin tespiti için araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi
2. Katma değeri yüksek çeşitlere yönelik teşvik sistemlerinin artırılması (Örneğin patates yetiştiriciliği teşviki)
3. Üretim deseni değiştirilerek yetiştirilen yeni ürünler için alım garantisi sağlanması, (devlet, birlik, şirket), sözleşmeli üretimin desteklenmesi
4. Ürün paketleme, işleme ve depolama tesislerinin kurulması

Sorun 3. Çiftçilerin bilinçsiz ve geleneksel metotlarla üretim yapması (mücadele, gübreleme, sulama)

1. Üretim alanlarında sorun oluşturan hastalık, zararlı profili çıkarılmalı bunlar için uygulanacak mücadele yöntemleri ile ilgili üreticilerin bilinçlendirilerek gerekli kontrollerin yapılması
2. Düzenli olarak eğitim alan çiftçilere ekstra destek verilmesi
3. Desteklerin, Avrupa Birliği çapraz uyum sisteminde olduğu gibi belirli kriterleri yerine getirmeleri kaydıyla desteğin artırılarak sağlanması
4. Tarımsal Danışmanlık sisteminin etkinleştirilmesi

Resim 16. Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı Genel Görünüm

Sorun 4. Arz ve talep durumuna göre tarımsal üretim planlamasının yapılmaması

1. Talep tespiti yöntemiyle hitap edilebilecek muhtemel kitle için miktar belirlemeleri yapılarak yörenin ekolojik ve topografik özelliklerine uygun olan ürün deseninin belirlenmesi
2. Ürünlerin ulaştırılacağı ve kullanılacak sanayilerle çiftçi arasında koordinasyonu sağlayacak birimlerin oluşturulması ve dönemsel olarak ihtiyaca yönelik ürünlerin planlanması
3. Ürüne özel borsaların kurulması

Sorun 5. Jeotermal kaynakların tarım sektöründe yeterince değerlendirilememesi

1. Yörede jeotermal seracılık için gerekli sıcak su kaynaklarının belirlenmesi ve işletilmesi ile ilgili teşviklerin artırılması, kullanılan sıcak suyun elimine edilmesi için mekanizmaların kurulması
2. Minimum sera büyüklüğünün tek bir ürün için en az 20 dekar olarak belirlenmesi, bunun

üzerindeki seracılık faaliyetlerinin teşvik edilmesi ve bu konuda ilgili mevzuatın oluşturulması

3. Çiftçilerin örgütlenmesinin ve çiftçilerin bir araya gelerek büyük seraların kurulmasının sağlanması
4. Jeotermal seralarda üretim yapanlara özel destek ve teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi, mevcut seraların tanıtımının yapılması

3.2. Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı Sonuçları

Eş zamanlı iki grupla yürütülen çalıştaya, Ajans personeli hariç kamu kurumları, üniversite, belediyeler, özel sektör, kaymakamlıklar, sivil toplum kuruluşları ve diğer kurumlardan toplamda 29 kişi katılım sağlamıştır (*Katılımcı listesi için EK-2'ye bakınız*).

Katılımcılar tarafından önerilen ilk 10 sorun ve ilk 5 soruna karşılık önerilen çözüm önerileri şu şekildedir;

Resim 17. Sanayi Ticaret ve Turizm Çalıştayı I. Grup

Resim 18. Sanayi Ticaret ve Turizm Çalıştayı II. Grup

ÖNEMLİ İLK 10 SORUN

1. Yeni teşvik sisteminde; mevcut yatırımların desteklenmemesi, Yozgat'ın 6. bölgede yer almaması, teşvik yasasının illerin sosyo-ekonomik yapısı ve gerçekleriyle uyuşmaması
2. Kalifiye eleman eksikliği
3. Yatırımcı ve kalifiye eleman temini açısından Yozgat kent yaşam koşullarının yetersiz olması
4. İl merkezi ve ilçelerdeki jeotermal kapasiteden turizm amaçlı yeterince faydalanılmaması
5. Ticaret ve turizm sektörlerinde girişimcilik kültürünün yeterli düzeyde gelişmemiş olması ve yeterli sayıda girişimci bulunmaması
6. Üniversite - Sanayi - Meslek Odaları işbirliğinin yetersiz olması
7. Yozgat Çamlık Milli Parkı'ndan turizm alanınca yeterince faydalanılamaması
8. Yeni çıkan iş güvenliği yasasının firmalara ağır yükler getirmesi
9. Ticaret ve turizm sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin kurumsallaşamaması
10. Sanayide Ar-Ge ve inovasyon altyapısı ve çalışmalarının yetersiz olması

Sorun 1. Yeni teşvik sisteminde; mevcut yatırımların desteklenmemesi, Yozgat'ın 6. bölgede yer almaması, teşvik yasasının illerin sosyo-ekonomik yapısı ve gerçekleriyle uyuşmaması

1. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) işveren payı ve enerji desteğinin mevcut yatırımlar için de devam ettirilmesi.
2. Mevcut yatırımlara makine parkı yenileme desteği sağlanması.
3. Yeni teşvik sisteminde 5. bölgede olan ilimizin 6. bölge iller arasına alınması.
4. Yeni teşvik sistemi il ve ilçelerin sosyo-ekonomik yapısına ve gerçeklerine göre yeniden düzenlenmeli.

Sorun 2. Kalifiye eleman eksikliği

1. Üniversite öğrencilerinin, mezuniyet sonrası iş ortamında çalışmaya hazır hale gelebilecek şekilde uygulamalı olarak eğitilmesi.
2. Kalifiye işgücü yetiştirmek üzere mesleki kurslar ve sertifika programlarının düzenlenmesi.
3. Mesleki eğitime gereken önemin verilmesi, OSB içindeki meslek lisesinin desteklenmesi.
4. İşbaşı eğitimleri geliştirilmeli, işletmelerde kurslar ve eğitimler için bir parçası haline getirilmeli.

Sorun 3. Yatırımcı ve kalifiye eleman temini açısından Yozgat kent yaşam koşullarının yetersiz olması

1. Yeni parklar, sosyal alanlar yapılarak ilin yaşam kalitesi artırılması.
2. Çamlık Master Planının bir an önce hataya geçirilmesi.
3. Havaalanının bir önce tamamlanması.
4. Çalışanlar için yeni sosyo-kültürel mekânlar oluşturulmalı, büyük AVM'lerin açılmasının teşvik edilmesi.

Sorun 4. İl merkezi ve ilçelerdeki jeotermal kapasiteden turizm amaçlı yeterince faydalanılmaması

1. Jeotermal kaynakların güncel envanterinin çıkarılması.
2. Kamu kuruluşları tarafından gerekli alt-yapı ve hazırlık çalışmaları yapılarak, özel sektörün yatırıma teşvik edilmesinin sağlanması.
3. Jeotermal tesislere ulaşım için gerekli altyapı yatırımları yapılması.
4. Jeotermal tesislerin yurtiçi ve yurtdışında etkin tanıtımının yapılması.
5. Jeotermal kaynaklardan sağlık turizmi çerçevesinde faydalanılması için fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri kurulması.

Sorun 5. Ticaret ve turizm sektörlerinde girişimcilik kültürünün yeterli düzeyde gelişmemiş olması ve yeterli sayıda girişimci bulunmaması

1. KOSGEB'in uygulamalı girişimcilik eğitim ve desteklerine ek olarak teşvik, destek, hibe vs. sağlayıcı diğer kurum ve kuruluşların da girişimcilere destek vermesinin sağlanması.
2. Yozgat dışında yaşayan, özellikle Yozgatlı girişimcilerin Yozgat'a yatırım yapma konusunda teşvik edilmesi.
3. Yozgat'ta yaşayan insanların girişimci ruha sahip olabilmeleri için, küçük yaşlardan itibaren bu konuda eğitilmeleri ve yönlendirilmelerinin sağlanması.
4. Girişimcilerin desteklerden daha etkin bir şekilde faydalanabilmeleri için Bozok Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (BOSUYAM) tarafından gerekli danışmanlık ve eğitim hizmeti sağlanması.

3.3. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Çalıştayı Sonuçları

Tek grupta yürütülen çalışmaya, Ajans personeli hariç kamu kurumları, üniversite, belediye ve özel sektörden toplamda 15 kişi katılım sağlamıştır (Katılımcı listesi için EK-3'e bakınız).

Katılımcılar tarafından önerilen ilk 10 sorun ve ilk 5 soruna karşılık önerilen çözüm önerileri şu şekildedir (5. ve 6. sorun eşit puan aldığı için değerlendirilmeye alınmıştır);

ÖNEMLİ İLK 10 SORUN

1. İlde yer alan sektöre yönelik teşviklerin yetersiz olması ve rekabetçiliği olumsuz etkilemesi
2. Bürokratik işlemlerin fazla olması ve karmaşıklığı

Resim 19. Madencilik Çalıştayı'ndan Genel Bir Görünüm

Resim 20. Madencilik Çalıştayı En Önemli Sorunların Tartışılması

Resim 21. Madencilik Çalıştayı Fikir Tepsisi Uygulaması

3. Üniversite-sanayi işbirliğinin yetersiz olması
4. Maden kanununun günümüz ihtiyaçlarına cevap vermemesi
5. Enerji maliyetlerinin yüksek olması
6. Sosyal altyapının yetersiz olması nedeniyle yatırımcıların ve işgücünün ile çekilememesi
7. Ulusal ve uluslararası standartlara uygun üretim yapılmaması
8. Cevherin ürüne dönüştürülmesine (katma değer artırıcı) yönelik tesislerin eksikliği
9. Cevher zenginleştirme tesislerinin olmaması
10. Nitelikli eleman eksikliği

Sorun 1. İlde yer alan sektöre yönelik teşviklerin yetersiz olması ve rekabetçiliği olumsuz etkilemesi

1. Enerji, ekipman, ulaşım, işçi ve işveren payı teşviklerinin artırılması
2. İlin özel durum ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek teşvik politikaları geliştirilmesi
3. Teşvik sorunları ile ilgili il genelinde kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve özel sektörden oluşacak bir heyet kurulması

İLK 5 SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 2. Bürokratik işlemlerin fazla olması ve karmaşıklığı

1. Ruhsat, ÇED raporu ve kurumlardan görüşlerin alınması vb. işlemlerin kolaylaştırılması ve hızlandırılmasına yönelik yasal düzenlemelerin yapılması
2. Maden ruhsatları verilirken, acil üretim gerektiren hammaddeler için aynı bürokratik işlemlerin uygulanmaması, yeni düzenlemeler getirilmesi
3. Madencilik ile ilgili sorunların dile getirilebilir, sonuçlandırılabilir il kurullarının oluşturulması
4. Kamu kurumlarına özellikle yol yapım işleri için taş ocakları ve ariyet ocaklarındaki ruhsat ve ÇED raporu alımı, GSM ruhsat işlemlerinde öncelik tanınması, sürecin kısaltılması

Sorun 3. Üniversite-sanayi işbirliğinin yetersiz olması

1. Üniversitedeki teorik bilgi ile özel sektörün uygulama tecrübesinin birleştirilmesi, ortak platformlarda bir araya gelmesi (özel sektörün üniversiteden danışmanlık alması, madencilik sektörünün ihtiyaçlarına uygun tezler ve araştırmalar yapılması vb.)
2. Ticaret ve Sanayi Odası yetkililerinin üniversitenin ilgili birimleriyle görüşerek ortak çalışma alanlarını belirlemesi

Sorun 4. Maden kanununun günümüz ihtiyaçlarına cevap vermemesi

1. Maden Kanunu ve ilgili yönetmeliklerin süreci kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı şekilde ye-

niden düzenlenmesi

2. Büyük işletmelerin yanı sıra sektördeki küçük işletmeleri destekleyici düzenlemelerin yapılması
3. Kıymetli madenlerin diğerlerine göre farklı statüde değerlendirilmesi amacıyla mevzuat düzenlemesinin yapılması
4. Sektörde yoğun olarak ihtiyaç duyulan girdiler için kolaylaştırıcı önlemler alınması

Sorun 5. Enerji maliyetlerinin yüksek olması

1. Jeotermal enerji, linyit gibi yerel kaynakların değerlendirilmesine yönelik ucuz enerji projelerinin geliştirilmesi
2. Alternatif enerji kaynaklarının değerlendirilmesi
3. Madencilik sektöründeki firmalar için il bazlı enerji teşviklerinin uygulanması

Sorun 6. Sosyal altyapının yetersiz olması nedeniyle yatırımcıların ve işgücünün ile çekilememesi

1. Sosyal faaliyetleri artırıcı ve halkı kaynaştırıcı çalışmaların yapılması
2. Tiyatro, sinema gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi
3. Yeşil alan ve diğer yaşam alanı oranlarının artırılması
4. Yatırımcı ve işgücünün Yozgat'a gelmek istememe nedenlerinin araştırılması

3.4. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Sağlık, Kültür ve Altyapı) Çalıştayı Sonuçları

Eş zamanlı iki grupta yürütülen çalıştaya, Ajans personeli hariç kamu kurumları, üniversite, be-

Resim 22. Sosyal Kalkınma Çalıştayı Genel Görünüm

lediyeler, kaymakamlıklar ve diğer kurumlardan toplamda 56 kişi katılım sağlamıştır (Katılımcı listesi için EK-4'e bakınız).

Katılımcılar tarafından önerilen ilk 10 sorun ve ilk 5 soruna karşılık önerilen çözüm önerileri şu şekildedir;

ÖNEMLİ İLK 10 SORUN

1. Göç sorunu ve nitelikli nüfusun hızla azalması
2. Kamu personel sayısındaki yetersizlik ve nitelikli personelin azlığı
3. İl Özel İdaresi ağındaki yolların fiziki şartlarının kötü olması
4. Eğitim sektöründeki yetersizlikler ve merkezi sınavlarda başarı oranının düşüklüğü
5. Sağlık hizmetlerindeki yetersizlikler ve çevre illere bağımlılığın devam etmesi
6. Yozgat merkez ile yakın ilçeler arasında süregelen rekabetin ortaya çıkardığı etkin olmayan kamu yatırımları
7. Çarpık kentleşme sorunu ve şehrin mimari dokusunun zedelenmesi

Resim 23. Sosyal Kalkınma Çalıştayı I. Grup

Resim 24. Sosyal Kalkınma Çalıştayı II. Grup

8. Girişimcilik kültürünün zayıf olması
9. Sivil Toplum Kuruluşlarının faaliyetlerine yö-

ÖNEMLİ İLK 10 SORUN

nelik kamu desteğinin yetersizliği
10. İl genelinde kültür, sanat ve spor tesislerinin nitelik ve sayı olarak yetersiz olması

İLK 5 SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1. Göç sorunu ve nitelikli nüfusun hızla azalması

1. Emek yoğun ve istihdam artırıcı yatırımların teşvik edilmesi
2. Kırsal kalkınma politikaları ile kırsaldan göçün azaltılması
3. İl dışındaki Yozgatlı işadamlarının yatırıma özendirilmesi
4. Nitelikli nüfus göçünün önlenmesi için sosyo-kültürel imkânların artırılması
5. Hizmet sektörüne yönelik kamu ve özel yatırımların teşvik edilmesi

Sorun 2. Kamu personel sayısındaki yetersizlik ve nitelikli personelin azlığı

1. Yozgat'ın tekrar zorunlu hizmet bölgelerine dâhil edilmesi
2. İŞKUR, Ticaret ve Sanayi Odası, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Bozok Üniversitesi ve Belediye işbirliği ile meslek kurslarının düzenlenmesi
3. Hizmet içi eğitimlerin sayısının ve kalitesinin artırılması
4. Nitelikli kamu personelinin maddi ve sosyal imkânlarının iyileştirilmesi

Sorun 3. İl Özel İdaresi ağındaki yolların fiziki şartlarının yetersizliği

1. İl Özel İdare bütçesinin artırılması
2. Personel ve ekipman sayısının artırılması
3. Ağır tonajlı araç kontrolünün daha sıkı olması ve fazla yüklemelerin engellenmesi
4. Yollarda kaliteli asfaltlama yapılması
5. Kamu kurum ve kuruluşlarından denetim heyetinin oluşturulması

Sorun 4. Eğitim sektöründeki yetersizlikler ve merkezi sınavlarda başarı oranının düşüklüğü

1. Öğretmen, öğrenci ve aile işbirliğinin sağlanması
2. Öğretmen, derslik ve nitelikli lise sayısının artırılması
3. Etüt merkezlerinin yaygınlaştırılması ve özellikle yoksul öğrencilerin bu merkezlere yönlendirilmesi
4. Ailelerin çocuklarına nasıl yardımcı olacaklarına dair rehberlik hizmetlerinin verilmesi
5. Özel eğitim kurumlarının yaygınlaşmasını sağlayacak teşviklerin oluşturulması

Sorun 5. Sağlık hizmetlerindeki yetersizlikler ve çevre illere bağımlılığın devam etmesi

1. Sağlık kampüsü ve bölge hastanesi gibi yatırımların yapılması
2. Nitelikli sağlık personelinin bölgede tutmak için çeşitli teşviklerin uygulanması
3. Hastanelerdeki makine, teçhizat ve teknik altyapının iyileştirilmesi
4. İlçelerde fiziki altyapı ve personel açığının kapatılması
5. Teşvik kapsamında özel hastane yatırımlarının özendirilmesi

3.5. Yozgat 2023 Proje Önerileri

1. Yozgat ile çevre illerinin demiryolu bağlantısının sağlanması (Yerköy-Samsun Limanı, Yerköy-Kayseri, Yerköy-Konya, Yerköy-Mersin)
2. Yozgat Merkezden Nohutlu Tepesine ve Çamlık Milli Parkına teleferik kurulması
3. Hudutsuz Köy Projesi (Köy sınırları içinde arazi sınırları kaldırarak Yöreye uygun ürünün yetiştirilmesi, işlenmesi, paketlenmesi)
4. Yozgat'ta ticari değeri yüksek meyve çeşitleri ile meyvecilik adalarının oluşturulması
5. Çevre yolu ve şehir terminali yapılması
6. Boğazlıyan Şeker Fabrikasının sadece şeker üreten değil, entegre tesis haline dönüştürülmesi
7. Yozgat- Sorgun Havalimanı: Yozgat ile Sorgun arasına büyük bir havaalanı yapılması projesi
8. Yeni bir bölgede Yeni Yozgat'ın Kurulması
9. Hizmet sektörüne dayalı Yozgat Serbest Bölgesi kurulması (Turizm Serbest Bölgesi gibi)
10. Tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi projesi (Kabalı örneği)
11. Boğazlıyan-Özler arasında OSB kurulması
12. İhtisas OSB kurulması
13. Y3 (Yine, Yeniden Yozgat) Eve Dönüş Projesi: GURBET VADİSİ projesi
14. Yozgat'ın teşvikte 6. Bölgeye alınması
15. Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin, geriatri hastanelerinin, Sağlık Serbest Bölgesinin kurulması

4- ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI YOZGAT 2023 KALKINMA ÇALIŞTAYI GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı faaliyet alanı olan TR72 Bölgesinde bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla birçok çalışma yürütmüş olup, bölge illerinden Yozgat'ın kalkınması amacıyla Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı görüş ve önerileri aşağıda en önemlileri özetlenen çalışmalara dayanılarak oluşturulmuştur;

22 Aralık 2010 tarihli Orta Anadolu Kalkınma Ajansı 2010 Yılı II. Olağan Kalkınma Kurulu toplantısında TR72 Bölgesinde Kayseri, Sivas ve Yozgat için “Tarım, Hayvancılık ve Gıda”, “Sanayi ve Ticaret”, “Enerji ve Madencilik” ve “Turizm ve Sosyal Altyapı” olmak üzere 4 farklı alanda Sektörel Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Sürecin etkin yönetimi ve yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi amacıyla, Kalkınma Kurulu üyeleri başta olmak üzere tamamen gönüllü temelde kamu, üniversite, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ve özel sektör temsilcilerinden oluşan Çalışma Grupları üyeleri arasından bir başkan ve bir raportör belirlenerek Ajans koordinasyonunda farklı tarih ve yerlerde çok sayıda toplantı düzenlenmiş ve Sektörel Çalışma Grubu raporları hazırlanmıştır. Rapor sonuçları 2011 yılı Mayıs ayında yapılan Kalkınma Kurulu'nda sunulmuştur.

Öte yandan, tabandan tavana kalkınma yaklaşımı çerçevesinde planlama sürecinde yerelin katkısının alınması ve yerel potansiyelin harekete geçirilmesi hedefiyle merkez ilçeler hariç TR72 Bölgesinin 42 ilçesinde gerçekleştirilen “İlçe Stratejik Analiz Toplantıları”nda ilçelerin öncelikli sorunları ve bunları çözmek için yapılabilecekler ile

ilçelerin potansiyelleri ve yatırım alanları Ajansın talebi üzerine ilçe kaymakamları başkanlığında kamu, özel sektör ve STK temsilcilerinden oluşturulan 10-20 kişilik odak gruplarıyla tartışılmıştır. Ajans personelinin kolaylaştırıcı rol üstlendiği toplantılarda Kayseri, Sivas ve Yozgat illerinden 600'ün üzerinde katılımcı planlama sürecinde görüşlerini dile getirme imkânına sahip olmuştur. Toplantılar öncesinde ayrıca tüm ilçe kaymakamlıklarına formatı Ajans tarafından belirlenen bir anket uygulanmış, toplantı ve anket sonuçları bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilerek, TR72 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı çalışmalarında da değerlendirilmiştir. “İlçe Stratejik Analiz Toplantıları” üç ilde ayrıca Valiler başkanlığında Kaymakamların katılımıyla düzenlenen toplantılarla güçlendirilmiştir.

TR72 Bölgesi 2014-2023 Dönemi Bölge Planı hazırlıkları kapsamında, Kalkınma Bankası ve Ajansımız arasında Yozgat'a özel olarak Yozgat İmalat Sanayi Analizi için işbirliği protokolü imzalanmıştır. Söz konusu işbirliği ile Yozgat'ta imalat sanayinin genel yapısı ve sektörel dağılımı ve ildeki durumu, ilde ekonomik anlamda sektörel çeşitlenmenin sağlanması ve yeni istihdam alanlarının oluşturulması açısından katma değeri yüksek sektörlerin tespiti ve bu sektörlerin geliştirilmesi için yapılması gerekenler ve uygun yatırım alanları gibi konular detaylı olarak incelenmiştir.

4- ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI YOZGAT 2023 KALKINMA ÇALIŞTAYI GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

4.1. Genel Değerlendirme

Yozgat'ın en önemli sorunlarından biri göç ve istihdam sorunudur. Sosyal ve kültürel altyapı iyileştirilmeye ihtiyaç duymakta ve bir ölçüde göçün tetiklenmesinde etkindir. İlde imalat sanayinin yeterince gelişmemiş olması, tarım ve hayvancılığa dayalı bir sanayi ve ekonominin varlığını doğurmaktadır. Eğitim konusu da Yozgat için bir hayli önemlidir. İlköğretim ve orta öğretimde okullaşma oranında, gelişme eğrisi göstermekle birlikte, Yozgat ili Türkiye ortalamasının oldukça altında kalmaktadır. Yozgat OECD sınıflandırma sistemine göre, tamamen kırsal statüsüne girmektedir. Bu nedenle şehirde, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi öncelikli olarak ele alınmalıdır. Ulaşım imkânlarının genişlemesiyle birlikte, tarım ve hayvancılık ve buna dayalı tarımsal sanayinin geliştirilmesi, sahip olunan potansiyellerin hayata geçirilmesinde öncelikli olarak jeotermal kaynakların tarım ve turizmde değerlendirilmesi, yer altı kaynaklar ile Milli Parktan yeterince yararlanılması önemlidir. Konuyla ilgili Ajans görüşleri detaylı olarak aşağıda sunulmuştur.

4.2. Göç ve İstihdam

Yozgat, 14.074,09 km²'lik alanı ile Türkiye'de iller arasında 14. sıradadır. 2012 yılında 453.211 kişilik nüfusu ile Türkiye'de 44. Sıradadır. Kentsel nüfus oranı %58,71'dir. Genel olarak, 2000'li yıllardan beri göç vermekle birlikte, ülke genelinde en çok göç veren ilk yirmi il arasındadır. Ayrıca, Yozgat il/ilçe merkezleri son 5 yılda göç alırken

(artış oranı %0,2), kırsal nüfus olarak tanımlanabilecek köy/belde merkezlerinde azalma mevcuttur (azalma oranı %17,4). TÜİK verilerine göre, 2012 yılında 453.211 olan Yozgat nüfusunun 2023 yılında 305.907'ye düşmesi beklenmektedir. Yakınlığı bir etmen olmakla birlikte, en fazla göç Ankara'ya verilmektedir.

Yozgat'ta şehirleşme oranı ve kaba doğum hızı Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. TR72 Bölgesi bazında ortalama yaş incelendiğinde, özellikle Yozgat ilinde 2023 yılında ortalama yaşın kadınlarda 43, erkeklerde 40 olması beklenmektedir. Bunun en büyük etkenlerinden biri, Yozgat ilinin göç veren bir il olması ve bunun önümüzdeki yıllarda da devam etmesi beklentisidir. Bu sebeple önlem alınmadığı takdirde Yozgat ilinin nüfusu yaşanmaya devam edecektir. Yozgat ilinde ilçelerin nüfus yoğunluğu dağılımının TR72 Bölgesine (Kayseri, Sivas, Yozgat) göre daha dengeli olduğu belirtilmelidir.

Bölgeler arası sosyal sermayenin taşınmasında göç de önemli unsurlardan biridir. Kalkınma Bankası tarafından yayımlanan bir çalışmaya göre (2011), Sosyal Sermaye Endeksi sıralamasında iller arasında Yozgat, 67. sıradadır.

Yozgat, işsizlik oranı en yüksek 21. ildir. 2010 yılı itibarıyla, Yozgat'ta istihdam oranı 40,9, işsizlik oranı %12,7 ve işgücüne katılma oranı %46,9 olarak gerçekleşmiş olup, her üç oranda da TR72 Bölgesi'nden daha iyi performans sergilerken, Türkiye'nin gerisinde kalmaktadır. İlde işsizlik olgusu nedeniyle nitelikli ve çalışma çağındaki işgücü görece sanayileşmiş illere göç etmektedir.

Kırsal alanlarda Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development-OECD) sınıflandırma sistemine göre, Yozgat, baskın kırsal alanlar, daha ileri bir ayrımla tamamen kırsal kategorisine girmektedir. Yozgat, sosyal açıdan hem bölgede hem de ülke genelinde zayıf bir konumdadır. Özellikle Yozgat'ta sosyal ve kültürel altyapıyla birlikte, düzenlenen sosyo-kültürel faaliyetler geliştirilmeye ihtiyaç duymaktadır. Örneğin, iller arasında sinema salon sayısı açısından Yozgat oldukça gerilerdedir. Öte yandan, Türkiye'nin Şehirleri Sürdürülebilirlik Araştırması'na göre Yozgat sos-

yal performansına göre 60. sırada yer almaktadır. Sosyal performans kapsamında kültür/sanat kategorisi detayında inceleme yapıldığında, Yozgat'ın 72. sırada yer aldığı görülmektedir.

Görev yapan memurların (doktor, hemşire, araştırma görevlisi, öğretmen vb.) Yozgat'ta ikamet etmeyi tercih etmedikleri, il merkezinde mevcut olan sosyal tesisler, öğretmen evi, hekim evi gibi konaklama alanlarını kullanarak asıl ikamet ettikleri Ankara ve Kayseri gibi büyük illere hafta sonu ve diğer nöbet dışı zamanlarda gittikleri gözlenmektedir.

Tablo 1. Kültür ve Kültürel Altyapı Göstergeleri

	Yıl	Kayseri	Sivas	Yozgat	Türkiye	Bölge / Türkiye (%)
Sinema salonu sayısı	2011	22	21	3	1.917	2,40
Yüz bin kişiye düşen sinema salonu sayısı/sıralama	2011	1,75	3,35	0,64	2,57	-
Yüz bin kişiye düşen sinema salonu-il sıralaması	2011	44	7	65	-	-
Tiyatro salonu sayısı	2011	8	5	5	511	3,52
Orkestra, koro ve müzik topluluğu konser sayısı	2011	3	24	5	1.729	1,85
Gazete ve dergi tiraj yüzdesi (%)	2011	-	-	-	100	2,04
Yayımcı sayısı	2011	24	7	10	1.683	2,44
Yayınlanan kitap sayısı	2011	159	77	22	39.247	0,66
Halk kütüphanesi sayısı	2011	21	28	19	1.118	6,08
Müze ve öğrenyeri ziyaretçi sayısı	2012	95.240	85.357	9.891	28.781.308	0,66

Ankara ve Kayseri gibi illerin yakın olmasından dolayı halk dayanıklı tüketim, hazır giyim gibi ihtiyaçlarının bu illerden karşılayabilmektedir. Otomobil bakım ve servis işlemleri için büyük iller daha çok tercih edilmektedir.

Alternatif işlek caddelerin olmamasından dolayı ticaret daha çok Lise Caddesi ve Sarraflar Caddesi gibi yerlerde yoğunlaşmaktadır. Buralarda ise kira bedelleri genel itibarıyla yüksektir. Şehrin genişleyen bölgelerinde ticaret sınırlı kalmaktadır. İl merkezine AVM kurulması ticareti canlandıracaktır.

Bir ölçüde göçün tetikleyicisi konumunda olan Yozgat ilinde yeni istihdam olanaklarının oluşturulması, mevcut potansiyellerin değerlendirilmesi, sosyal ve kültürel altyapının iyileştirilerek, sosyal hayatın canlandırılması ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik tedbirlerin uygulamaya konulması gerekmektedir. Yozgat'ta otogar, belediye sarayı, AVM ihtiyacı da ön plandadır.

4.3. Eğitim

Son dönemlerde Çandır hariç Yozgat ili ilçelerinde okuryazarlık oranı daha yüksek değerler almaya başlamıştır. Çandır ilçesinde okuryazarlık programları açılması ve halkın bilinçlendirilmesi önemlidir.

Okul öncesi eğitimde okullaşma oranında Yozgat ili Türkiye ortalamasının üzerindedir. Ancak, son 5 yıl içinde ilköğretim okullaşma oranında, gelişme eğrisi göstermekle birlikte, Yozgat ili düşük

değerlerde seyretmekte ve bu anlamda Türkiye ortalamasının bir hayli altında kalmaktadır. Ortaöğretimde okullaşma oranlarında da durum aynıdır.

Öte yandan, Türkiye'de eğitimde başarıdaki ana ölçüt kriterlerinden Yükseköğretime Geçiş Sınavı (ÖSS) 2010 yılı sonuçlarına göre, Yozgat, başarı sıralamasında oldukça gerilerdedir. Yozgat 2023 Çalıştay sonuçlarında da ortaya çıkan bu sorun için ilde çözüm üretilmesi yerinde olacaktır.

Bozok Üniversitesi'nde profesör sayısının az olması öğrencileri cezbetme yönünden bir dezavantaj olarak ortaya çıkmaktadır.

Yozgat'ta üniversite görece yeni bir kurum olduğu için, özellikle beyin göçü sebebi ile üniversite mezun sayısında bir hayli geride olan şehirde zaman içinde üniversite mezunu sayısında yükseliş beklenmektedir. Bölgede üniversite mezunu oranının düşük olmasının sebeplerinden biri de, üniversite mezunlarını cezbeden bir ekonomik yapıya sahip olmamasıdır. Özellikle İstanbul, Ankara gibi şehirlerin maaş skalalarının ilde yakalanamaması, sektörel çeşitlenmenin, istihdam olanaklarının ve yaşam kalitesinin düşük olması nitelikli işgücünün şehirden göçmesine sebep olmaktadır.

2006 yılında açılan ve yaklaşık 9.000 öğrencisi bulunan Bozok Üniversitesi kentin ticaret hayatına kısmen canlılık getirmiştir. Ancak şehir esnafı merkezden ayrı olan kampüs nedeniyle öğrencilerin şehir merkezine çok az indiğinden

¹ Tiraj yüzdesi bölgelerin Türkiye toplamı içindeki oranını vermektedir. Veri bölge bazlı olduğu için, il temelinde değer bulunmamaktadır.

yakınmaktadır ve inmelerini sağlamak için şehir merkezinin daha cazip hale getirilmesi için gerekli altyapının ve sosyal alanların geliştirilmesi gerektiğine inanmaktadır.

Yozgat ili özellikle okul başına düşen öğrenci azlığı ile dikkat çekerken, ilde mesleki eğitimin öneminin vurgulanması ve öğrencilerin bu anlamda yönlendirilmesi önemlidir. Bu sebeple, Yozgat ilinde ailelerin özellikle eğitim konusunda bilinçlendirilmesi, Bozok Üniversitesi'nin fiziki ve sosyal altyapısının iyileştirilmesi, öğretim üyesi profiline yükseltilerek, tercih edilebilirliğinin artırılması, yükseköğretim öğrencileri için şehirde sosyal ve kültürel altyapının güçlendirilmesi önerilmektedir.

4.4. Ekonomi

TR72 Bölgesi illeri arasında en düşük kişi başına düşen cari fiyatlarla GSYİH'ye sahip olan Yozgat, 81 il içerisinde 74. Sıradadır. Yozgat'ta en fazla iş yeri toplan ve perakende ticaret sektöründe bulunmaktadır. Yozgat'ta toplam işyerlerinin %19,6'sı bu sektörde

Tablo 2. En Fazla İstihdam Sağlayan Sektörler

YOZGAT	
SEKTÖR	ORAN
Gıda Ürünleri İmalatı	28%
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	20%
Giyim Eşyası İmalatı, Kürkün İşlenmesi ve Boyanması	10%

faaliyet göstermektedir. Toplam çalışan sayısına göre, Yozgat'ta gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı sektörü ön plana çıkmaktadır.

İmalat sanayi ve toplam ekonomik faaliyetler Türkiye genelinde bakıldığında metropol ve sanayileşmiş bölgelerde yığılma gösterirken, Yozgat'ta ise Merkez ilçe öne çıkan birkaç ilçe ile benzer yoğunluktadır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verileri, TÜİK İş İstatistikleri verileri ve bu veriler ışığında yapılan üç yıldız analizine göre; Yozgat'ta tekstil ve diğer madencilik ve taşocaklığı sektörleri öne çıkmaktadır. Yozgat ilinde sanayi yeterince gelişmemiştir. Konu, tarihsel perspektifte ele alındığında, bunun neden-

leri arasında ilin coğrafi konumu, sermaye birikiminin yetersizliği, ticaret pazarlarına uzaklığı, kamusal desteklerden ve yatırımlardan yeterince faydalanamaması ve özel ve yerel girişimciliğin düşük olması gibi faktörler vardır.

Yıllar itibarıyla Yozgat dahil TR72 Bölgesi kamu yatırımlarının payı önemli ölçüde artmıştır. 2001-2012 döneminde Yozgat bölge illeri arasında en az kamu yatırımı alan ilimizdir. Yozgat'ta kamu yatırımlarının özellikle potansiyel taşıdığı tarım ve ulaştırma alanında artırılması yararlı olacaktır.

Yozgat ili ekonomik yönden analiz edildiğinde; il ekonomisinde tarım ve hayvancılık sektörünün hâkim olduğu görülmektedir. Ancak, 1978'de tarımın il gayri safi hasılası içindeki %58,9 olan payının, devamlı düşüş kaydederek 1987'de %45,6'ya, 1990'da %45,2'ye, 1995'de %44,9'a, 2001'de ise %28,4'e kadar gerilediği gözden kaçırılmamalıdır. Bununla birlikte son dönemlerde ilde uygulanan IPARD programı tarım ve hayvancılığın bölgede geliştirilmesi için çok önemli bir araçtır. *Tablo 3*'de 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında yer alan ilçelere yüklenecek sektörel fonksiyonlar dikkate alınarak yapılan 2040 yılındaki sektörel pay öngörülere sunulmuştur. Buna göre, Yozgat'ta Tarım ve Hayvancılık sektörü bir ölçüde

yerini sanayi sektörü ve hizmet sektörüne bırakmakla birlikte gelecekte de Yozgat'ta tarım ve hayvancılık sektörünün önemini koruyacağı anlaşılmaktadır.

Yozgat Gayri Safi Yurt İçi Hasılası (GSYİH) içerisinde, tarım sektörü %28,4 ile en fazla GSYİH oluşturan sektör konumunda iken, ulaştırma-haberleşme sektörü %22,2 ile ikinci, devlet hizmetleri sektörü %15,6 ile üçüncü, sanayi %12,1 ile dördüncü, ticaret %10,6 ile beşinci ve inşaat sektörü %4,7 ile altıncı sırada yer almaktadır. İl genelinde kayıtlı 32 oda mevcuttur ve toplam üye sayısı 17.681'dir. Yozgat'ta en çok üye sayısı olan meslek grubu "Nakliyetçilik ve Nakliyat Komisyonculuğu"dur. Özellikle Sorgun ilçesi Türkiye'de ikinci el kamyon pazarında öne çıkan merkezlerden biri konumundadır.

Göç ve İstihdam bölümünde bahsedildiği üzere, Ankara ve Kayseri gibi illerin yakın olmasından dolayı halk dayanıklı tüketim, hazır giyim gibi ihtiyaçlarının bu illerden karşılayabilmektedir. Otomobil bakım ve servis işlemleri için büyük iller daha çok tercih edilmektedir. Bu altyapının Yozgat için de geliştirilmesi gereklidir.

Tablo 5. Önerilen Yatırım Konularının Özet Değerlendirmesi

Notu	Faaliyet Sayısı	Faaliyet Adı (NACE Rev. 2)
AA	2	Sebze ve meyvelerin işlenmesi ve saklanması, Örme (trikotaj) ve tığ işi (kroşe) ürünlerin imalatı
AB	9	Patatesin işlenmesi ve saklanması, Süt ürünleri imalatı, Kauçuktan hijyenik ve eczacılık ürünlerinin imalatı, Plastik ürünlerin imalatı, Beton, çimento ve alçıdan yapılmış eşyalar ve hazır beton imalatı, Metal yapı ve yapı malzemeleri imalatı ve metal kapı pencere imalatı, Merkezi ısıtma radyatörleri ve sıcak su kazanları imalatı, Metal tank, rezervuar ve muhafaza kapları imalatı, Mobilya imalatı
BA	5	Etin işlenmesi ve saklanması ile et ürünlerinin imalatı, Hazır hayvan yemleri imalatı, Giyim eşyası dışındaki tamamlanmış tekstil ürünlerin imalatı, Diğer tekstil ürünlerinin imalatı, İş giysisi imalatı-diğer dış giyim eşyaları imalatı-iç giyim eşyası imalatı
BB	2	Tarım ve ormancılık makineleri imalatı, Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı
CB	2	Bitkisel ve hayvansal sıvı ve katı yağların imalatı, Sabun ve deterjan ve diğer temizlik ürünleri imalatı,

Tablo 3. Sektörel Dağılım Oranları, %

	2000			2040		
	Tarım ve Hayvancılık	Sanayi	Hizmetler	Tarım ve Hayvancılık	Sanayi	Hizmetler
Yozgat	77,3	3,7	19	50	9	41
Sivas	66,5	5,4	28,1	40	15	45
Kayseri	47	16,4	36,6	25	24	51
TR72 Bölgesi	62,1	9,2	28,7	34	17	44

Yozgat, Türkiye'nin ortasında yani limanlara ve gümrüklere uzak bir konuma sahip olduğundan dış ülkelere açılmakta fiziki zorluklarla karşılaşmaktadır. 2012 yılı itibariyle Türkiye'nin ihracatı 152 Milyar \$, TR72 Bölgesi'nin ihracatı 1,6 Milyar \$ ve Yozgat'ın ihracatı ise 9 Milyon \$ düzeyinde gerçekleşmiştir. 2002-2012 döneminde, Türkiye'nin toplam ihracatı %323 oranında artarken, TR72 Bölgesi'nin ihracatı %360, Yozgat'ın ihracatı ise %56 oranında artış göstermiştir. 2002 yılında, TR72 Bölgesi ihracatından %1,7 oranında ve Türkiye toplam ihracatından %0.02 oranında pay alan Yozgat ili, 2012 yılında bu paylarını, sırasıyla %0,57 ve %0,01'e düşürmüştür.

Sosyoekonomik gelişmişlik açısından önemli bir kriter olan kişi başı ihracat rakamlarına bakıldığında, Türkiye'de kişi başı 2.017 \$ ihracat yapılırken, TR72 Bölgesi'nde 717, Yozgat'ta ise sadece 21 \$'lık ihracat yapıldığı görülmektedir. Yıllar itibariyle Türkiye'nin ve TR72 Bölgesi'nin hem toplam ihracatında hem de kişi başı ihracat rakamında önemli ilerlemeler kaydedilirken, Yozgat'ta ihracat gelişme eksenini bulamamıştır.

Yozgat dış ticaretinin hemen hemen tamamı imalat sanayi tarafından karşılanmaktadır. Yozgat'ta dış ticaret dengesi ithalat lehinedir. İmalat sanayi içinde ihracatın büyük bölümü metal eşya (%53), mineral ürünler (%16), ana metal (%7), giyim eşyası (%5) ve mobilya imalatı (%5) sektörlerinde yoğunlaşmaktadır. İthalatta ise kok kömürü ve rafine petrol (%19,3), kimyasal ürünler (%16,7), tekstil ürünleri (%12,4), makine ve teçhizat (%10,4) ve tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat (%10,2) sektörleri öne çıkmaktadır.

Yozgat ilinin en çok ihracat yaptığı ülkeler sırasıyla; Suudi Arabistan, Rusya, Türkmenistan, İran, Almanya'dır. Suudi Arabistan'a ihracatında "Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)" Rusya'ya ihracatında "Metalik olmayan diğer mineral ürünler", Türkmenistan ve İran'a ihracatında "Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)", Almanya'ya ihracatında "Giyim eşyası" öne çıkmaktadır. Yozgat ilinin en çok ithalat yaptığı ülkeler sırasıyla; Almanya, Yunanistan, Çin, Rusya, Hollanda'dır. Almanya'dan ithalatında "Kimyasal madde ve ürünler" ve "Kâğıt ve kâğıt ürünleri" sektörü; Yunanistan'dan yalnızca "Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar" sektörü; Çin'den ithalatında "Kimyasal madde ve ürünler" sektörü, Rusya'dan ithalatında "Kimyasal madde ve ürünler" sektörü, Hollanda'dan ithalatında "Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat" ithalatı öne çıkmaktadır.

İllerin çeşitlilik değerleri sıralamasında Yozgat 47. sıradadır. Yozgat sıradan ürünler ihraç eden çeşitliliği düşük iller arasındadır. Yozgat'ta yüksek teknolojili "Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat" sektörü ön plana çıkmasa da ihracat payı yüksek sektörlerdendir.

Son 10 yılda Yozgat imalat sanayi ihracatında sektörel çeşitlenme azalırken, ihracat emek yoğun ve hammadde yoğun sektörlerde yoğunlaşmıştır. Faktör kullanım yoğunluklarına göre Yozgat'ın ihracat yapısını incelendiğinde, ihracat yapısının emek yoğun ve hammadde yoğun sektörlerle dayalı olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Yozgat İli Gelişim Bileşenleri Tablosu

BİLEŞENLER		BULUNABİLİRLİK DÜZEYİ		
		Yeterli	Kısmen Yeterli	Yetersiz
Coğrafi Yapı		✓		
Pazara Yakınlık			✓	
Teknik Alt Yapı	Kara Yolu Ulaşımı	✓		
	Demir Yolu Ulaşımı		✓	
	Hava Yolu Ulaşımı			✓
	İletişim	✓		
	Enerji	✓		
Sosyal Alt Yapı	Eğitim		✓	
	Sağlık		✓	
Turizm Kaynaklarının Bulunabilirliği			✓	
Turizm Altyapı Yatırımları			✓	
Teknoloji ve İnovasyon (Yenilikçilik)				✓
Girişimci Potansiyelinin Varlığı				✓
İşgücü			✓	
Üst Düzey Yönetici ve Teknik Personel			✓	
Sermaye				✓
Hammadde			✓	
Organize Sanayi Bölgesi		✓		
Küçük Sanayi Siteleri		✓		
Üniversite-Sanayi İşbirliği				✓

Yozgat imalat sanayi dış ticaretinde teknoloji açığının bulunduğu belirtilmelidir. Yozgat imalat sanayi ihracatı teknoloji düzeyi olarak da Türkiye ortalamasının gerisinde bir performans sergilemektedir. Daha çok emek yoğun ürünler ihraç eden Yozgat imalat sanayi, buna karşılık daha çok teknoloji düzeyi yüksek ürünler ithal etmektedir. Yozgat imalat sanayi ihracatı orta-düşük ve düşük teknolojiye dayalı olarak gelişmektedir. 2002-2012 döneminde ihracatta düşük teknoloji ürünlerin payı %57 iken orta-düşük teknoloji ürünlerin payı ise %29 düzeyindedir. 2002-2012 döneminde Yozgat ilinin imalat sanayi ihracatında yüksek ve orta-yüksek teknoloji ürünlerin payı ortalama %14'ler civarındayken, ithalatta bu pay %51 düzeyindedir. Aynı dönemde Türkiye'de yüksek ve orta-yüksek teknoloji ürünlerin payı, ihracatta %34 iken, ithalatta ise %58 düzeyindedir. Yozgat ilinde teknopark oluşturulması projesinin hızlandırılarak hayata geçirilmesi önemlidir.

Yozgat ili gelişim bileşenlerinin bulunabilirliği açısından kısmen yeterli bir görünüm arz etmektedir. Temelde kuruluş yeri faktörlerini içeren ve yatırımların kârlılığı ve verimliliği üzerinde etkili olan 20 gelişim bileşeninin 6'sının yeterli, 9'unun kısmen yeterli ve 5'inin de yetersiz olduğu değerlendirilmektedir. Yozgat'ın bu alanlarda geliştirilmesi önemlidir.

Yozgat ili imalat sanayiinde olgun küme özelliği gösteren sektör bulunmamakta, 3 sektör potansiyel küme 5 sektör de aday küme özelliği taşımaktadırlar. Türkiye Kalkınma Bankası, Ekono-

mik ve Sosyal Araştırmalar Müdürlüğü tarafından sanayi sicil belgesi sayısına göre Türkiye ile karşılaştırmalı olarak yapılan kümelenme çalışması sonucunda, gıda ve mineral ürünler sektörleri hem işyeri sayısına hem de istihdama göre; giyim eşyası sektörü ise sadece istihdam kriterine göre potansiyel küme özelliği göstermektedirler.

İçecek imalatı, ağaç ürünleri, kok kömürü, diğer imalatlar sektörleri hem işyeri sayısına göre hem de istihdama göre aday küme özelliği taşıırken; mobilya imalatı sektörü ise sadece işyeri sayısı kriterine göre aday küme özelliği taşımaktadır. Yozgat ilinin sahip olduğu kaynaklar, metal eşya, tekstil ve giyim eşyası, gıda ve mineral ürünler sektöründe hem sanayici hem de işgücü anlamında tecrübeli olması ve yeni teşvik sisteminde 5. Bölgede yer alması dikkate alındığında, Yozgat ilinin tarımsal sanayi ve imalat sanayi ana sektör çerçevesinde gelişme potansiyelinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu sektörel gelişme eksenleri, bölgenin tarım, gıda, tekstil gibi geleneksel yapı arz eden sektörlerini kapsadığı gibi, aynı zamanda yeni gelişim alanlarını içeren sektörleri de kapsamaktadır.

Yozgat ili özelinde yapılan imalat sanayi değerlendirme anketi sonuçlarına göre;

- Yozgat'ta 1990'lı yıllardan sonra canlanmaya başlayan imalat sanayi ağırlık olarak limited şirket ortaklık yapısında ve düşük-orta düzeyde teknolojik ürünler üreten firmalardan oluşmaktadır.
- Firmaların ilde kurulu olmalarının en baş-

taki avantajı kamu desteği ve hammadde temini, dezavantajı ise vasıflı işgücü temininde yaşanan güçlüklerdir. Genel olarak üretim faktörü temininde sorunlarla karşılaşmaktadırlar.

- Finansman sorunları ağırlık olarak; alacakların tahsili ve vadeli satışlardan kaynaklanmaktadır.
- İşgücü yetersizliği ve kalite sorunları üretim sürecinde karşılaşılan en temel sorunlardır.
- Firmaların rekabet güçlerinde geçmişe kıyasla önemli bir değişim yoktur.
- Firmalar genel olarak gelecek faaliyetlerine ilişkin iyimser beklenti içinde ve buna paralel olarak satış hacimlerinin ve istihdam düzeylerinin artacağını beklemektedirler.
- Firmaların çoğunluğu yöre kısıtı olmaksızın Türkiye geneline satış yapabilmektedirler.
- Firmaların pazarlama faaliyetindeki en önemli sorunu, ürünlerini yeterince piyasada tanıtamamalarıdır.
- Firmalar hammadde girdisini ve makine-ekipman ihtiyaçlarını yöre kısıtı olmaksızın Türkiye'nin her yerinden temin edebilmektedirler.
- Firmalar laboratuvar, test, kalibrasyon ihtiyaçlarını ağırlık olarak TR72 Bölgesi dışındaki bölgelerden sağlamaktadırlar.
- Firmalar daha çok sadece yurtiçi pazarlara dönük faaliyette bulunmaktadırlar. Bu duruma paralel olarak imalat sanayi ihracata dönük olarak gelişmemiştir.
- Firmaların üretimlerinde ithal girdi kullanımı oldukça düşüktür.
- Firmaların çoğunluğu Ar-Ge yatırımı yapmamaktadır. Üniversite-sanayi işbirliği oldukça zayıf bir düzeydedir.

- Firmalar ağırlık olarak yurtiçi-yurtdışı teşvik ve desteklerden ve özellikle Ekonomi Bakanlığı teşviklerinden yararlanmıştır.

Yörenin doğal, sosyal ve ekonomik koşulları ve potansiyel gelişme eksenleri dikkate alınarak NACE Revize 2 faaliyet sınıflaması bazında belirlenen 20 yatırım konusunun kuruluş yeri faktörlerine göre değerlendirilmesi neticesinde, faaliyet alanlarının 7'si A grubunda, 13'ü ise B grubunda yer almaktadır (buradaki "A" grubu; "AA", "BA", "CA" ve ilgili faaliyet konusunun performans değerlendirmesi olmadığı için yalnızca kuruluş yeri faktörlerine göre belirlenen "A" grubunun toplamını, "B" grubu ise "AB", "BB", "CB" ve yine ilgili faaliyet konusunun performans değerlendirmesi olmadığı için yalnızca kuruluş yeri faktörlerine göre belirlenen "B" grubunun toplamını ifade etmektedir).

Önerilen yatırım konularının değerlendirme neticesinde aldıkları notlar, ana ve alt faaliyet dallarına göre aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

İller arasında, bitkisel üretim değeri açısından Yozgat 28. sırada, canlı hayvanlar değeri bakımından Yozgat 26., hayvansal ürünler değeri bakımından, Yozgat 24. sırada gelmektedir. Yozgat'ta bitkisel üretim ve hayvansal üretim hemen eşdeğer öneme sahiptir. Türkiye ile kıyaslandığında daha yüksek bir alana ulaşmakla birlikte, Yozgat toplam tarım alanı ile tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekilen alanı bakımından ülke genelinde 5. sıradadır. Nadas alanları bakımından ise 4. sıradadır.

4.5. Tarım ve Hayvancılık

Sulanabilir alanlar toplam tarım alanının Yozgat'ta %91,02'sini oluşturmaktadır. Mevcut durumda ise tarım alanlarının ancak, Yozgat'ta %12,51'i, sulanmaktadır. Sulanan alanların artırılması, gelecekte de tarım ve hayvancılık bakımından potansiyel taşıması beklenen Yozgat için önemlidir.

TR72 Bölgesi toplam tahıl üretiminde Kayseri, Sivas ve Yozgat illerinin aldıkları paylar arasında en büyük payı Yozgat (%38) almaktadır (Sivas %32, Kayseri, %30). Yozgat'ta halen bölge üretimi için değer taşıyan baklagil ve yumru bitki üretimi dışında son 10 yıllık dönemde bitkisel üretimde artış gözlemlenmiştir. En fazla artış yağlı tohumlar ve yem bitkileri üretimindedir. Buğday üretim verimliliğinde ülkede 48. olan ilde gelecekte planlanan sulama projeleriyle üretim planlaması ve üretim deseninin gözden geçirilerek ilde yeni tür ve çeşitlerin yaygınlaştırılması yararlı olacaktır.

Verimin önemli ölçüde düşük olduğu tahıl grubunda verimin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bu kapsamda yöre ve iklime uygun verimliliği yüksek çeşitlerin ıslah ve adaptasyon çalışmaları yanında sertifikalı tohumluk üretiminin yaygınlaştırılması, sulanan alanların artırılması ve verimliliği artırıcı diğer iyi uygulamalara yönelik (gübreleme, minimum toprak işleme, sulama, yetiştiricilik vb.) eğitim programlarının düzenlenerek çiftçilerin bilinçlendirilmesine de ihtiyaç bulunmaktadır.

2000-2010 yılları arasındaki dönemde, toplam baklagil üretimi %0,30 bileşik büyüme oranı ile artarken, TR7 Bölgesinde %-1,33, TR72 Bölgesinde ise %-6,37 oranında küçülmüştür. Baklagil üretiminde TR72 Bölgesi illeri arasında en büyük

payı Yozgat (%64,2) almaktadır. Katma değeri nispeten yüksek olan ve son 10 yıllık süreçte TR72 Bölgesinde üretimi önemli ölçüde düşen baklagil üretiminin uygun alanlarda yaygınlaştırılmasına ve veriminin artırılmasına ilişkin çalışmaların yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

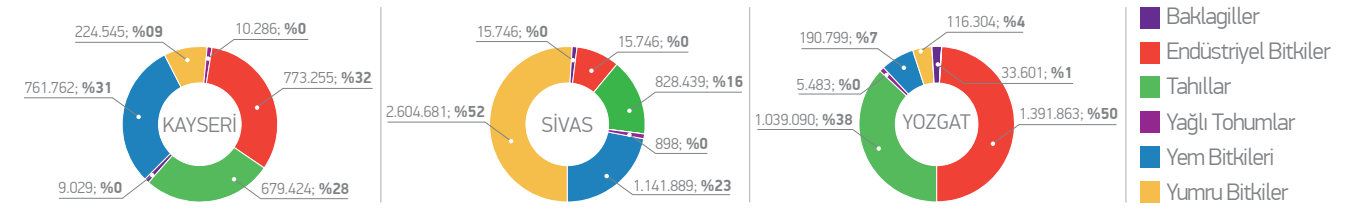
TR72 Bölgesinde sadece endüstriyel bitkiler arasında değil, tarla ürünleri arasında da şeker pancarı üretimi ön plandadır. TÜİK 2012 yılı verilerine göre **Bölge, Türkiye şekerpancarı üretiminin önemli bir bölümünü karşılamaktadır** (yaklaşık % 17). TR72 Bölgesinde Kayseri ve Yozgat'ta (Sorgun ve Boğazlıyan) faaliyet gösteren toplam 3 kuruluş bulunmaktadır. 2012 yılı TÜİK verilerine göre **bölge üretiminde en büyük payı %56,5 üretim oranına karşılık gelen 1.461.227 ton ile Yozgat almaktadır** (Kayseri %28,6, Sivas %14,9).

Henüz istatistiklere yansımaya da Yozgat Kadışehri'nde yürütülen Deveci Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi ile bu ilçenin ilerleyen dönemlerde TR72 Bölgesi meyve üretimine büyük oranda katkı sağlanması beklenmektedir.

"Tarıma Dayalı İhtisas OSB" uygulama yönetmeliği, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2015 yılı hedefleri doğrultusunda 10 ilde tarıma dayalı organize sera bölgesi kurmayı hedeflemektedir. Bu iller; Afyonkarahisar, Aydın, Denizli, Diyarbakır, İzmir, Konya, Kütahya, Manisa, Şanlıurfa ve Yozgat illeridir.

TR72 Bölgesi alternatif enerji kaynağı jeotermal kaynaklar bakımından zengindir. TR72 Bölgesinde özellikle Yozgat'ta jeotermal enerji kaynaklarının bulunduğu Yerköy, Boğazlıyan, Sorgun, Sarıkaya, Saraykent gibi yerlerde seracılık önemli

Şekil 1. TÜİK 2011 Yılı Verilerine Göre TR72 Bölgesi İllerinin (Kayseri, Sivas ve Yozgat) Bitkisel Üretim Durumu

Tablo 6. TR72 Bölgesi İlleri Tarla Bitkileri Üretim Durumu (TÜİK)

	2000	2011 (Kayseri)	2011 (Sivas)	2011 (Yozgat)	2011 (TR72)	2011 (TR)
Baklagiller	100	61	80	37	47	94
Endüstriyel Bitkiler	100	165	128	128	137	90
Tahıllar	100	107	157	118	125	109
Yağlı Tohumlar	100	192	114	204	189	143
Yem Bitkileri	100	1150	799	517	851	605
Yumru Bitkiler	100	204	259	70	148	90

bir alternatif üretim modeli fırsatı sunarken, termal turizmin bu alanlarda geliştirilmesi de söz konusudur. Bugüne kadar çok fazla değerlendirilmeyen bu kaynaklar, özellikle hızlı trenle birlikte umut vadetmektedir.

Bölgedeki hayvancılık işletmeleri optimum işletme büyüklüğünün altındadır. 50 baş ve altındaki büyükbaş işletmelerin oranı Kayseri'de %99, Sivas'ta %83 olup, Yozgat'ta da durum benzerdir. Bu durum ilin hayvancılık alanında rekabetçiliğini düşürmektedir. GAP ve DAP illerinde uygulanan etçi ve sütçü ırklarla kurulacak olan 50 baş üzeri damızlık sığır işletmelerinin desteklenmesi projesi kapsamına bölge illerinin de alınması sorumlu kurum önerileri arasındadır. İlde uygulanan IPARD Programı da bu kapsamda önemli bir araçtır.

Yozgat'ta %91,83'ü yumurta tavuğu olan toplam 1.113.979 adet kanatlı (TR72 Bölgesi içindeki payı %23) bulunmaktadır. **Yumurta üretimi bölgede önemli bir alt ekonomik faaliyettir. Bu alanda yatırımların artırılması önemlidir.**

Yozgat henüz ekonomik anlamda yansımaları olmasa da su kaynaklarıyla alabalık arzı açısından potansiyel taşımaktadır. Su ürünleri yetiştiriciliğine dönük yatırımlar il ekonomisine önemli katkı sağlayacaktır. Bal üretiminde Yozgat, iller arasında 62. sırada gelse de çiftçinin eline geçen fiyat bakımından Türkiye ortalamasının üzerinde olup, iller arasında 29. sıradadır (süzme bal). Bu nedenle arıcılığın da ilde geliştirilmesi önemlidir.

4.6. Gıda

Yozgat ekonomisinin tarım ve hayvancılık sektörlerine dayalı gelişimi, ilde imalat sanayinin de gıda ürünleri işleme sektöründe gelişimine neden olmuştur. Yozgat'ta gıda ürünleri sektöründe sanayi siciline kayıtlı 2013 yılı itibarıyla 47 işletme bulunmakta olup, ilde toplam istihdamın %28,2'si gıda ürünleri sektöründedir. Yozgat ilinde gıda ürünleri işleme sanayi incelendiğinde, 2013 yılı itibarıyla sanayi siciline kayıtlı 47 firmanın faaliyetinde bulunduğu sektörde, alt sektörler arasında en fazla pay 18'er firma ve %38,3 oranındaki paylar ile öğütülmüş tahıl ürünleri ve fırın ve unlu maddelerin imalatıdır. Yozgat'ta faaliyette bulunan üçüncü önemli alt sektör diğer gıda maddelerinin imalatıdır. Yozgat için diğer gıda maddelerinin imalatı içerisinde şeker, soslar, hazır yemek gibi gıda maddelerinin imalatını içeren üretim konuları yer almaktadır. Yozgat'ta sadece fırın ürünlerinde rekabet gücü yüksek tespit edilmiştir.

Yozgat'ta gıda işletmeleri daha çok Merkez, Sorgun, Boğazlıyan, Yerköy, Akdağmadeni ve Sarıkaya ilçelerinde yoğunlaşmıştır. Yozgat sanayi tesislerinin en büyük payının gıda sektörüne ait olmasına rağmen, ilin tarımsal ürünlerinin işlenerek daha yüksek katma değerli sınai ürünlere dönüştürüldüğü tesislere gerek duyulmaktadır. İlin tarımsal ürünlerinin gerek iç gerekse dış pazarlara sunumunda önemli olan soğuk hava depoları bulunmamaktadır. İlde soğuk hava depoları ve soğuk zincir ve tarımsal ürünlerin ambalajlanma ve paketlenmesine yönelik işletmelerin varlığına gerek duyulmaktadır.

4.7. Madencilik

2011 yılı iş kayıtlarına göre TR72 Bölgesi'nde madencilik ve taşocaklığı sektöründe 259 girişim bulunmaktadır (Kayseri'de 154, Sivas'ta 72 ve Yozgat'ta 33). Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) ve Maden Tetkik Arama (MTA) verilerine göre, faaliyeti devam eden maden işletme ruhsatları sayısı Yozgat'ta 92'dir. Krom yatakları ağırlıklı Kayseri ve Sivas'ta yer almakla birlikte, Yozgat'ta da gözlemlenmektedir. Kurşun-çinko Yozgat'ta da bulunan bir maden olup, üretim açısından yüksek miktarlar söz konusu değildir. Özellikle Yozgat'ta madencilik sektöründe endüstriyel hammaddeler öne çıkmaktadır.

İldeki başlıca endüstriyel hammaddeler kireçtaşı (kalker), feldspat ve kaya tuzudur. Bunlara ek olarak kuvarsit, tuğla-kiremit hammaddeleri, florit, bazalt, çimento hammaddesi marn ile grafit ildeki önemli endüstriyel hammaddelerdir. İnşaat sektörü açısından önemli bir hammadde kaynağı söz konusudur. Enerji hammaddesi olarak Yozgat'ın Sorgun ilçesinde de önemli linyit sahaları mevcuttur. Son zamanların önemli gündem maddelerinden biri olan nükleer santrallerin hammaddesi uranyum için de Sorgun'da çalışmalar bulunmakta, buradaki rezervin Türkiye rezervinin yarısı kadar olduğu tahmin edilmektedir. Yozgat'ta bulunan bazalt rezervinin hızlı tren hattı da dâhil kullanılabileceği alanlar incelenerek, sektöre katkı sağlanması mümkündür. Bu çerçevede Yozgat'ta yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesi son derece önemlidir.

4.8. Girişimcilik

2012 yılı on bin kişi başına ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket, kooperatif ve ticaret ünvanlı işyerleri sayılarında, 2012 yılı için TR72 Bölgesi'nde on bin kişi başına yaklaşık 3 işyeri artışı gerçekleşmiştir. Artış olmasına rağmen, bölge yine de Türkiye ortalaması olan on bin kişi başına 5 işyeri artışının çok altında kalmıştır. İller bazında bölge incelendiğinde Yozgat ilinde, on bin kişide 1 iş yeri azalmıştır. 2012 yılı girişimcilik değerleri bu bakımdan iller bazında oldukça düşüktür. Yozgat ilinde girişimciliği artırıcı yönde faaliyetlere ağırlık verilmelidir.

4.9. Teşvikler

Bölge içinde Yozgat ilinin teşviklerden daha az yararlandığı ve istihdama olan katkılarının daha az olduğu görülmektedir. Bölgesel teşvik sisteminde Yozgat, 5. Bölgede yer almaktadır. Yozgat ili aynı grupta yer alan 5. Bölge illerine göre teşvikten yararlanma noktasında geride kalmıştır. Bunun başlıca nedenleri arasında limana yakın olan illerin yatırım çekme noktasında daha çekici olması, büyük şehirlere daha yakın alternatif illerin bulunması, yan sanayi kuruluşlarının yeterince gelişmemiş olması ve işgücü tedarikinde yaşanan güçlükler gösterilebilir. Yozgat'ın 5. Bölgede olması avantajını iyi değerlendirmek için, yatırım imkânlarının iyileştirilmesi ve daha fazla tanıtım yapılması gerekmektedir. 5084 sayılı kanun kapsamında 2004-2012 yılları arasında Yozgat ve Sivas illerinde birçok yeni yatırım yapılmıştır. Ancak, 2013 yılı Şubat ayında Yozgat imalat sanayinde faaliyet gösteren firmalarla yapılan saha araştırmasında anket yapılan firmaların yaklaşık üçte biri 5084 sayılı yasanın

uygulamasının sonlandırılmış olmasının maliyetlerini doğrudan etkilediğini ve bu nedenle teşvikin devam etmemesi durumunda Yozgat'ta imalat sanayinin zorlanacağını belirtmişlerdir. İllerin ekonomik gelişmişlik düzeyine göre belirlenmiş 5084 sayılı kanun veya benzeri bir kanunun takip eden yıllarda da devam etmesi sağlanmalıdır. Yozgat ilinde girişimciliğin fazla gelişmediğinin, teşvik sistemi uygulamasının yeterince bilinmediğinin veya bu uygulamadan yararlanılmadığının ve il finans kaynaklarının yatırımlara tam olarak dönüşemediğini göstermektedir. İlçelerde girişim ruhunun canlandırılması, Kayseri ve Sivas gibi merkezi yapının kuvvetli olduğu illerde, ilçelere daha fazla yatırımın çekilmesi için çalışılmalıdır. Yozgat ilinde ise yine motorlu taşıtlar ve motosikletler dışında kalan toptan ticaret ve ticaret komisyonculuğu sektöründe yatırımlar öne çıkmaktadır. İlde toplam 11 yabancı sermayeli yatırım bulunmaktadır.

4.10. Ar-Ge

Yozgat iline ait parametreler ülke genelinde son sıralarda yer almaktadır. Yüz bin kişiye düşen patent başvuru sayısı sıralamasında tüm iller içerisinde 56'ncı, yüz bin kişiye düşen marka başvurusu sayısı açısından da 72. sıradadır. Yozgat'ın bilgi üretme ve yenilikçilik kapasitesinin yetersizliği, verdiği göç miktarları ile birlikte değerlendirilmek durumundadır. Bu bağlamda ilde bulunan üniversite, oldukça büyük sorumluluk taşımaktadır. Üniversiteler süreç içerisinde bu illerdeki bilgi üretme ve yenilikçilik kapasitelerini canlandırabilecektir. Ülke illeri arasında tescil edilen marka sayılarına bakıldığında, Yozgat ise 24 marka tescilli ile 59. sırada yer almaktadır.

4.11. Sağlık

TR72 Bölgesinde sağlık altyapısı açısından Yozgat en az gelişmiş ildir. Diğerlerine göre, Yozgat'ta kişi başına düşen hekim sayısı düşüktür. Sağlık altyapısının az gelişmiş olması ili, özellikle diğer illere özellikle Kayseri'ye bağımlı hale getirmektedir. Ancak TR72 Bölgesinde ilçeler bazında on bin kişi başına düşen yatak ve uzman hekim sayısı incelendiğinde, Yozgat illerinden merkez ilçelerin öne çıktığı görülmektedir.

4.12. Coğrafi İşaret

Yozgat'a ait mevcutta coğrafi işaret almış ürün bulunmamaktadır; ancak Yozgat'a özgü arabaş, çanak peyniri ve parmak çöreği için başvuru bulunmaktadır. Yozgat Testi Kebabı da tescil değeri taşıyan yöresel ürünlerdendir. Yöresel ürünlerin markalaştırılması ve ticari hale getirilmesi, ilin tanıtımına ve ekonomisine olumlu katkıda bulunabilecektir.

4.13. Kurumsal Kapasite

Bölgede 17'si Kayseri'de, 11'i Sivas'ta ve 1'i Yozgat'ta olmak üzere toplam 29 bölge müdürlüğü bulunmaktadır. Örgütlenme kültürü bakımından Yozgat'ta ilçelerde yoğunlaşma TR72 Bölgesinde diğerlerine göre daha fazladır. Bölgede en fazla esnaf ve oda, Kayseri'de bulunmasına rağmen, nüfus başına düşen esnaf bakımından, Yozgat, bölgede ilk sırada gelmektedir. Ancak 2010 yılından bu yana esnaf sayısında bölgede bir tek Yozgat'ta azalma meydana gelmiştir

Merkezi Finans ve İhale Birimi verilerine göre bölgede AB programları kapsamında proje hazır-

lama ve uygulama kapasitesi açısından özellikle Yozgat merkezin geliştirilmeye ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Bölgede, Kurumların %58,21'i insan kaynakları kapasitesini yetersiz görürken, insan kaynakları kapasitesi açısından Yozgat'ın Kayseri ve Sivas'a göre daha fazla sorun yaşadığı belirtilmiştir.

Kurum ve kuruluşlara uygulanan anket sonucu, Proje Hazırlama ve Uygulama Kapasitesi, Teknolojik İmkanların Kullanımı, Bölgesel Kurumlarla İşbirliği (Protokol, ortak proje yapma, ortak etkinlik düzenleme, web sitesinde link verme vb.), Kurumsal İmaj/Görünürlük, Bütçe/Ödenek ve Arşiv Sistemi bakımından Yozgat geliştirilmeye ihtiyaç duymaktadır.

4.14. Ulaşım ve Bilişim Altyapısı

TR72 Bölgesinde havaalanı bulunmayan ve demiryolu ulaşımının direkt olarak il merkezinden sağlanamadığı tek il Yozgat'tır. Bununla birlikte, Türkiye demiryolu ulaşım ağı Yozgat il sınırlarından geçmekte olup, il merkezine en yakın istasyon 41 km. mesafedeki Yerköy ilçesinde bulunmaktadır. Ayrıca Şefaati ilçesinde de istasyon mevcuttur. Yapımı süren Ankara – Sivas hızlı tren hattı Yozgat ilinden geçmekte, Sorgun-Kadışehri-Akdağmadeni güzergâhını izlemektedir. Yozgat'tan geçecek olan Yüksek Hızlı Tren (YHT) ile büyük metropol kentlerin pazarına ulaşmada kolaylık yaşanacaktır ve bu da ildeki sanayileşmeye ve il ticaretine önemli katkılar sağlayacaktır. Hızlı trenin Yozgat'a pozitif etkileri olabileceği gibi en fazla göç verdiği il olan Ankara düşünüldüğünde, göçü hızlandırması ya da Ankara'da ikameti güçlendirmesi de söz konusu olabilecektir. Bu nedenle hızlı tren etki analizinin Yozgat özelinde civar illeri de kapsayacak şekilde yapılması önemlidir. Firmaların nakliyelerinde

karayolu önemlidir ve limanlara erişim oldukça güçtür. OSB'ye doğrudan demiryolu bağlantısının bulunmaması nakliyeciyi karayolu için ilk tercih haline getirmektedir. Yozgat'tan limanlara demiryolu bağlantısının sağlanması önemlidir. Öte yandan, TR72 Bölgesinin (Kayseri, Sivas ve Yozgat) Geniş Bant İnternet Abone Sayısı, Baz İstasyonu Sayısı ve GSM Abone Sayısı konusunda Türkiye ortalamasının altında olduğu söylenebilir. Yozgat'ın bu anlamda da geliştirilmesi önemlidir.

4.15. Alternatif Turizm

Turistlerin bir destinasyonu seçmelerindeki önemli etkenlerden biri de seyahat acenteleridir. Yozgat'ta yalnızca 9 acente bulunmaktadır. Alternatif turizm potansiyeli mevcut olmasına rağmen, Yozgat'ta konaklama ve yiyecek içecek sektörü, ulaşım altyapısı ve hizmet kalitesiyle ilde turizm kültürünün geliştirilmesi gerekmektedir. Bunlar gerçekleştirilmeden istatistiksel anlamda Yozgat'ta turizmden söz etmek mümkün değildir. En önemli kaynaklar Yozgat Çamlığı (Yozgat Çamlık Milli Parkı) ve termal turizm kaynaklarıdır.

Sarıkaya ilçesinde, Roma Döneminde hamam olarak kullanılmış antik hamamlar bulunmaktadır. Bu ilçe Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Termal Turizm Merkezi ilan edilmiş olup, birçok hastalığa iyi gelen şifalı sulara sahip modern kaplıcalar turizme hizmet vermektedir. Bunun yanı sıra Boğazlıyan, Sorgun ve Yerköy ilçeleri Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Termal Turizm merkezi ilan edilmiş olup, bu ilçelerde turizme hizmet veren Bakanlık ve Belediye belgeli termal ve konaklama tesisleri bulunmaktadır. Hızlı tren projesinin tamamlanmasından sonra Ankara'dan kısa sürede ulaşılacak bir şehir haline gelecek Yozgat'ta termal turizmin gelişmesi ve özel-

likle bu güzergah üzerinden gelebilecek kişilere tanıtımının yapılması önemlidir.

Yozgat ili tematik bölgelerden Hitit Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi içinde yer almaktadır. Çorum ve Yozgat illerini kapsayan bölgede şehir içi otellerin doluluğunun artırabilmesi için yurtiçi ve yurtdışı organize turlara öncelik verilmesi gerekmektedir. "Turizm Merkezi" ilan edilebilecek alanların belirlenerek ve turizm acentaları ile işbirliği yapılarak, rotaların içine dahil edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Yozgat ilinde bulunan başlıca tarihi ve kültürel eserler; Saat Kulesi, Büyük Camii, Fatih (Kilise) Cami, Hayri İnal Konağı, Başçavuş Camisi, Yozgat Müzesi, Tavium Antik Kenti (Hitit Kenti), Sarıkaya Roma Hamamı, tarihi cami ve türbeleridir.

2012 yılı Turizm öncelikli yöre belediyeleri listesinde Yozgat ili için Aydıncık İlçesi Kazankaya Belediyesi listelenmiştir. Doğa turizmi açısından önemli yerlerin başında; Yozgat Kazankaya Kanyonu gelmektedir.

Akdağmadeni Nalbant Dağı'nın kış turizmi açısından potansiyel taşıdığı ifade edilmekte birlikte, bu durumun araştırılması gereklidir.

2011 yılı itibarıyla Türkiye'de büyüklüğü 848.119 ha alana ulaşan toplam 40 milli park alanı mevcut olup, Yozgat'ta Yozgat Çamlığı bulunmaktadır. Yozgat Çamlığı 5.02.1958 tarihinde Milli Park olarak ilan edilmiş olup, 267 ha'lık bir alan kaplamaktadır. Türkiye'nin ilk milli parkıdır. Milli park, İç Anadolu'da insan etkisi ile meydana gelen (antropojen) step içerisinde yer alan sayılı relik (kalıntı) ormanlardan biridir. Tabiatın iklim,

toprak-su dengesinin değişmesi ile ortaya çıkan kısıtlamalara, yanlış ve aşırı arazi kullanımlarının da eklenmesi, milli park ve çevresinde geniş alanları kaplayan ormanlardan yoksun bozkır peyzajlarını meydana getirmiştir. Eski çağların bakir ormanlarından günümüze bu karaçam korusu ulaşabilmiştir. Doğal kaynak değerlerinin yanında, il merkezine 5 km uzaklıkta bulunan parkın halkın rekreasyon ihtiyacını karşılaması bakımından da büyük önemi bulunmaktadır. Alanda yer alan oteller, kır gazinosu ile konaklamaya ve eğlenmeye, 5 hektarlık bölümde yer alan piknik üniteleri ve oyun gruplarıyla piknik yapmaya uygun olan Milli Park aynı zamanda 3700 mt'lik yürüyüş parkuru ve 10 adet köprüsüyle sportif amaçlı kullanıma, 15 mt'lik yükseklikteki ahşap görüntülü çok amaçlı (Kuş Gözlemi, Seyir, Dinlenme, vb.) kulesiyle gözleme müsait bir alandır. Yozgat Çamlığı'nın milli park statüsüne zarar vermeyecek şekilde turizm potansiyelinin değerlendirilmesi öncelikli olarak ele alınmalıdır.

4.16. Çevre

Bozuk olmayan ormanlar açısından Yozgat öne çıkmaktadır. Orman alanlarının toplam il alanına oranına bakıldığında Yozgat yine yüksek orana (%16) sahiptir. Ayrıca orman alanları içinde bozuk orman alanlarının oranı Yozgat'ta diğer ile göre gözle görülür şekilde düşüktür.

Kanalizasyonla hizmet verilen belediye nüfusunun oranı Yozgat'ta %87 civarındadır. Ancak il özel idaresinin stratejik planında ortaya konan mevcut duruma göre Yozgat'ta kırsal ünitelerin (köy ve bağlısının) %17'sinde kanalizasyon sistemi mevcuttur. Bu nedenle kırsal ünitelerde kanalizasyon sistemi oranı artırılmalıdır.

Yozgat'ta atıksuyun çok az bir kısmı arıtılmaktadır. Atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediyeye nüfusunun oranına bakıldığında Yozgat'ın çok geride kaldığı görülmektedir. Yozgat il merkezinde bulunan atık su biyolojik arıtma tesisi mevcut ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Bu sebeple yeni bir tesis inşaatı planlanmaktadır.

Türkiye'de su kirliliğinin 1. öncelikli sorun olduğu iller Marmara Bölgesi'nde yoğunlaşmıştır. TR72 Bölgesi'nde ise su kirliliği Yozgat'ta 1., Kayseri'de 2., Sivas'ta ise 3. öncelikli sorundur. Su kirliliğinin en önemli nedenleri arasında ilçelerin çoğunda arıtma tesisinin bulunmaması ve atıksuların akarsulara veya göllere direk deşarjının yapılmasıdır. Tarımsal faaliyetlerde kullanılan gübre ve ilaçların da sızıntı suları ile yeraltı suyuna ve yüzey akışı ile yer üstü sularına karışması su kirliliğine neden olmaktadır. Bu nedenle su kirliliğini önlemek amacıyla, arıtma sistemlerinin geliştirilmesi önerilmektedir.

Türkiye'deki %83'lük oranla kıyaslandığında Yozgat'ta katı atık hizmetinin nispeten geri kaldığı ortaya çıkmaktadır.

Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri'ne göre hava kirliliği Sivas'ta 1., Yozgat'ta 2. ve Kayseri'de 4. öncelikli çevre sorunudur. 2008 yılında Yozgat'ın Sorgun ilçesi, 'I. Grup' kirli ilçe olarak değerlendirilmiştir. 2009, 2010 ve 2012 yıllarında Yozgat'ın Sorgun ilçesi üç genelgede de 'I. Grup' kirli ilçe olarak gösterilirken diğer ilçeler 'II. Grup' kirli ilçeler arasındadır. İl ve ilçe gruplarına göre kullanılacak kömür kalitesi belirlenmekte, hava kalitesi artırılmaya çalışılmaktadır. Yozgat'ta Toprak Kirliliğine Neden Olan Etkenler arasında plansız kentleşme ilk sırada yer almak-

tadır. Ayrıca, Yozgat'ta erozyon ilk üç sorun arasında yer almaktadır.

Rüzgâr Enerjisi Yozgat'ta Sorgun-Akdağmadeni hattı potansiyele sahip görünmektedir. Yozgat'ta düşük olan potansiyel nedeniyle sadece 1 adet lisans bulunmaktadır. Üstelik bu lisansa sahip tesis EPDK haritasında yüksek potansiyel bulunmayan Yerköy ilçesinde yer almaktadır.

5- ÇALIŞTAYA İLİŞKİN HAM (İŞLENMEMİŞ) SONUÇLAR

Dört farklı alan ve 7 grupta eş zamanlı olarak 2 Mayıs 2013 tarihinde düzenlenen çalıştaya ilişkin işlenmemiş sonuçlar, bu bölümde her bir grup için ayrı ayrı sunulmuştur.

5.1. Gıda Tarım ve Hayvancılık Oturumu Ham Sonuçları

İki ayrı grup halinde sürdürülen işlenmemiş çalıştay sonuçları sorunlar, çözüm önerileri ve vizyoner proje önerileri olarak puanlandırılmış haliyle ilgili tablo ve metinlerde sunulmuştur.

5.1.1. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar

I. Grup katılımcıları tarafından belirlenen işlenmemiş sorunlar, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

5.1.2. Gıda Tarım ve Hayvancılık I. Grup Ham Çözüm Önerileri

Sorun-1: Tarım arazilerinin optimum işletme büyüklüğünün altında olması (parçalı, dağınık ve küçük olması)

Çözüm-1: Aile nüfusunun fazla olması ve miras paylaşımı nedeniyle küçük, parçalı ve dağınık olan tarım arazileri, devlet teşvikiyle ve daha fazla destek verilerek büyük tarım arazilerine dönüştürülebilir. Çiftçinin amacı gelir elde etmek olduğundan topraklar bölünmeden tarım yapılabilir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Çözüm-2: Kooperatifçilik anlayışıyla bireysellikten toplumculuğa doğru bir akım oluşturulabilir. Büyük arazilere teşvik arttırılıp, belirli alanın altında kalan arazilere karşı radikal önlemler alınmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-3: Mutlaka miras hukuku yeniden düzenlenmeli; araziler parçalanmamalı, aksine toplanlaştırılmalıdır.

Çözüm-4: Köyde arazilerin (kooperatif kurularak) sınırlarının kaldırılması ve tüm ekim dikimlerinin tek elden yürütülmesi önemlidir. O yılın ürününün tespiti neticesinde ekim yapılmalıdır. Böylece traktör, mazot, işçilik gibi girdilerin en aza indirilmelidir.

Sorun-2: Alternatif ürün işleminin yapılamaması

Katılımcıların ortak görüşüyle, orijinal başlığı “Alternatif Ürün Yetiştirilememesi ve Alternatif Ürünlerin Değerlendirilememesi” olan sorun başlığı konular birbirinden farklı olduğu gerekçesiyle “Alternatif Ürün İşleminin Yapılamaması” ve “Üretim Deseninin Çeşitlendirilememesi” şeklinde iki ayrı başlıkta ele alınmıştır.

Çözüm-1: Şekerpancarı küspesi ülkemizde yal-

5- ÇALIŞTAYA İLİŞKİN HAM (İŞLENMEMİŞ) SONUÇLAR

Tablo 7. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar

Sorunlar	Puan
Tarım Arazilerinin Optimum İşletme Büyüklüğünün Altında Olması (Parçalı ve Dağınık Olması)	26
Alternatif Ürün Yetiştirilememesi ve Alternatif Ürünlerin Değerlendirilememesi	18
Üniversite Sanayi İşbirliğinin Yetersiz Olması (Tarım)	11
Meraların Islah Sorununun Bulunması	11
Çiftçilerin Bilinçsiz ve Geleneksel Metotlarla Üretim Yapması	11
Jeotermal Kaynaklarının Tarım Sektöründe Yeterince Değerlendirilememesi	9
Organik Tarım Potansiyelinin Yeterince Geliştirilememesi	8
Yatırım ve Teşvikler Konusunda Çiftçilerin Yeterli Bilgiye Sahip Olmaması	8
Ancılık ile İlgili Potansiyelin Yeterince Değerlendirilememesi	6
Üretici Örgütleri ve Yetiştiricilerin Bir Araya Gelme Sorunu	5
Kırsal Alanda Uygulanan Projelere Bayanların Katılımının Az Olması	5
Devlet Desteklerinin Yeterli ve Etkin Olmaması	5
Kesimhanelerin Modernizasyon İhtiyacı	4
Tarıma Dayalı Sanayinin (Süt, Baklagiller vb.) İlde Yeterince Geliştirilmemiş Olması	4
Tarımda Girdi Fiyatlarının Yüksek Olması	4
Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Yetersiz Olması ve Eğitim Verilmesi	4
Geleneksel Yöntemlerle Sulama Yapılması	3
Yeterli Düzeyde ve Sayıda Tarımsal Birliklerin ve Kooperatiflerin Bulunmaması	3
Üretilen Ürünlerin Pazarlama Sorununun Bulunması	3
Hayvancılık İrklarının Islah İhtiyacı Nedeniyle Verimin Düşük Olması	3
Sulanan Tarım Arazilerinin Yetersiz Olması	2
Yem Bitkileri Ekim Alanın Az Olması	2
Su Ürünleri Potansiyelinin Yeterince Değerlendirilememesi	2
Tarım ve Hayvancılıkta İşgücünün Yetersiz Olması	2
Hayvancılığın İlkel ve Geleneksel Metotlarla Yapılması	1
Bölge Koşulları Uygun Olmasına Rağmen Yeterli Süt Üretimi Yapılamaması	1
Geleneksel Metotlarla Süt Sığırcılığı ve Besicilik Yapılması	1
Sulama Sistemlerinin Bakım Sorunu Bulunması	0
Sulama Birliklerinin (Yönetim, İdari ve Personel) Kurumsal Sorunu	0
Tarımsal Ürün Çeşitliliğinin Az Olması	0
Var Olan Meyvecilik Potansiyelinin Kullanılmaması	0
Nadas Alanlarının Fazla Olması	0
Hazine Arazilerinin Üreticilere Satışın Az Olması	0
Özel Sektör Danışmanlık Hizmetlerinin Yeterince Gelişmemiş Olması	0
Tarım ve Hayvancılıkta Verim Düşüklüğü	0

nızca hayvan yemi olarak değerlendirilmektedir. Ancak küspeden randımanı yüksek pektin (jel-leştirici) eldesiyle ürün daha fazla değerlendirilebilir. Çünkü ülkemizde pektinin tamamı ithal edilmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Üniversite, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-2: Şekerpancarı küspesi %75 oranında bi-yoaktivite göstermektedir. Bu oranla istiridye mantarı üretiminde oldukça iyi bir hammadde. Bunun gibi atık materyal değerlendirme projelerine ek teşvik verilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Kalkınma Bakanlığı

Çözüm-3: Ekonomik değeri yüksek ürünlerin toprak analizi yapılarak çiftçiler bilinçlendirilmelidir.

Çözüm-4: Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın bu konuda yatırımcıları yönlendirmesi ve teşvik etmesi önerilmektedir.

Çözüm-5: Projelerle veya desteklerle alternatif ürün islemesi yapılabilir.

Çözüm-6: Alternatif üretim çeşitliliğinin artırılarak tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi önerilmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-6: Kalkınma Bakanlığı

Sorun-3: Üretim deseninin çeşitlendirilememesi

Çözüm-1: Bölgemizde patates yetiştiriciliği teşvik edilebilir.

Çözüm-2: Kanola, ayçiçeği ve fiğ üretimini teşvik etmek amacıyla devlet desteği sağlanması ve üre-

tim sonrası alım garantisi verilmesi önerilmektedir. **Çözüm-3:** Kayseri-Yahyalı ve Develi'de olduğu gibi rakım olarak 700 metrenin altındaki alanlarda meyveciliğin özendirilmesi önerilmektedir.

Çözüm-4: Ürünlerin çeşitlendirilmesine yönelik sözleşmeli üretim yapılmalı ve teşvikler artırılmalıdır.

Çözüm-5: Alternatif ürün modeli ile tohumlukların ücretsiz dağıtılması ve alım garantisi olmak kaydıyla sulu tarım alanlarında ayçiçeği, meyvecilik, kuru tarım alanlarında aspir üretimi artırılabilir.

İlgili Kurum/Kuruluş-5: İl Özel İdaresi, Tarım Teşkilatı, Ziraat Odaları, Üniversiteler

Sorun-4: Tarım alanında üniversite, sektör ve çiftçi birliğinin yetersiz olması

Katılımcıların ortak görüşüyle, orijinal başlığı "Üniversite Sanayi İşbirliğinin Yetersiz Olması (Tarım)" olan sorun başlığı "Tarım Alanında Üniversite, Sektör ve Çiftçi Birliğinin Yetersiz Olması" şeklinde değiştirilmiştir.

Çözüm-1: Çiftçilere ürün yetiştirme ve tarım ekonomisi ile ilgili eğitim seminerleri verilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Üniversiteler, Valilikler, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

Çözüm-2: Damlama sulama sistemine geçilmelidir.

Çözüm-3: Üniversite tarafından toplantı yapılarak çiftçileri bilinçlendirmesi önerilmektedir.

Çözüm-4: Bu üçlüyü bir araya getirecek öncülüğünü üniversitelerin yaptığı projelerin bir plan dahilinde uygulanmalı ve çiftçiler eğitilmelidir.

Çözüm-5: Tarımla istigal eden ve bu alanda faaliyet gösteren STK'lar, birlikler, üniversiteler, tarım teşkilatı işbirliği içinde olmalı, ortaklaşa panel, eğitim düzenlenerek birliktelik sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-5: STK, Üniversiteler, Tarım Teşkilatı, Birlikler

Çözüm-6: Öğretim Görevlileriyle çiftçiler, sanayiciler sürekli olarak ortak bir platformda bir araya getirilmelidir. Üniversitenin teorik birikimiyle üreticilerin pratik bilgilerini bir araya getirecek bir ortam oluşturulmalıdır.

Sorun-5: Meraların ıslah sorunun olması

Çözüm-1: Mera alanları koruma altına alınmalı, meralar bölgelere ayrılarak köy halkından belirli kişilerin meralardan sorumlu tutulmalıdır.

Çözüm-2: Meralarda tohumlama yapılmalı ve fidan dikilmesi sağlanmalıdır.

Çözüm-3: Yeteri kadar personel görevlendirilmesi için İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü personelinin artırılması sağlanmalıdır.

Çözüm-4: Mera ıslah çalışmalarının İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün yetişemediği zamanlarda özel sektör ile işbirliği yapılması, ıslah çalışmaları için projelendirme yapılması, İl Özel İdaresi kaynaklı yem bitkileri tohumunun meralarda kullanılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: Üniversite, STK, tarım ile ilgili kamu kurumları

Çözüm-5: Mera işgali önlenmelidir. Mera Kanunu'nun koşullarına göre yeniden gözden geçirilmeli-

dir. Islah için yeterli kaynak aktarılmalıdır.

Sorun-6: Çiftçilerin bilinçsiz ve geleneksel metotlarla üretim yapması

Çözüm-1: Modern metotlarla ilgili eğitim ve teşvik faaliyetleri artırılmalı, teknik personel ile çiftçiler çeşitli projelerle yakınlaştırılmalı, çiftçilere modern metotlarla daha fazla kazanılabileceği anlatılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Kalkınma Bakanlığı, Yozgat Valiliği, Bozok Üniversitesi

Çözüm-2: Çiftçilere ürettiği ürünle ilgili verim artırılması ve ürünün ekonomik getirisi hakkında eğitim verilmelidir. **Çözüm-3:** Destek mekanizmalarında çiftçilere parasal destek ile gübre ve tohum verilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-4: Çiftçilere özel toplantılar düzenlenmelidir.

Çözüm-5: Bilinçsiz üretimden uzaklaşabilmek için çiftçiler, ilde uygulanacak projeler vasıtasıyla eğitilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-5: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Diğer Bakanlıklar

Çözüm-6: Kırsaldaki aşırı göç sebebi ile kırsalda eğitilebilir genç nüfusun azalmasının önüne geçilmeli, çiftçilerin yeni üretim tekniklerine kapalı olması nedeniyle, tarımsal yayım ve demonstrasyon faaliyetlerine önem verilmelidir.

Çözüm-7: Küçük çiftçilik ortadan kaldırılmalı, çiftçiliğin tanımı yeniden yapılmalıdır. Üretime dönüşmeyen, kar getirmeyen, rekabet getirmeyen çiftçilik tanımı değişmelidir. Mesela 300-400 dönümü olmayan 50 büyükbaş 200 küçükbaş olmayan kişiler çiftçilik tanımı içine girmemeli ve bunlara destekleme yapılmamalıdır. Büyük çiftçiler oluşturulmalıdır.

Sorun-7: Jeotermal kaynakların tarım sektöründe yeterince değerlendirilememesi

Çözüm-1: Jeotermal kaynakların bulunduğu bölgelerde kooperatifler kurularak çiftçilerin örgütlenmesi sağlanmalı, organize seracılık (örtü altı üretim) geliştirilmelidir.

Çözüm-2: Özellikle Sorgun, Yerköy, Saraykent, Boğazlıyan'da jeotermal kaynakların bulunduğu yerlerde öncelikle hazine arazileri üzerinde veya özel sektör de devreye sokarak, seralarda (topraksız) çeşitli ürün yetiştirilmesi teşvik edilmelidir.

Çözüm-3: Sermaye sahibi kişiler ve büyük şirketler bilgilendirilerek bu alanda yatırım yapmaları sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Valilik, TKDK, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Üniversite

Çözüm-4: Mevcut jeotermal kaynaklar, konut ısıtması yerine öncelikli olarak tarım sektöründe (seracılık) kullanılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: İl Özel İdaresi, MTA, Tarım ile ilgili kamu kurumları

Sorun-8: Organik tarım potansiyelinin yeterince geliştirilmemesi

Çözüm-1: Sözleşmeli organik tarım üretimi yapılmasının sağlanarak, pazar sıkıntısının ortadan kaldırılması

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Organik tarım faaliyeti gösteren firmalar

Çözüm-2: Organik tarım konusunda çiftçilere eğitim-yayım faaliyeti yapılması ve organik pazar kurularak organik tarım faaliyeti desteklenebilir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Belediye, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, organik tarımla ilgili STK

Çözüm-3: Bölgenin toprak analizleri yapıp organik tarıma müsait yerlerin öncelikle tespit edilmesi gerekir.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Üniversite

Sorun-9: Yatırım ve teşvikler konusunda çiftçilerin yeterli bilgiye sahip olmaması

Çözüm-1: İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü veya üniversiteler ile kırsal kalkınmayı destekleme birimlerinde belirlenen materyallerle birlikte yerinde ve uygulamalı olarak çiftçilerin eğitilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Üniversite, TKDK

Çözüm-2: İlde uygulanacak tarımsal projelerle çiftçiler ve hayvan yetiştiricileri uygulamalı olarak eğitilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Çözüm-3: Tarımsal yatırımlar ve teşvikler konusunda her kurum çalışma yapmalı, kırsal bazda eğitim ve yayım faaliyeti sürdürülmelidir.

Sorumlu Kurum-3: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, ilgili diğer kamu kurumları

Çözüm-4: Teşvik sistemi basitleştirilmelidir. Tüccarlar aradan çıkarılmalıdır. Yeni teknolojilerden (uydu) yararlanılmalıdır. İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü haricinde bir teşkilatlanmayla da yatırım ve teşvik yapılmalıdır.

Sorumlu Kurum-4: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Çözüm-5: Teşvikleri sadece rant elde etmek için kullanan çiftçi ile gerçekten doğru alanda kullanacak çiftçi ayırt edilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-5: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-6: Teşvik sonrası takip yapılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-6: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-7: Ayni ve nakdi verilecek teşvikler yerine ürünlerin fiyatında indirim yapılması sağlanmalıdır.

Sorun-10: Arıcılıkla ilgili potansiyelin yeterince değerlendirilememesi

Çözüm-1: Arıcılıkla ilgili bitki, flora tespitinin yapılarak, bal paketleme tesislerinin yapılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Arıcılar Birliği, Üniversite, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Çözüm-2: Şekersiz bal üretenlere devlet desteği verilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-3: Yöreye has bal, polen, arı sütü gibi ürünlerin olması sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Arıcılar Birliği, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-4: Arı ırklarının belirlenmesi, balın karakterizasyonu, arı sütü, propolis, arı zehri gibi ürünlere de yönelik üretim yapılması sağlanmalıdır. İleriki zamanlarda apiterapi merkezlerinin açılması ve bölge arıcılığının değer kazanması başlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: Üniversite, Arıcılar Birliği, Kooperatifler, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-5: Arı yetiştiricilerinin bilgilendirilmesi ve teşvik verilmesi (Kovan, ana arı) sağlanmalıdır.

5.1.3. Gıda Tarım ve Hayvancılık I. Grup Vizyoner Proje Önerileri

Çözüm-6: Arıcılıkla ilgili kooperatif kurulmalıdır.

Sorun-11: Üretici örgütleri ve yetiştiricilerin bir araya gelme sorunu

Çözüm-1: Kontrollü ürün pazarları kurulduğunda bu sorun çözülebilir.

Çözüm-2: Halcilerin karı azaltılmalı, doğrudan üretici ve tüketici bir araya getirilebilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-3: Kooperatiflerin kurulması teşvik edilmeli ve işletilmesi kolaylaştırılmalıdır.

Sorun-12: Kırsal alanda uygulanan projelere bayanların katılımının az olması

Çözüm-1: Devlet desteklerinin ve kredilerinin bayanlara verilmesi konusunda farkındalık artırılabilir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-2: Kadın çiftçilere yönelik eğitim faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, SODES gibi projelerle kadınların sosyal hayatta etkinlik kazanması sağlanabilir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Valilik, tarım ile ilgili diğer kamu kuruluşları

Çözüm-3: Bayanların hayvancılığa ve süt üretimine katılımı teşvik edecek, aile ekonomisine katkısını ve katma değer üretmelerini temin edecek çalışmalar yapılmalıdır.

I. Grup katılımcıları tarafından belirlenen vizyoner proje önerileri, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 8. Gıda Tarım ve Hayvancılık I. Grup Vizyoner Proje Önerileri

Vizyoner Proje Önerileri	Puan
Yozgat ve Çevre İllerinin Demiryolu Bağlantısının Sağlanması (Yerköy-Samsun Limanı, Yerköy-Kayseri, Yerköy-Konya, Yerköy-Mersin)-Bugünkü Şartlarda, Yerköy'den Yüklenecek Yükün Ankara'ya Gidip Tekrar Samsuna Yönlendirilmesi Gerekliyor.	17
Aşağı Nohutlu Mahallesinde Bulunan ve Sit Alanı Olarak Geçen Gayrimenkul Üzerine Teleferik Tesis Kurularak Bir Hat Nohutlu Tepesine Bir Hatta Çamlık Milli Parkına Olacak Şekilde Teleferik Kurulması	12
Hudutsuz Köy Projesi (Köy Sınırları İçinde Arazi Sınırları Kaldırarak Yöreye Uygun Ürünün Yetiştirilmesi, İşlenmesi, Paketlenmesi)	9
Şekersiz Pancar: Küşpe (Küşpeden pektin üretimi projesi-Mantar Kompostu, Savunma Sanayine Yönelik Aktif Karbon Üretimi)	7
Boğazlıyan Şeker Fabrikasının Sadece Şeker Üreten Değil, Entegre Tesis Haline Dönüştürülmesi	7
Yozgat İl ve İlçelerinde Arı Irklarının ve Balın Karakterizasyonunun Belirlenmesi Projesi	5
Jeotermal Kaynaklı Seracılık Projeleri	3
Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi	3
İnandık Barajı ve Sulaması	2
Nadas Alanlarının Daraltılması	2
Sorgun-Çekerek Arası Karayolunun Modernizasyonu	2
Alternatif Sözleşmeli Üretim Modeli	1
Bahçecik Barajı ve Sulaması	1
Her İlçeye Kültür Merkezi Projesi	1
Tarım Arazilerinin İşletme Büyüklüklerinin Artırılması	0
Sulu Tarım Arazilerinin Artırılması	0
Kırsal Alanda Uygulanan Projelere Katılımının Artırılması	0
Kooperatifleşmenin Sağlanması	0
Arazi Topulaştırma Projesi	0
Köy Yollarını Karayoluna Bağlama Projesi	0
Kaz Yetiştiriciliği Projesi	0
Organik Kanatlılar Yetiştiriciliği Projesi	0
Ana Arı Islah Projesi	0
Yozgat'ın İsmi Bozok Olarak Değiştirilmesi (Değişimle Bozok Yaylasında Tarım Reformu Uygulaması, Teknolojik ve Jeotermal Tarım Yapılması)	0
Boğazlıyan, Sarıkaya ve Çandırın Kapsayan Yeni İl Kurulması	0
Şefaattli'deki Mağaraların Turizme Açılması	0

5.1.4. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar

II. Grup katılımcıları tarafından belirlenen işlenmemiş sorunlar, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 9. Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar

Sorunlar	Puan
Arazilerin Parçalı ve Dağınık Olması	27
Sulanabilen Alanlarda Bile Sebze ve Meyveciliğin Yaygınlaşmamış Olması	21
Arz ve Talep Durumuna Göre Tarımsal Üretim Planlamasının Yapılmaması	21
Tarımsal Üretimde Girdi Maliyetlerinin Fazla Olması	15
Kırsal Kesimde Yol ve Ulaşım Sorunu	15
Yetersiz ve Bilinçsiz Tarımsal Mücadele	12
Eğitilmiş İşgücü Yetersizliği	11
Sertifikalı Tohumun Yeterince Kullanılmaması	10
Jeotermal Seracılığın Yetersiz Olması	10
Bilinçsiz Gübreleme Yapılması (Toprak Analizi Yapılmaması, Aşırı ve Yetersiz Gübre Kullanımı)	9
Kooperatif ve Üretici Birliklerinin Yetersizliği	8
Bölgeye Uygun Bitki Deseninin Bulunmaması ve Münavebenin Yetersizliği Sorunu	7
Tarımsal Teşviklerin Yetersizliği	7
Bitkisel Üretimde Çalışanların Yeterli Bilgiye Sahip Olmaması	7
Yanlış Toprak İşleme Uygulaması Sorunu	6
Sertifikalı Ürün Yetiştirme Konusunda Bilinç Eksikliği(Organik veya İyi Tarım Uygulamaları)	6
Kene Sorunu	5
Süt Toplama Ağının Olmaması (Soğuk Zincirin Oluşmaması)	5
Bölgenin Endemik, Tıbbi-Aromatik ve Gen Kaynağı Olabilecek Bitkilerin Bilinmemesi	4
Tarımsal Ürün İşleme Tesislerinin Yetersizliği	4
Tarımsal Atıkların Yeterince Değerlendirilmesi (Biyogaz, Kompost, Gübre)	4
Kırsal Kesimdeki Göç Sorunu ve Yetersiz Sosyal İmkanlar	4
Tarımsal Girdi Yetersizliği	3
Çayır ve Meraların Düşük Kalitede Olması	3
Manda Yetiştiriciliğinin Giderek Azalması	3
Hayvansal Üretimde Çalışanların Yeterli Bilgiye Sahip Olmaması	3

5.1.5. Gıda Tarım ve Hayvancılık II. Grup Ham Çözüm Önerileri

Tablo 9. Devam Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar

Sorunlar	Puan
Tarımsal Ürünlerin Tasnif, Paketleme Ve Depolama Problemi	3
Modern Hayvan Barınaklarının Yetersizliği	2
Meraların Bilinçsiz Kullanımı	2
Arıcılığa Uygun Bitkilerin Yetersizliği	1
Yem Bitkisi Üretim Yetersizliği	1
Teşvikler Konusunda Çiftçi Eğitim Yetersizliği	1
Arıcılık Sektörünün Yeterince Gelişmemiş Olması	0
Arıcılık Ürünlerinin Çeşitlendirme Eksikliği (Arısütü, Polen, Arı Zehri Propolis vb.)	0
Süt İşleme Tesislerinin Yetersizliği	0
Bölgede Sulanabilir Arazilerinin Yetersiz Olması ve Sulama Girdilerinin Yüksek Olması	0
Su Ürünleri Tesislerinin Yetersizliği	0
Dışardan Gelen Tarım İşçilerinin Barınma Sorunu	0
Hayvan Borsasının Bulunmaması ve Pazarlama Sorunu	0
Hayvan Hastanesinin Bulunmaması	0
Veterinerlik Hizmetlerinin Yetersiz ve Pahalı Olması	0
Yöreye Uygun Kaliteli Hayvan Irklarının Yaygın Olmaması	0
Modern Kanatlı Hayvan Tesislerinin Yetersizliği	0
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Tarımda Yeterince Kullanılmaması	0
Gıda güvenliği ile ilgili Bilinç Yetersizliği	0

Sorun-1: Arazilerin parçalı ve dağınık olması

Çözüm-1: Araziyi işleyen köyde veya kırsal alanda üretime katkı yapana öncelik olmak koşuluyla arazi bölünmesi engellenmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: TBMM

Çözüm-2: Arazi toplulaştırmasına engel koşullar ortadan kaldırılmalıdır.

Çözüm-3: Çiftçiler zarara uğrayacağı düşüncesi ile toplulaştırmaya yanaşmıyor. Çiftçilere arazi toplulaştırmasının faydaları anlatılmalıdır.

Sorun-2: Sulanabilen alanlarda bile sebze ve meyveciliğin yaygınlaşmamış olması

Çözüm-1: Ekolojik ve topografi olarak uygun sulanabilir arazilerde öncelikli olarak teşviklerin meyvecilik ve sebzeçilik alanlarında yaygınlaştırılması, ekonomik olarak yetiştirilebilecek ürünlerin tespiti için araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi sağlanmalıdır.

Sorun-3: Arz ve talep durumuna göre tarımsal üretim planlamasının yapılmaması

Çözüm-1: Talep tespiti yöntemiyle hitap edilebilecek muhtemel kitle için miktar belirlemeleri

yapılarak yörenin ekolojik ve topografi özelliklerine uygun olan ürün desenini belirlenmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, İhracat Birlikleri

Çözüm-2: Ürünlerin ulaştırılacağı ve kullanılacak sanayilerle çiftçi arasında koordinasyonu sağlayacak birimler olmalı ve dönem dönem ihtiyaca yönelik ürünler planlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Çözüm-3: Yozgat alt bölgelere ayrılarak belli ürünlere havza bazlı destekleme sisteminde olduğu gibi gerçekçi bir sistem sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun-4: Tarımsal üretimde girdi maliyetlerinin fazla olması

Çözüm-1: Çiftçi Kayıt Sisteminde (ÇKS) kişi üzerine kayıtlı toplam arazi ve yetiştirdiği ürüne göre olması gereken gübre, tarım alet ve ekipmanı ve diğer girdilerle ilgili asgari miktarlara göre teşvik planlamasının yapılması önerilmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Teşkilatı

Çözüm-2: Tarımsal girdi desteğinin takibinin yapılması devlet desteğinin başka alanlarda kullanılmasının engellenmesi bu amaçla desteğin nakdi değil aynı olarak gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Ziraat Bankası

Sorun-5: Kırsal kesimde yol ve ulaşım sorunu

Çözüm-1: Özellikle üretimin yoğun olduğu yöreler

olmak üzere kırsal alana ulaşan yolların belirli bir program çerçevesinde bakımlarının yapılması yanında yeni yolların açılması için öncelik planı yapılmalıdır.

Sorun-6: Yetersiz ve Bilinçsiz Tarımsal Mücadele

Çözüm-1: Tarım ile alakalı 2 yıllık, 4 yıllık, okulların çoğaltılarak, bilinçli bir çiftçi kitlesi yetiştirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: YÖK ve üniversiteler

Çözüm-2: Çiftçilere Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı nezdinde uygulanması gereken bilgileri içeren 60 veya 120 saatlik sertifikalı eğitim programı sağlanarak, çiftçilerin bu bilgileri öğrenmeleri sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri

Çözüm-3: Üretim alanlarında sorun oluşturan hastalık ve zararlı profili çıkarılmalı bunlar için uygulanacak kimyasallar ve uygulama yöntemleri ile ilgili üreticiler bilinçlendirilerek gerekli kontroller yapılmalı, bilinçsiz kullanımın önüne geçilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri

Çözüm-4: Tarımsal üretimde hastalık ve zararlıların tespiti tanınması ve mücadelesinde doğayla dost mücadele yöntemlerinin teşvik edilmesi amaçlarına yönelik olarak öncelikle teknik personelin eğitimleri gerçekleştirilmeli, entegre mücadele yöntemleri hakkında yörede bir bilinç oluşturulmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, üniversitelerin ilgili birimleri

Sorun-7: Eğitimli işgücü yetersizliği

Çözüm-1: Tarım ve hayvancılık alanında kırsal bölgelerden çiftçiler uygulamalı eğitime tabi tutulmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Valilik, İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri

Çözüm-2: Çiftçi eğitim merkezleri üniversiteler ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ortaklaşa olarak belli miktarda destekli eğitim kursları vermeli eğitimli insan istihdamı artırılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: MEB, Üniversiteler

Çözüm-3: Özellikle belirlenecek üretim desenine göre mevcut teknik personelden başlamak üzere hizmet içi eğitimler ve halk eğitimi kanalıyla da üreticilerin bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, üniversitelerin ilgili birimleri

Sorun-8: Sertifikalı Tohumun Yeterince Kullanılmaması

Çözüm-1: Sertifikalı tohumluğun verim ve kalitedeki önemi demanstrasyon çalışmaları ile anlatılmalı ve çiftçilere bu konuda bilgi ve mali destek sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri- üniversitelerin ilgili birimleri

Çözüm-2: Üretimde özellikle sertifikalı tohum kullanımının alan ve miktar bakımından özellikle ilgili bölgede yaygınlaştırılması önemlidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun-9: Jeotermal seracılığın yetersiz olması

Çözüm-1: Yörede jeotermal seracılık için gerekli sıcak su kaynaklarının yeryüzüne çıkarılması ve işletilmesi ile ilgili teşviklerin artırılması, kullanılan sıcak suyun toprağa zararı olmayacak şekilde elimine edilmesi için mekanizmaların kurulması,

minimum sera büyüklüğünün tek bir ürün için en az 20 dekar olarak belirlenerek bu ve bu rakamın üzerindeki seracılık faaliyetlerine garantili ısıtma suyu temininin sağlanması ve bu konuda ilgili mevzuatın oluşturulması sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Enerji Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun-10: Bilinçsiz gübreleme yapılması (toprak analizi yapılmaması, aşırı ve yetersiz gübre kullanımı)

Çözüm-1: Özellikle gübre kullanımı etken ve uygun kombinasyon ile ilgili öneriler konusunda analiz koşulu getirilerek dönüm başına teşviklerle üreticiler aynı olarak desteklenmelidir.

Sorun-11: Kooperatif ve üretici birliklerinin yetersizliği

Çözüm-1: Kooperatif ve üretici örgütlenmeleri yeterli ve güçlü bir mevzuata sahip değildir. Birliklerin güçlü mevzuatla desteklenmesi, bu birlikler üzerinden yapılan girdi harcamalarının tarımsal destek kapsamına alınması önemlidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Tarım Kredi Kooperatifleri, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Teşkilatı

Çözüm-2: Çiftçiler ikna edilmelidir. Bununda ilin veya ilçenin idari amirlerinin ve teknik elemanlarının yoğun bir şekilde çalışmaları ile elde edilir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: İdari Kurumlar

Çözüm-3: Üretici birlikleri bir araya gelerek en çok üretim yapılan ürünler için aktif faaliyet gösteren birimlerin teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

5.1.6. Gıda Tarım ve Hayvancılık II. Grup Vizyoner Proje Önerileri

II. Grup katılımcıları tarafından belirlenen vizyoner proje önerileri, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 10. Gıda Tarım ve Hayvancılık II. Grup Vizyoner Proje Önerileri

Vizyoner Proje Önerileri	Puan
Damızlık Manda Üretim Tesisleri Kurulması	10
Yozgat İli Genetik Kaynaklarının Toplanması, Karakterizasyonu ve Muhafaza Edilmesi	9
Yozgat Demiryolu Ağı: Ankara- Sivas Hızlı Treninin Geçtiği Yerde Servis Yapılmalı, Yenifakılı'dan Geçen Demiryolunun Yozgat Merkezden Geçişinin Sağlanması	9
Her Köye Bir Soğutma Tankı Yapılması	8
Yozgat ve Yöresinde Ticari Değeri Yüksek Meyve Çeşitleri İle Meyvecilik Adalarının Oluşturulması	7
Yozgat Jeotermal Kaynak Envanteri ve Bu Envanterin Yer Yüzüne Çıkarılması ile Bunun Seracılıkta Kullanımı için Gerekli Altyapı ve Mevzuatın Oluşturulması	6
Yozgat- Sorgun Havalimanı: Yozgat ile Sorgun Arasına Büyük Bir Havaalanı Yapılması	6
Kırsal Yozgat: Yozgat'ın İlçeleri ile Arasındaki Yolların İyileştirilmesi, Her Yıl Bir İlçe Konser vb. Etkinlikler Yapılması, İl ve İlçelere Büyük Parklar Yapılması	6
Yozgat Sosyal İmkan Yönünden Kısıtlı Bir İl Olduğu İçin Hem Gençlere Hem de Kadınlara Yönelik "Kültür Sanat" Merkezleri Kurulmalı Gençler için İnternet Salonları, Yüzme Havuzları Bulundurulmalı, Kadınlar için Kapalı Yüzme Havuzları ve Kapalı Fitness Salonları Yapılması	5
YOZ-TER: Sıcak Su Kaynaklarının Tarımsal Üretimde Seracılık Faaliyeti Olarak Kullanımı	4
Belirlenmiş Bir Arazide Tüm Türkiye ve Avrupa'da Futbol Takımlarının Kamp Yapabilecekleri Büyük Spor Komplekslerinin Kurulması	3
Organik Yumurta Üretimi için Bir Çiftlik Oluşturulması	3
Kaz ve Keklik Yetiştiriciliğinin Yörede Yaygınlaştırılması Ve Ürünlerin Değerlendirilmesi	3
Yozgat 2023 Vizyonuna Uygun Çevre Yolu ve Şehir Terminali Yapılması	3
Yeşil Çekerek: Süreyya Bey Barajı Çevresinde Bulunan Meralar İslah Edilerek Halka Açık Sosyal Alanlar Oluşturulması	2
Yozgat'ın Boğazlıyan, Aydıncık, Çekerek, Kadışehri ve Şefaattli gibi İlçelerinde Tıbbi Ve Aromatik Bitki Üretimine Yaygınlaştırılması	2
Yozgat karayolu ağı: Çevremizden Geçen Büyük Karayollarının Yozgat İlimize Bağlamamız Gereklemektedir. Doğu Anadolu- Ankara, İç Anadolu-Karadeniz	2
Tarım Makinaları Müzesi	1
Kentsel Dönüşüm Kapsamında Metruk Ev ve Binaların Yıkılması Yerlerine Belirlenecek Standartlara Uygun Binaların Yapılması	1
Eko Turizm	0
Yozgat Deri Fabrikası Kurulumu	0
Büyük Yozgat: Sorgunun Yozgat'a Doğru ve Yozgat'ın Sorgun'a Doğru Büyümesi Ve Şehirlerin Birbirine Yaklaşması Projesi	0

5.2. Sanayi Ticaret ve Turizm Ham Sonuçları

İki ayrı grup halinde sürdürülen işlenmemiş çalıştay sonuçları sorunlar, çözüm önerileri ve vizyoner proje önerileri olarak puanlandırılmış haliyle ilgili tablo ve metinlerde sunulmuştur.

5.2.1. Sanayi, Ticaret ve Turizm I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar (Sanayi)

Sanayi konusunu tartışan I. Grup tarafından belirlenen işlenmemiş sorunlar puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 11. Sanayi, Ticaret ve Turizm I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar (Sanayi)

Sorunlar	Puan
Yeni Teşvik Sisteminde Mevcut Yatırımların Desteklenmemesi (5084 Numaralı Yasanın Sona Ermiş Olması)	79
Yozgat'ın Yeni Teşvik Sisteminde 6. Bölgede Olmaması	43
Yeni Teşvik Yasasının İllerin Sosyo-Ekonomik Yapısıyla ve Gerçekleriyle Uyuşmaması	43
Sanayide Kalifiye Eleman Eksikliği	31
Yatırımcı ve Nitelikli Eleman Temini Açısından Yozgat Kent Yaşam Koşullarının Yetersiz Olması	22
Üniversite - Sanayi - Meslek Odaları İşbirliğinin Yetersiz Olması	18
Yeni Çıkan İş Güvenliği Yasasının Firmalara Ağır Yükler Getirmesi	16
Sanayide Rekabet Üstünlüğü Sağlayacak İhracata Yönelik Öncelikli Ürünlerin Belirlenmemiş Olması	9
Oluşturulan Sermaye Birikiminin İl Bazında Yatırıma Dönüştürülebilmesi	9
Sanayicinin Ar-Ge ve İnovasyon Altyapısı Ve Çalışmalarının Yetersiz Olması	9
İlde Girişimci Sayısının Az Olması	7
Kurumsal ve Sanayiye Öncülük Edebilecek Büyük Firmaların İlde Bulunmaması	6
Firmalar Arası Ortaklık Kültürünün Gelişmemiş Olması	5
Rekabet Edebilir Kaliteli Ürünler Üretilmemesi	4
Girişimcilik Altyapısının ve Kültürünün Yetersiz Olması	3
Sanayicinin İhracat Odaklı Üretim Yapamaması	3
Yerel Sermaye Birikiminin Yetersiz Olması	2
OSB'nin Yeterince İlgi Görmemesi	2
Teknolojik Bilginin Tabana Yayılması	2
Yozgat'ta Teşvikler Kapsamında Verilen Finansman Desteklerinin Kullanılmasında Bürokratik Zorluklar Yaşanması	1
Tarım Ürünlerinin İşlenmesine Dayalı Sanayinin Gelişmemiş Olması	1
Limanlara Ulaşım Zorluğu (Demiryolu Altyapısının Olmaması)	0
Sanayinin İhtiyacı Olan Bazı Bölümlerin Üniversitede Bulunmaması	0
Teşvik Sisteminin Kümelenmeyi Desteklememesi	0
Türk Cumhuriyetleri ve Bölge Ülkeleri İle Sanayi İşbirliğinin Yetersiz Olması	0
Üretimde İşgücü Verimliliğinin Düşük Olması	0
Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Marka Oluşturulamaması	0
Lojistik Altyapısı ve Lojistik Ağlarının Yetersizliği	0
Proje Hazırlama ve Başvuru Bilgi Birikiminin Yetersiz Olması	0
Sanayi Kuruluşlarının Kurumsallaşamamış Olması	0
Yozgat'taki Yatırımları Destekleyen Yan Sanayilerin Yetersiz Olması	0

5.2.2. Sanayi, Ticaret ve Turizm I. Grup Ham Çözüm Önerileri (Sanayi)

Sorun-1: Yeni teşvik sisteminde mevcut yatırımların desteklenmemesi (5084 numaralı yasanın sona ermiş olması)

Çözüm-1: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) işveren desteği ve enerji desteği mevcut yatırımlar için devam etmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Hazine Müsteşarlığı

Çözüm-2: İstihdam paketi adı altında yeni çıkacak yasanın genişletilmesi SGK işçi primi ve işveren payı devlet tarafından karşılanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Çözüm-3: Yeni teşvik sisteminde yeni yatırım yapanlar desteklenmektedir. Önceden yatırım yapmış olan mevcut firmalarda aynı şartlarda teşviklerden faydalanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Kalkınma Bakanlığı

Çözüm-4: Yeni teşvik paketinde bundan önce 5084 sayılı teşvik yasasında uygulanan belli bir istihdam ve yatırım şartı dâhilinde yasadaki faydalanabilmeli ve olanaklar sağlanmalıdır.

Çözüm-5: Eski yatırımlara makine desteği sağlanmalıdır.

Çözüm-6: İlimizin daha önceden faydalandığı 5084 sayılı Kanunun avantajlarından şu anda faydalanamaması mevcut yatırımları için ciddi ekonomik sıkıntılar oluşturmaktadır. Yeni bir düzenleme gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-6: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Çözüm-7: Yozgat ilindeki eski yatırımlar için 5084 sayılı teşvik devam etmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-7: Ekonomi Bakanlığı

Sorun-2: Yozgat'ın yeni teşvik sisteminde 6. bölgede olmaması

Çözüm-1: Yeni teşvik sisteminde 5. bölgede olan ilimizin 6. bölge iller arasına alınması yatırım için ilimize gelecek yatırımcının bölge açısından maruzetinin kaldırılması gerekiyor.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Çözüm-2: Yozgat OSB 6. teşvik bölgesi gibi gözüke de bu yeni yatırımcı için geçerli. Bu teşvik eski yatırımcı içinde aynı olmalı tıpkı Diyarbakır, Mardin. Kars gibi illerdeki 6. Bölge, Yozgat için de geçerli olmalıdır.

Çözüm-3: Belirlenecek sektörlerde 6. Bölge uygulamasına gidilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Kalkınma Bakanlığı

Çözüm-4: Teşvik sisteminde vergi ve SGK teşviklerinin sadece sürelerinden faydalanan ilimizin 6. Bölgenin tüm imkânlarından faydalanması gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: Ekonomi Bakanlığı

Çözüm-5: Elektrik tüketiminin de teşvik kapsamına alınması gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-5: Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Çözüm-6: İşletmeler istihdam ettikleri personel sayısına göre değerlendirilerek destek verilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-6: Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Çözüm-7: İl 5. Bölge olmasından dolayı yatırım çekemediği gibi mevcut yatırımcılarında kaybetmektedir. Bu durum bir an önce düzeltilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-7: Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun-3: Yeni teşvik yasasının illerin sosyo-ekonomik yapısıyla ve gerçekleriyle uyuşmaması

Çözüm-1: SGK prim desteği olmalıdır.

Çözüm-2: Eski makineler desteklenerek yenilenmelidir.

Çözüm-3: 2011 Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) sıralaması 65 olan Yozgat için özel destekler verilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Kalkınma Bakanlığı

Çözüm-4: Yeni teşvik sistemi ilin gerçek durumuna göre yeniden düzenlenmelidir. Gelişmişlik ölçülerinin yerinde yapılması ve raporlanması gerekmektedir.

Çözüm-5: Elektrik, su, SGK prim ve vergi indirimleri getirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-5: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Çözüm-6: İlçe bazlı endeks oluşturulmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-6: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Çözüm-7: Şehrin özelliğine uygun bir sektör öne çıkarılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-7: Kalkınma Bakanlığı

Çözüm-8: Kalkınma öncelikli illere özel teşvik sistemi oluşturulmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-8: Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun-4: Sanayide kalifiye eleman eksikliği

Çözüm-1: Yozgat'ta üniversite mezunlarının, mezuniyetten sonra sanayiden bilgi alarak ihtiyaç duyulan konularda ekstra eğitimlerin verilmesi

Çözüm-2: 17.000 öğrencinin bulunduğu Yozgat iline özel bir sitem oluşturulmalıdır. Danışman firmaların üniversitelerin özel finansmanının olduğu bir sistem geliştirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: İŞKUR, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Çözüm-3: Meslek liselerinin kapasitesi artırılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Çözüm-6: İşgücü yetiştirilmek üzere mesleki kurslar açılmalıdır.

Çözüm-7: Stajyer öğrenci eğitiminin önemi anlaşılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-7: TSO, Bozok Üniversitesi

Çözüm-8: KOSGEB nitelikli eleman desteği kapsamında üniversite mezunu personel için işletme destekli olmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-8: KOSGEB, Üniversite, İŞKUR

Çözüm-9: Yatırımcı ve nitelikli eleman temini açısından Yozgat kent yaşam koşullarının yetersiz olması sorununa çözüm getirildiğinde bu sorun da büyük oranda çözülür. Ayrıca KOSGEB vb. kuruluşlardan nitelikli eleman istihdam desteği alınabilir.

İlgili Kurum/Kuruluş-9: Sanayi Bakanlığı, MEB, Belediye

Çözüm-10: OSB içindeki meslek lisesine destek verilmelidir.

Çözüm-11: İşbaşı eğitimleri geliştirilmeli, işletmelerde kursla düzenlenmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-11: İŞKUR

Sorun-5: Yatırımcı ve nitelikli eleman temini açısından Yozgat kent yaşam koşullarının yetersiz olması

Çözüm-1: Yozgat çalışanları için sosyal faaliyetlerin artırılması, büyük marketlerin gelmesi, kapalı alışveriş merkezlerinin olması gerekmektedir.

Çözüm-2: Öğrenciler ve çalışanlar için sosyo-kültürel mekânlar oluşturulmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Üniversite, Yozgat Belediyesi

Çözüm-3: Yeni çevreyolu, yeni sosyal alanlar için imkân yaratır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Yozgat Belediyesi

Çözüm-4: Yozgat giriş-çıkış yolları sıfır asfalt olması gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: Karayolları Bölge Müdürlüğü

Çözüm-5: Çamlık Projesi tamamlanmalıdır.

Çözüm-6: Havaalanı bir önce tamamlanmalıdır.

Çözüm-7: Yozgat tüm insanlar için yaşanabilir hale getirilmelidir. Parklar sosyal alanlar yapılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-7: Mahalli İdareler

Çözüm-8: Yozgat merkezde otopark yapılmalıdır.

Çözüm-9: Ailecek gidilecek sosyal tesisler yapılmalıdır.

Çözüm-10: Büyük kamu kurumları ilde faaliyet göstermelidir. Böylece ilin geliri artacak ve sosyal altyapı gelişecektir. Bu kamu kurumları büyük

ölçüde özel sektör yatırımları ile desteklenirse daha da etkili olacaktır.

Çözüm-11: Eğitim, sağlık, eğlence, belediye hizmetleri konusunda teşvikler ve yatırımlar artırılmalıdır. AVM'ler, mesire alanları vs. teşvik edilmelidir.

Sorun-6: Üniversite - Sanayi - Meslek Odaları işbirliğinin yetersiz olması

Çözüm-1: Üniversite - sanayi ortak çalışmalarının artırılması amacı ile ortak proje üretimi geliştirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Bozok Üniversitesi

Çözüm-2: Üniversitede sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlarda meslek yüksekokulları açılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: TSO, Üniversite, OSB

Çözüm-3: Ticaret ve Sanayi Odası ile Üniversite arasında ortak projeler, fizibiliteler ve inovasyon araştırmaları yapılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: TSO, Üniversite

Çözüm-4: Olası teknopark teşviki sağlanmalıdır. Sanayi içerisinde üniversite ile bir koordinasyon birimi kurulmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: Bozok Üniversitesi, OSB

Çözüm-5: İşletmelerin üniversitelerden, üniversitelerin danışmanlık yapabilecek birimlerinden KOSGEB desteği ile danışmanlık hizmeti almaları sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-5: KOSGEB, Üniversite, İŞKUR

Çözüm-6: Kanun değişikliği ile öğretim üyelerinin haftada en az 1 tam gün sanayide bulunma zorunluluğu getirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-6: TBMM, YÖK, TSO

Çözüm-7: Üniversite-sanayi işbirliği için ilgili komisyon oluşturularak çalışmalar yapılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-7: Yozgat Valiliği

Çözüm-8: Üniversitede uygulamalı dersler verilmelidir. Bu dersler sanayi tesislerinde verilmelidir. Öğrencileri ilerde tesislere yabancılaşma engellenmiş olur.

Sorun-7: Yeni çıkan iş güvenliği yasasının firmalara ağır yükler getirmesi

Çözüm-1: Yeni çıkan iş güvenliği yasasını yeniden gözden geçirilmesi ve işletmelere getirdiği yüklerin, maliyetlerin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: TBMM, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Çözüm-2: İş güvenliği ile ilgili personelin istihdam maliyetinin desteklenmesi, vergi indirimleri vb. teşvik kapsamında yapılabilecek düzenlemeler gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Çözüm-3: İş güvenliği ile ilgili çalışan giderlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Vergi indirimleri için yapılandırma gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Çözüm-4: Firmalar için getirilen zorunluluklar konusunda firmalara destekler sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Sorun-8: Sanayide rekabet üstünlüğü sağlayacak ihracata yönelik öncelikli ürünlerin belirlenmemiş olması

Çözüm-1: Sanayi Bakanlığının Türkiye'nin stratejik ve ekonomik ürün önceliklerinde Yozgat'a düşen pay net bir şekilde ifade edilmelidir.

Çözüm-2: Katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi için Yozgat'a özel destekler sağlanmalıdır.

Çözüm-3: İlgili kurumlar ve sanayi STK'ların katılımıyla çalışma yapılarak Yozgat için tespit yapılmalıdır.

Çözüm-4: Sivil toplum örgütlerinin Yozgat sanayicileri ve gençlere yurtiçi ve yurtdışı geziler düzenlemesi gerekmektedir.

Çözüm-5: Kaliteli üretim yapılmalıdır.

Çözüm-6: Türkiye'de imalatı olmayan ya da az olan ürünler belirleyecek bir çalışma yapılması gerekmektedir. Bunların bir liste olarak açıklanması ve yatırımcıların bu çerçevede yönlendirilmesi gerekmektedir.

Sorun-9: Oluşturulan sermaye birikiminin il bazında yatırıma dönüştürülememesi

Çözüm-1: Teşvik sistemi geliştirilmeli ve eski yatırımcılar için 5084 sayılı kanun çerçevesindeki desteğin devam etmesi gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Ekonomi Bakanlığı

Çözüm-2: Finans sektörü geliştirilmelidir. Uygun yatırım alanlarının yatırımcıya iyi aktarılması gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: Ticaret ve Sanayi Odası, KOSGEB, Bankalar

Çözüm-3: Girişimcilik kültürü artırılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: TSO, KOSGEB

Çözüm-4: Nitelikli girişimci kazanılırsa, yatırıma dönüştürülür.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: Üniversite, TSO, Yerel Yönetimler

Çözüm-5: Yastık altındaki paraların yatırımlar cazip hale getirilerek yatırıma dönüştürmeleri sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-5: Ekonomi Bakanlığı

Sorun-10: Sanayicinin Ar-Ge ve inovasyon altyapısı ve çalışmalarının yetersiz olması

Çözüm-1: Ar-Ge teşvikleri Yozgat ili yapısına uygun olarak belirlenmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-1: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB, TÜBİTAK

Çözüm-2: Küçük şehirlerde ortak Ar-Ge, teknoloji merkezler kurulup işletilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-2: TÜBİTAK; KOSGEB

Çözüm-3: Yozgat Sanayisi markalaşma konusunda eksik olduğu için sanayi gelişmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş-3: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Çözüm-4: Ar-Ge hibe ve destekleri çok değişik kurumlarca verilmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-4: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Çözüm-5: Tek çatı altında toplanmalı ve KOBİler bu konuda yeteri kadar bilgilendirilmelidir.

Çözüm-6: Üniversite hocalarının kariyerlerinde ilerlemesinde sanayi ile ortak çalışmalarına bakılması gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-6: YÖK

Çözüm-7: Firmalar kapasitelerine uygun olarak küçük çaplı da olsa Ar-Ge birimi oluşturacak şekilde TÜBİTAK, KOSGEB vb. kuruluşlardan destek almalıdır. Ayrıca üniversiteden destek alınmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş-7: Bozok Üniversitesi, TÜBİTAK, KOSGEB, TSO

Çözüm-8: Sanayicilere Ar-Ge ve inovasyon yapma-

bilmesi için eğitim ve teşvik desteklerinin sağlanması gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-8: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Çözüm-9: Bozok Üniversitesinin Laboratuvar ve Öğretim Üyesi alt yapısının sanayiye tanıtılması ve farkındalığın artırılması gerekmektedir.

İlgili Kurum/Kuruluş-9: Bozok Üniversitesi, TSO

5.2.3. Sanayi Ticaret ve Turizm I. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Sanayi)

Sanayi konusunu tartışan I. Grup katılımcıları tarafından belirlenen vizyoner proje önerileri, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 12. Sanayi Ticaret ve Turizm I. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Sanayi)

Vizyoner Proje Önerileri	Açıklama	Puan
Havaalanının Yapılması		18
Hayvancılık OSB'nin Kurulması		14
Savunma Sanayi Yatırımlarının Gelmesi		11
Termal Tesislerin Turizmde Tam Kapasiteye Alınması		7
Y3 (Yine, Yeniden Yozgat) Eve Dönüş Projesi: GURBET VADİSİ	Yurtdışında bulunan Yozgatlı sanayicilerin alanları ile ilgili yatırım yapabileceği özel bir alan (Silikon vadisine karşı gurbet vadisi. İstihdam ve ihracatı artırmak)	5
Bozok Üniversitesi Kapsamında Tıp Fakültesinin Yapılması		5
Üniversitenin Geliştirilmesi		4
Yozgat Sanayi Envanterinin Belirlenmesi		4
Yozgat- Samsun Demiryolu		3
Havza Projeleri		3
Teknoloji Geliştirme Bölgesi		3
Çevreyolu		3
Sanayi Firmalarının Ar-Ge ve Yenilikçilik Profili		3
Yozgat'ın Teşvikte 6 Bölgeye Alınması		3
Yük Taşımacılığı için Demiryolu		3
Yozgat'ta Mermer Sektörünün Geliştirilmesi		3
Askeri Cihazların Üretimi için Yan Sanayinin Geliştirilmesi		2
Yaşanır Bir Kent Olması, Gençlerin Akıldan Göç Silinmiş Olması, İş Alanlarının Var Olması		2
İhracat Potansiyeli olan Sektörlerin Belirlenmesi		2
Bölge Müdürlüklerinden Bazılarının Yozgat'a Getirilmesi		2
Teknolojik Bilginin Tabana Yayılması için Atölye Çalışması ve Seminerler Düzenlenmesi		2
Sağlık Hizmetlerinin Daha Etkin Yapılabilmesi için İl ve İlçelerde Hastaneler Yapılması		1
Gıda Şehri Projesi		1
Sanayi Sektöründe Kümelenme Profiline Çıkarılması		1
Şehirde Sosyal Altyapının Gelişmesi		1
Askeri Yatırım Yapılması		1
Ar-Ge İnovasyon Kültürünü Getirmek için Orta Birimler Oluşturulması		1

Tablo 12. Devam Sanayi Ticaret ve Turizm I. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Sanayi)

Vizyoner Proje Önerileri	Açıklama	Puan
Bölgesel Ekonomik Yapının Değerlendirilmesi		0
Hızlı Tren Projesi		0
İmalat Sektörünün Genişletilmesi ve Geliştirilmesi		0
Yozgat İli Sosyal Sermaye Profili ve Sosyal Sermaye Geliştirilmesi		0
Bölünmüş Yolların BSK'lı Olarak Yapılması		0
Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi		0
Şehir merkezinde Bulunan Resmi Kurum ve Kuruluşların Şehir Dışına Taşınması		0
Yerköy - OSB Demiryolu		0
Üniversite Şehri Olmak		0
Bahçecilik, Büyük Meyve ve Sebze Bahçeleri ve İşleme Tesisleri		0
Tarıma Yönelik Sanayinin Geliştirilmesi ve Öncelikli Ürünlerin Belirlenmesi		0
Otomasyon ve Modernizasyon Merkezi Kurulması		0

5.2.4. Sanayi, Ticaret ve Turizm II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar (Ticaret ve Turizm)

Ticaret ve Turizm konularını tartışan II. Grup katılımcıları tarafından belirlenen işlenmemiş sorunlar, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 13. Sanayi, Ticaret ve Turizm II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar (Ticaret ve Turizm)

Sorunlar	Puan
İl ve ilçelerdeki Jeotermal Kapasiteden Turizm Amaçlı Yeterince Faydalanılmamaktadır.	41
Ticaret ve Turizm Sektörlerinde Nitelikli Eleman Sıkıntısı Bulunmaktadır.	25
Ticaret ve Turizm Sektörlerinde Girişimcilik Kültürü Yeterli Düzeyde Gelişmemiştir ve Yeterli Sayıda Girişimci Bulunmamaktadır.	19
Yozgat Çamlık Milli Parkı Turizm Alanından Yeterince Faydalanılmamaktadır.	18
Ticaret ve Turizm Sektörlerinde Faaliyet Gösteren İşletmelerde Kurumsallaşma Eksikliği Bulunmaktadır.	15
Ticari Hayatta Etik Sorunların Bulunması	14
Hızlı Tren ve Havaalanı ile İlgili Şehirde Gerekli Planlama, Yatırım Ve Hazırlıkların Yapılmaması	13
Turizm ve Ticarete İşadamlarının Yeterince Yatırım Yapmaması	12
Ticaret Açısından Çok Önemli Bir Kesim Olan Üniversite Öğrencileri için Şehrin Daha Cazip Hale Getirilmesi İçin Gerekli Altyapı Eksikliği	12
İhtisas Fuarları için Modern Fuar Alanının Bulunmaması	11
Şehrin Turizm ve Ticaret Alanındaki Tanıtım Eksikliği	10
İl ve ilçelerde Bulunan Tarihi Eserlerin Gün Yüzüne Çıkarılması ve Restorasyonlarının Yapılmasındaki Eksiklikler	9
Ticarete Modern Pazarlama Tekniklerinden Yeterince Faydalanılmaması	8
Turizmle İlgili İl ve İlçe Merkezinde, Başta Otel Olmak Üzere Turistik Tesis Yetersizliği (Termal Tesisleşme Eksikliği)	6
Ticaret ve Turizmin Gelişmesi İçin Kaliteli Karayolu Altyapısının Yetersiz Olması	5
Kırsal Turizm Farkındalığının Yetersizliği	4
Turizmle İlgili Acente ve İşletme Eksikliği	4
Dış Ticaret Yapılabilecek Ürün Eksikliği	3
İlçelerde Kültür Merkezi Yetersizliği	2
Turizmde ve Ticarete Standartlaşma, Kalite ve Denetim Eksikliği	2
Ticari İşletme Sayılarının Yetersizliğinden Dolayı Çevre İllere Ticaret İçin Gidilmesi	2
Turizm Çeşitliliğinin ve İhtisaslaşmasının Yeterince Sağlanmamış Olması	2
Esnaf ve Sanatkarlara Eğitim Verecek Kurum ve Kuruluşların Yetersizliği	1
Şehre Has Yöresel ve Coğrafi Ürünlerin Yeterince Bilinmemesi ve Tanıtılmaması	1
Şehirde Ortaklık Kültürünün ve Koordinasyonunun Zayıf Olması	1
Ticari Örgütler Arası Koordinasyon ve İşbirliği Yetersizliği Bulunmaktadır.	0
Akdağmadeni Ormanlarının Turizm Amaçlı Değerlendirilememesi	0
Ticari İşletmelerin Faaliyet Gösterebileceği Mekân Eksikliği (Alternatif Cadde, AVM, İş Merkezi Eksikliği)	0
Ticaretin Canlanması Açısından Önemli Olan Alışveriş Festivallerinin Yapılmaması	0

5.2.5. Sanayi, Ticaret ve Turizm II. Grup Ham Çözüm Önerileri (Ticaret ve Turizm)

Sorun-1: İl ve ilçelerdeki jeotermal kapasiteden turizm amaçlı yeterince faydalanılmamaktadır.

Çözüm-1: Jeotermal kaynakların güncel envanteri çıkarılmalıdır.

Çözüm-2: Kamu kuruluşları gerekli altyapıyı hazırlamalı, özel sektörün yatırıma teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

Çözüm-3: Jeotermal tesislere ulaşım için gerekli altyapı yatırımları yapılmalıdır.

Çözüm-4: Jeotermal tesislerin yurtiçi ve yurtdışında etkin tanıtımı yapılmalıdır.

Çözüm-5: Termal kaynaklardan sağlık turizmi çerçevesinde faydalanılması için fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri kurulmalıdır.

Sorun-2: Ticaret ve turizm sektörlerinde nitelikli eleman sıkıntısı bulunmaktadır.

Çözüm-1: Sektörlerin nitelikli eleman ihtiyacını karşılayacak özellikle yükseköğretim düzeyinde (turizm meslek yüksekokulu, ticaret, turizm, eğitim fakültesi gibi) eğitim kurumları kurulmalıdır.

Çözüm-2: Sektörlerde çalışan mevcut personele yönelik meslek kursları yaygınlaştırılmalı, kurslara katılım teşvik edilmelidir.

Çözüm-3: Sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler hizmet içi eğitim düzenleme konusunda teşvik edilmelidir.

Sorun-3: Ticaret ve turizm sektörlerinde girişimcilik kültürü yeterli düzeyde gelişmemiştir ve yeterli sayıda girişimci bulunmamaktadır.

Çözüm-1: KOSGEB'in uygulamalı girişimcilik eğitim ve desteklerine ek olarak teşvik, destek, hibe vs. sağlayıcı diğer kurum ve kuruluşların da

(Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, TÜBİTAK gibi) girişim desteği vermesi sağlanmalıdır.

Çözüm-2: Yozgat dışında yaşayan, özellikle Yozgatlı girişimciler Yozgat'a yatırım yapma konusunda teşvik edilmelidir.

Çözüm-3: Yozgat'ta yaşayan insanların girişimci ruha sahip olabilmeleri için, küçük yaşlardan itibaren bu konuda eğitilmeleri ve yönlendirilmeleri sağlanmalıdır.

Çözüm-4: Girişimcilerin destek unsurlarından daha etkili şekilde faydalanabilmeleri için Bozok Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi tarafından gerekli danışmanlık ve eğitim desteği sağlanmalıdır.

Sorun-4: Yozgat Çamlık Milli Parkı turizm alanından yeterince faydalanılmamaktadır.

Çözüm-1: Çamlık Milli Parkı Master Planı hayata geçirilmelidir.

Çözüm-2: Çamlık Milli Parkının etkin tanıtımı yapılmalıdır.

Sorun-5: Ticaret ve turizm sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerde kurumsallaşma eksikliği bulunmaktadır.

Çözüm-1: Kurumsallaşmanın önemi konusunda yeterli bilincin oluşması için eğitim çalışmaları yapılmalıdır.

Çözüm-2: İşletmelerin kurumsallaşabilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından gerekli danışmanlık desteği sağlanmalıdır.

Çözüm-3: Kurumsallaşma konusunda işletmelere destek sağlayacak KOBİ Eğitim Merkezi kurulabilir.

5.2.6. Sanayi Ticaret ve Turizm II. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Ticaret ve Turizm)

II. Grup katılımcıları tarafından belirlenen vizyoner proje önerileri, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Ticaret ve turizm grubu tarafından düzenlenmiş bulunan ilk üç proje önerisi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 14. Sanayi Ticaret ve Turizm II. Grup Vizyoner Proje Önerileri (Ticaret ve Turizm)

Vizyoner Projeler	Puan
Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin kurulması (termal sağlık turizmi kapsamında), Geriatri Hastaneleri, Sağlık Serbest Bölgeleri, Sağlık Kenti Yozgat	14
Çamlık tüneli projesi	9
Hızlı tren istasyonundan şehir merkezine ulaşım hatlarının projelendirilmesi	8
İhtisas fuar alanı kurulması projesi	8
Çamlık - Şehir Merkezi arası teleferik yapımı	6
Savunma sanayi tesislerinin OSB içinde kurulması ve desteklenmesi	6
Yozgat ili ve ilçelerine yakın baraj göllerinin iç turizme kazandırılması	4
Çevre yolu	3
Yozgat'ta meyveciliği geliştirme projesi	3
Havaalanı yapılması, havaalanı şehir merkezi arası tramvay hattı	3
Kent eğlence merkezi (Disneyland, Harikalar Diyarı gibi)	2
Yozgat'ta koyunculüğün geliştirilmesi projesi	2
Çamlık turizm master planının hayata geçirilmesi projesi	2
Üniversite kenti Yozgat	2
Çamlık öğrenci kamp alanları tesisleri projesi	0
İmalata dönük yan sanayinin geliştirilmesi	0
Tarım elverişli sanayi tesislerinin OSB de kurulmasının teşvik edilmesi	0
İlimizde yapılacak 5 yıldızlı bir marka otel	0

5.2.7. Sanayi Ticaret ve Turizm II. Grup Tarafından Düzenlenmiş İlk 3 Vizyoner Proje Önerisi (Ticaret ve Turizm)

Öne çıkan proje önerileri Tablo 15'de yer almıştır.

Tablo 15. Sanayi Ticaret ve Turizm II. Grup Tarafından Düzenlenmiş İlk 3 Vizyoner Proje Önerisi (Ticaret ve Turizm)

Sıra	Proje Adı	Proje İçeriği
1	Sağlık Kenti Yozgat Projesi	İlimizin zengin termal kaynaklarının sağlık alanında değerlendirilmesi, yerli ve yabancı hastalara hizmet edecek ve ilimize ciddi gelir sağlayacak ve istihdam oluşturacaktır. Geriatri alanında sağlık yatırımlarının yapılması, hızla yaşlanan dünya ve ülke nüfusunun yaşlı kesimine nitelikli bir hayat sunmaya yardımcı olacaktır. İçerisinde hastaneler, rehabilitasyon merkezleri, termal turizm merkezleri, Sağlık Teknokentleri, yaz tatil köyleri, ibadethaneler, spor kompleksleri eğitim merkezleri bulunan Sağlık Serbest Bölgesi kurulması ile büyük bir gelir elde edilebilir.
2	Çamlık Tüneli Projesi	Proje ile Çamlık altından açılacak bir tünel ile Yozgat şehir merkezi, Bozok Üniversitesi Merkez Kampüsü ve hızlı tren istasyonuna bağlanıp aradaki mesafe oldukça kısaltılacaktır. İlerde Bozok Üniversitesi Merkez Kampüsü civarında yeni bir şehir kurulacağı düşünüldüğünde Eski Yozgat - Yeni Yozgat bağlantısı da kısa mesafe ile sağlanmış olacaktır.
3	İhtisas Fuar Alanı Kurulması Projesi	Yılın 12 ayı faaliyet gösterebilecek bir ihtisas fuar alanının modern bir yapı olarak inşa edilmesi Yozgat'ın bir fuar şehri olmasına katkı sağlayabilir.

5.3. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri

5.3.1. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar

Tek grup halinde sürdürülen işlenmemiş çalıştay sonuçları sorunlar, çözüm önerileri ve vizyoner proje önerileri olarak puanlandırılmış haliyle ilgili tablo ve metinlerde sunulmuştur.

Grup katılımcıları tarafından belirlenen işlenmemiş sorunlar, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 16. Madencilik, Doğaltaşlar ve Yapı Malzemeleri Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar

Sorun	Puan
İlde Yer Alan Sektöre Yönelik Teşviklerin Yetersiz Olması Ve Rekabetçiliği Olumsuz Etkilemesi	22
Bürokratik İşlemlerin Fazla Olması ve Karmaşıklığı	18
Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Yetersiz Olması	17
Maden Kanununun Günümüz İhtiyaçlarına Cevap Vermemesi	15
Enerji Maliyetlerinin Yüksek Olması	13
Sosyal Altyapının Yetersiz Olması Nedeniyle Yatırımcıların ve İşgücünün İle Çekilememesi	13
Ulusal ve Uluslararası Standartlara Uygun Üretim Yapılmaması	12
Cevherin Ürüne Dönüştürülmesine (Katma Değer Artırıcı) Yönelik Tesislerin Eksikliği	11
Cevher Zenginleştirme Tesislerinin Olmaması	10
Nitelikli Eleman Eksikliği	10
Yeraltı Kaynaklarının Yeterince ve Detaylı Araştırılmaması	9
Maden Sahası Ruhsatlarının Alınmasındaki Sürecin Uzun Olması	8
Nakliye Masraflarının Yüksek Olması	7
İlde Çıkarılan Yeraltı Kaynaklarının Yeterince Tanıtılmaması ve Pazarlanamaması	5
Madencilik Firmaları Arasında İşbirliğinin Eksik Olması	4
Jeotermal Kaynakların Yeterince Değerlendirilememesi	4
Madencilik Sektöründeki Firmalar İçin Ortak Bir Platformun Bulunmaması	3
Sektörde Modern Yöntemlerin Kullanılmaması	3
Sektördeki Firmaların Veriminin Düşük Olması	3
Madencilik Faaliyetlerinin Çevreye Duyarlı Olarak Yapılmaması Nedeniyle Sektörün Kötü İmaja Sahip Olması	2
Yapı Malzemesi Maliyetlerinin Yüksek Olması	2
Madencilik Sektöründe Ar-Ge Faaliyetlerinin Yetersiz Olması	2
Yol Altyapısının Yetersiz Olması ve Alternatif Ulaşım Yollarından Faydalanılmaması	2
Jeotermal Kaynaklar İle İlgili Yeterli Araştırmanın Yapılmaması	0
Madencilik Sektöründe Faaliyet Gösteren Firmaların Küçük Olması	0

5.3.2. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Grubu Ham Çözüm Önerileri

Sorun-1: İlde yer alan sektöre yönelik teşviklerin yetersiz olması ve rekabetçiliği olumsuz etkilemesi

Çözüm-1: Enerji, ekipman, ulaşım, işçi ve işveren payı teşvikleri arttırılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: İlgili Bakanlıklar

Çözüm-2: İlin özel durum ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek teşvik politikaları geliştirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş: İlgili Bakanlıklar

Çözüm-3: Teşvik sorunları ile ilgili il genelinde kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve özel sektörden oluşacak bir heyet kurulmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: İlgili kamu kurumları, STK'lar, özel sektör

Sorun-2: Bürokratik işlemlerin fazla olması ve karmaşıklığı

Çözüm-1: Ruhsat, ÇED raporu ve kurumlardan görüşlerin alınması vb. işlemlerinin kolaylaştırılması ve hızlandırılmasına yönelik yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: Başbakanlık, MİGEM

Çözüm-2: Maden ruhsatları verilirken, acil üretim gerektiren hammaddeler için aynı bürokratik işlemlerin uygulanmaması, yeni düzenlemeler getirilmesi gereklidir.

İlgili Kurum/Kuruluş: MİGEM

Çözüm-3: Madencilik ile ilgili sorunların dile getirilebilip, sonuçlandırılabilmesi için il kurulları oluşturulmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: İlgili kamu kurumları, STK'lar, Özel sektör

Çözüm 4: Kamu kurumlarına özellikle yol yapım işleri için taş ocakları ve ariyet ocaklarındaki ruhsat ve ÇED raporu alımı, GSM işlemlerinde öncelik tanınması, sürecin kısaltılması gereklidir.

İlgili Kurum/Kuruluş: MİGEM, İÖİ, KGM, Valilik

Çözüm 5: Süs taşlarının incelenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili daha kolay ulaşılabilir birimler olmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: MTA, Üniversiteler

Sorun-3: Üniversite-sanayi işbirliğinin yetersiz olması

Çözüm-1: Üniversitedeki teorik bilgi ile özel sektörün uygulama tecrübesinin birleştirilmesi, ortak platformlarda bir araya gelmesi (özel sektörün üniversiteden danışmanlık alması, madencilik sektörünün ihtiyaçlarına uygun tezler ve araştırmalar yapılması vb.) sağlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: Üniversite, STK'lar, Özel sektör

Çözüm-2: Ticaret ve Sanayi Odası yetkililerinin üniversitenin ilgili birimleriyle görüşerek ortak çalışma alanlarını belirlemesi gereklidir.

İlgili Kurum/Kuruluş: Üniversite, Ticaret ve Sanayi Odası

5.3.3. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Grubu Vizyoner Proje Önerileri

Grup katılımcıları tarafından belirlenen vizyoner proje önerileri, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 17. Madencilik, Doğal Taşlar ve Yapı Malzemeleri Grubu Vizyoner Proje Önerileri

Vizyoner Projeler	Proje Kapsamı, Hedefi	PUAN
Çevre Yolu Projesi	Transit trafiğin şehir dışına alınarak yerel trafik sorunları asgari düzeye indirilebilir. Çevre yolu şehir dışına çıkarılmalı ve yeni ve modern bir terminal yapılmalıdır.	12
Yeni Şehir	Şehir iki tepenin arasında sıkışmış bulunduğundan fiziki gelişmesi yetersiz kalmaktadır. Bu kapsamda topografyanın uygun olduğu yeni bir bölgede şehirleşme çalışması yapılmalıdır.	9
Jeotermal Yatırımları	Yozgat genelinde jeotermal enerji projelerinin hazırlanması, termal kaynakların değerlendirilerek turizmin ve halkın hizmetine sunulmalıdır.	8
Yeni Yozgat Projesi	Şehir merkezi yıkılıp yeniden inşa edilmelidir.	6
Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi	Kadıışehri Kabalı örneğindeki projelerin Yerköy, Boğazlıyan, Aydıncık gibi diğer ilçelerde yaygınlaştırılması gerekir.	5
Jeotermal Tedavi Merkezi	Sarıkaya ilçesinin jeotermal tedavi merkezi olması sağlanmalıdır.	5
Yozgat Serbest Bölgesi	Hizmet sektörüne dayalı (turizm vb.) sektörlerde vergiden muaf bir bölge yapılmalıdır (Türkiye'de tek olmak şartıyla).	4
Sağlık Projesi	Şehir hastanelerinin kurulması, özel hastanelerin artırılması sağlanmalıdır.	3
Turizm	Nohutlu Tepe-Çamlık arasında kurulacak bir teleferik tesisi turizm ve vizyon bakımından öncelikli olacaktır.	3
Ulaşım Potansiyelini Arttırmak	Hızlı tren bir an önce bitirilmelidir. Çok merkezi bir yerde bulunmasına rağmen, karayolu ulaşımında sorun olan bir bölge olarak hızlı tren projesiyle Türkiye'nin birçok yerine ulaşım problemi olmayan bir şehir haline getirilmelidir.	3
Kentsel Dönüşüm	Mimari ve yapılanma belli bir bölgeye sıkışmış durumda, imar alanları modern yaşama uygun şekilde tekrar düzenlenmelidir.	3
Boğazlıyan-Özler arasında OSB kurulması	Amaç teşvik ortamının yararlanarak Kayseri'deki sanayi ve ticaret alanındaki yatırımcılardan faydalanmaktır.	3
Hayat kalitesinin yükseltilmesi	Hayat kalitesi yüksek, sürdürülebilir çevreyi sağlamış, geniş caddeli sokakları, park ve bahçeleri olan otopark ve ulaşım sorunlarını çözmüş, teknik ve sosyal altyapısını tamamlamış olması.	3
Köstebek Girişimciler	Yozgat ili madenlerinin ekonomiye kazandırılması için özel sektöre ücretsiz ruhsat ve işleme, pazarlama ve istihdam garantisiyle 50 yılına ücretsiz tahsis edilmelidir.	3
Havaalanı Projesi	Havaalanının yapılması	2
Hayvancılık OSB	Et Balık Kurumu gibi ülke genelinde faaliyet gösteren bir kurumun desteklerine ek Hayvancılık OSB kurulması arz-talep noktasında doğru bir adım olacaktır.	2
Teşvikler Arttırılmalıdır.	Doğalgaz, elektrik, enerji, hammadde, nakliye, işçilik konularında teşvik sağlanmalıdır.	2
Şeker Fabrikalarından Yararlanmak	Boğazlıyan-Sorgun Şeker Fabrikalarının ürünlerinden yan sanayi ürünleri geliştirilmelidir.	2
Turizm	Merkezdeki İHL. altında bulunan tarihi cephanelik binasının etrafı restore edilip, halkın kullanımına açılmalıdır.	0
Yerleşim	Askeri lojmanlar ve kamu kurum lojmanları şehir dışına çıkarılmalıdır.	0
İhtisas OSB kurulması	Örneğin silah fabrikaları bu bölgeye gelebilir.	0
Boğazlıyan-Uzunlu'da jeotermal enerji yatırımı	Jeotermal enerji kaynakları kullanılabilir.	0
Linyit kaynakları kullanımı	Linyit kaynaklarından enerji kullanımını sağlamak	0
İhtisas OSB kurulması	Tarım ve hayvancılığa dayalı İhtisas OSB kurulması	0
Yozgat'ı Tanıyın	Ülkedeki tüm acente yetkililerine yönelik Yozgat ilimize ücretsiz gezi ve konaklama projesidir.	0
Gezici Akademisyenler	Akademisyenlerin ili ve ilçeleri gezerek vatandaşları, işletmeleri bilinçlendirip aktif hale getirmesidir.	0
Kırsal Kalkınma Büroları	İl ve ilçelerde girişimcileri cesaretlendirip kanuni sorumlulukları ve gerekli işlemleri yapacak, projeleri ücretsiz hazırlayacak birimler oluşturulmasıdır.	0

Sorun-4: Maden Kanununun günümüz ihtiyaçlarına cevap vermemesi

Çözüm-1: Maden Kanunu ve ilgili yönetmeliklerin süreci kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı şekilde yeniden düzenlenmesi gereklidir.

İlgili Kurum/Kuruluş: İlgili Bakanlıklar

Çözüm-2: Büyük işletmelerin yanı sıra sektördeki küçük işletmeleri destekleyici düzenlemeler yapılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: Başbakanlık, MİGEM

Çözüm-3: Sektörde yoğun olarak ihtiyaç duyulan girdiler için kolaylaştırıcı önlemler alınmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: MİGEM

Çözüm-4: Süs taşlarının aranması ve çıkarılması için özel yönetmelik hazırlanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: İlgili Bakanlıklar

Çözüm-5: Kıymetli madenlerin diğerlerine göre farklı statüde değerlendirilmesi amacıyla mevzuat düzenlemesi yapılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: Başbakanlık, MİGEM

Sorun-5: Enerji maliyetlerinin yüksek olması

Çözüm-1: Jeotermal enerji, linyit gibi yerel kaynakların değerlendirilmesine yönelik ucuz enerji projeleri geliştirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş: Özel sektör, Yerel yönetimler

Çözüm-2: Alternatif enerji kaynakları değerlendirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş: Özel sektör, Yerel yönetimler

Çözüm-3: Madencilik sektöründeki firmalar için il bazlı enerji teşvikleri uygulanmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: Başbakanlık, İlgili Bakanlıklar

Sorun-6: Sosyal altyapının yetersiz olması nedeniyle yatırımcıların ve işgücünün ile çekilememesi

Çözüm-1: Sosyal faaliyetleri artırıcı ve halkı kaynaştırıcı çalışmalar yapılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: Yerel yönetimler, STK

Çözüm-2: Tiyatro, sinema gibi faaliyetler gerçekleştirilmelidir.

İlgili Kurum/Kuruluş: Yerel yönetimler

Çözüm-3: Yeşil alan ve diğer yaşam alanı oranları artırılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: Yerel yönetimler

Çözüm-4: Yatırımcı ve işgücünün Yozgat'a gelmek istememe nedenleri araştırılmalıdır.

İlgili Kurum/Kuruluş: Yerel yönetimler

5.4. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı)

5.4.1. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) I. ve II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Ham Sorunlar

İki ayrı grup halinde sürdürülen işlenmemiş çalıştay sonuçları sorunlar, birleştirilmiş çözüm önerileri ve vizyoner proje önerileri olarak puanlandırılmış haliyle ilgili tablo ve metinlerde sunulmuştur.

I. ve II. Grup tarafından belirlenen işlenmemiş sorunlar puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 18. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar

Sorunlar	Puan
İl Özel İdaresi Ağındaki Yolların Fiziki Şartları Kötüdür.	22
İlde Göç Sorunu Bulunmaktadır.	19
Kurumlar Arası İşbirliği ve Diyalog Eksikliği Bulunmaktadır. Bu da İşlerin İlerlemesine Engel Olmaktadır*.	17
Yozgat ile Sorgun Arasındaki Çekişme Sebebiyle İle Büyük Yatırımlar Yanlış Yere Yapılmaktadır.	15
İlde Tam Teşekküllü Hastane Sayısı Azdır, Var Olan Hastanelerde Kapasite Yetersizdir. Bu sebeple Yeterli Sağlık Hizmetleri Sunulamamaktadır. Hastalar Başka İllere Sevk Edilmek Durumunda Kalmaktadır.	14
Kentsel Dönüşüm Kapsamında Çarpık Kentleşme Sorunu Artmakta ve Şehrin Mimari Dokusu Zedelenmektedir.	14
Jeotermal Kaynaklarının Sağlık Alanında Kullanımının Yetersiz Kalması	14
Sivil Toplum Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Desteklerinin Az Olması	13
İlden Çıkan Yetişmiş İnsan Gücü ve Yatırımcının Geri Dönmemesi ve Beyin Göçü Olması	12
İl İçinde Aile-İç İletişim ve Problemlerle Başa Çıkma Eksiklik	11
Hastanelerde Personel (Doktor, Hemşire Gibi) Sirkülasyonu Çok Sık Yaşanmaktadır.	10
Sosyal Yardımlaşmada İhtiyacın Ötesinde Yardım Yapılmaktadır ve Bu Da Tembelliğe Neden Olmaktadır	10
Çocuklara Yönelik Bir Politika Bulunmamaktadır. Çocuk Merkezi Eksikliği Vardır.	9
Kadınların Sosyal Hayata Katılması için Yeterli Çalışma Yapılmamaktadır.	8
Bürokratlar Yozgat'ın Çıkarından Ziyade Kendi Çıkarlarına Yönelik Davranmaktadır.	8
Üniversite Sınavına Hazırlık Eğitimi Yeterli Seviyede Verilememektedir. Etüt Merkezi Eksikliği Bulunmaktadır.	7
Sosyal ve Kültürel Aktiviteler için Uygun Bina Yoktur.	7
Sosyal Kalkınmaya Yönelik Projelere Karşı Olumsuz Bakış Açısı	6
Nitelikli Liselerin (Sağlık Lisesi, Fen Lisesi gibi) Sayısı Azdır.	5
Üniversite Çevresinde Sosyo-Kültürel, Eğlence ve Alış-Veriş Merkezinin Az Olması	5
İlçe Merkez ve Kırsal Arasında Sosyo-Ekonomik Farkın Fazla Olması	5
Sosyal Olaylarla Mücadelede Farkındalığın Az Olması	5
Sosyal Projelerin Azlığı ve Veriminin Ölçülememesi	5
Havayolu ve Demiryolu İle Şehirlerarası Ulaşım Sağlanamamaktadır.	4
Şehirde Araç Park Yeri Sorunu ve Bazı Caddelerde Trafik Sorunu Bulunmaktadır.	4
İlde Üniversitenin Varlığı, Şehrin Kültürüne Etki Edememektedir.	4
İlde Nitelikli Ambulans Ve Tıbbi Cihaz Eksikliği Bulunmaktadır.	4
Engellilere Yönelik Bir Çalışma Yapılmamaktadır.	4
Vatandaşın Kullanımına Yönelik Sosyal Alanlar, Park Ve Bahçeler Yetersizdir.	4
Gençlik Merkezlerinin Az Olması	4
Yaşlı Nüfus Çok Olmasına Rağmen Yaşlı Bakım Altyapısının Olmaması	4
Okullarda Uzman Öğretmen Sayısının Azlığı Sebebiyle Stajyer Öğretmenler Görev Yapmaktadır.	3
Kırım-Kongo Hastalığı Yozgat'ta Yaygındır ve Bu da Prestij Kaybına Sebep Olmaktadır.	3

Tablo 18. Devam S sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) I. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar

İlköğretim Okullarında Özellikle Sayısal Alanlarda Vasıflı Eğitim Verilememektedir.	2
Şehir Giriş ve Çıkışları Görsel Olarak Güzel Değildir.	2
Kamu Kurumu Çalışanları ile Vatandaş Arasında İletişim Eksikliği Bulunmaktadır.	2
Öğretmenevi gibi Kamu Çalışanları için Sosyal Mekân Azlığı	2
Şehir İçi Toplu Taşıma Yetersizdir. Metro, Tramvay gibi Toplu Taşıma Araçları Bulunmamaktadır.	1
Şehir Stadyumunun Yeri Uygun Değildir.	1
Ticari Kuruluşların Çalışanlarının Davranış Bozukluğu	1
Maddi Durumu Yetersiz Öğrencilere Yardım Edilmediği İçin Nitelikli Eğitim Alma Fırsatı Yakalayamamaktadır.	0
Genç Öğretmenlerden Ziyade Yaşı İlerlemiş Öğretmenler Bulunmaktadır.	0
Endüstri Meslek Liselerindeki Mesleki Eğitim İyi Verilememektedir, Sektör İhtiyacını Karşılayamamaktadır. İşverenlerle Koordinasyon Eksikliği Vardır ve Öğrencilere Staj Ayarlanmamaktadır.	0
Okullarda ve Kurlarda Yabancı Dil Eğitimi Yeterli Seviyede Verilememektedir.	0
Meslek Edindirme Kurslarının Sayısı Yetersizdir.	0
Üniversite Öğrencileri için Yurt Eksikliği Vardır.	0
Köylere ve İlçelere Ulaşım Altyapısı Yetersizdir.	0
Sağlık Personellerinde Eğitim Eksikliği Bulunmaktadır.	0
Hastane Personelleri Hastalarla İlişki Kurma Noktasında Sıkıntı Yaşamaktadırlar.	0
İŞKUR ve Diğer Kurumlar Arasında İletişim Eksikliği Bulunmaktadır. Para Yardımı Yapılan Kişilerin İş Gücüne Kazandırılmaması Sorunu Yaşanmaktadır.	0
Üniversite Kültürel Faaliyetlere Dahil Edilmemektedir.	0
Yozgat Tarihi Eser Envanteri Hazırlanmamıştır.	0
Yozgat'ta Yeterli Yeşil Alan Bulunmamaktadır.	0
Köy Nüfusu Fazladır.	0
Belediye Temizlik Hizmetleri Yetersizdir.	0
Yozgat Çamlık Master Planı Hayata Geçmemiştir.	0
Yozgat'la İlgili Ülkede Bulunan Eserler Yozgat'a Getirilememektedir.	0
Siyasetçilerin Yozgat'la İlgili Bilgi Eksikliği Bulunmaktadır.	0
Tayin ve Terfiler Siyasi Bağlantılar Doğrultusunda Yapılmaktadır.	0
Okullarda Bulunan Spor Salonları Halka Açık Değildir. Birçoğu Atıl Durumdadır.	0
Amatör Spor Kulüplerinin Maddi Desteğinin Az Olması	0
Kütüphane Hizmet Binası Yetersiz	0
Milli Park ve Dinlenme Yerlerinin Azlığı	0
Yozgat Dışından Gelen Öğrenci ve Öğretim Elemanlarına Misafirperver Davranılmaması	0
Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlarımızın Yerelde Yaşayan Vatandaşları Hazırcılığa Alıştırması ve Bu da Tembelliğe Sebep Olmaktadır	0
Şehirde Gürültü Kirliliği Bulunmaktadır	0
Mülteci için Çalışma Eksikliği	0
İl Geneline Medyanın İnsan Üzerindeki Olumsuz Etkileri Üzerine Çalışma Yapılmamaktadır	0
Hizmet Sektöründe Çalışanlarının Sürekli Eğitimden Geçirilmemesi	0
Devlet Tiyatrosunun Bulunmaması	0
Tarihi Eserlerinin Restorasyonunun Yapılmaması	0
Şehri Tanıtan Afiş ve Broşürlerin Olmaması	0
* Çözüm önerilerinde dikkate alınmamıştır. Festivalin Yeterince Canlı Olmaması	0

Tablo 19. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar

Sorun Tanımı	Puan
Yozgat'tan Dışarıya Göçün Önlenememesi	31
Nitelikli İşgücü Yetersizliği	26
Girişimcilik Kültürünün Zayıf Olması	23
Yeni İstihdam Alanlarının Açılmaması	21
Jeotermal Kaynakların Turizm Alanında Yeterince Değerlendirilememesi	19
Yozgat'ın YGS - SBS gibi Sınavlarda Başarılı Olamaması	14
Anne Babaların Çocukların Eğitimleriyle Yeterince İlgilenmemesi	12
Sağlık Tesislerinin Nitelik ve Nicelik Olarak Yetersizliği	11
Çamlık Milli Parkından Yeterince İstifade Edilememesi ve Tanıtımının Yapılamaması	10
Gençler, Çocuklar ve Yetişkinlere Yönelik Sportif Altyapı Eksikliği	10
Şehirde Çarpık Yapılaşma Sorunu	10
Üniversitede İstihdamı Daha Kolay Olan Nitelikli Bölümlerin Olmaması (Hukuk, Tıp, Eczacılık, Diş Hekimliği vb.)	10
Kayıt Dışı Çalışmanın Yüksekliği	9
Ailece Gidilip Eğlenebilecek Alanların Yetersizliği	7
İl ve İlçelerde Madde Bağımlılarının Rehabilitasyonuna Yönelik Çalışmaların Yetersizliği	7
Kimsesiz İnsanlar için Sosyal Tesis Eksikliği	6
Yeni İmar Alanlarının Açılmaması	5
Kentsel Altyapı Eksikliği	5
Konaklama Mekânlarının Eksikliği (Beş Yıldızlı Otellerin Olmaması)	5
Yeraltı Sularının Kirlenmesi	5
Kaldırım İşgal Edilmesi	5
İlçelerde Bulunan Tarihi Eserlerin Tanıtım Eksiklikleri	4
İlde AVM Eksikliği	4
Kadınlar için Aile Yaşam Merkezlerinin Yetersiz Oluşu	4
Kız Çocuklarının Eğitimine Önem Verilmemesi	4
Özel Köylü Pazarı Bulunmaması	4
Türkiye Çapındaki Toplantı ve Seminerlerin Yozgat Ta Yapılmaması	4
Branş Öğretmenlerinin Yetersizliği	3
Çevreyolu Eksikliği	3
Çocuk Oyun Alanlarının Yetersizliği	3
İş Dünyasının Meslek Liselerine Gerekli Önemi Vermemesi	3

Tablo 19. Devam Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar

Sorun Tanımı	Puan
Kamu Kurumları Arasındaki Koordinasyon Yetersizliği	3
Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi Yetersizliği	3
Kapalı Halk Pazarı Bulunmaması	3
Kermes Yapılacak Mekân Sorunu	3
Konferans, Kongre, Sergi gibi Kültürel Faaliyetlerin Yapılabileceği Tesislerin Eksikliği	3
Okulların Kültür Turizm Faaliyetlerinin Az Olması	3
Sözlü ve Yazılı Kültürümüzü Tanıtıcı Yöresel Faaliyetlerin Az Oluşu	3
Anne Babaların Çocuk Eğitimi Konusunda Bilgisizlikleri	2
Gelen Kamu Personelinin Yozgat'ı Geçici Olarak Görmesi	2
İl Merkezi ile İlçeler Arasındaki İlişkinin Zayıf Olması	2
Kaçak Sondaj Çalışmalarının Önüne Geçilememesi	2
Kırsal Kesimdeki Vatandaşların Yeterince Eğitim Alamaması	2
Ortaklık Kültürünün Gelişmemiş Olması	2
Doğal Dere Yataklarının Üzerinin Kapatılması	2
İlçelerde İlk ve Orta Öğretim Çağındaki Öğrencilere Yönelik Okul Dışı Sosyal Gelişim Alanları Yoktur	1
İnsanların Alışveriş İçin Çevre İllere Gitmeleri	1
Lise Caddesinin Alternatifinin Olmaması	1
Mesleki Eğitim Yetersizliği	1
Okul Öncesi Çocukları İçin Eğitim Kurumlarının Yetersiz Olması	1
Sanayi Tesislerinin Denetim Yetersizliği	1
Semt Pazarlarının Uygun Yerlerde Kurulmaması	1
Üniversiteden Bilimsel Manada Yararlanılamaması	1
Akdağmadeni'nde İnanç Turizminin Yetersizliği	0
Baz İstasyonlarının Şehrin İçinde Olması	0
Çiftçilerin Eğitim Sorunları	0
Dershane Yetersizliği	0
Düğün Salonu Bulunmaması (Mevcudun Yetersiz Olması)	0
Engellilerle İlgili Kentsel Yaşam Zorlukları	0
Esnaf ve Sanatkarlara Yeterli Eğitimlerin Verilmemesi	0
Gençlerin Kullanabileceği Kültür Sanat Evleri Bulunmaması	0
Gençlik Merkezleri Yetersiz	0

5.4.2. Sosyal Kalkınma Grupları Konsolide Ham Çözüm Önerileri

Tablo 19. Devam Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) II. Grup Katılımcıları Tarafından Belirlenen Sorunlar

Sorun Tanımı	Puan
Halk Eğitim Binasının Bulunmaması	0
İl Dışından Gelen Öğrencilerin Sosyal İhtiyaçlarının Karşılanamaması (Yurt vs.)	0
İlçe ve Köylerde İlk Orta ve Liselerdeki Eğitimin Yetersiz Oluşu	0
İlçeler için Gezici Kültür Araçlarının Olmaması	0
İlçelerde Yükseköğrenim Kurumları Yetersizliği	0
İlde Modern Hayvan Pazarı Bulunmaması	0
Jeotermal Tesislerin Kalitesinin Yetersiz Oluşu	0
Kadınlar için Sosyal Alan Eksikliği	0
Kamu Kurumlarında Hizmet İçi Eğitim Yetersizliği	0
Kent İçinde Yeşil Alanın Az Olması	0
Kırsal Alanda Düzensiz Yapılaşma Sorunu	0
Kimsesiz Çocuklara Yönelik Çalışmaların Yetersiz Oluşu	0
Köylerde Sosyal Alan Eksikliği	0
Meslek Sahibi Olmak İsteyen Kadınlara Yönelik Kursların Bulunmaması	0
Mobil Sağlık Sisteminin Yetersizliği	0
Özel Okul Yetersizliği	0
Park ve Bahçe Yetersizliği	0
Piknik Alanlarının Eksikliği	0
Sanatsal Faaliyetlerin Yetersizliği	0
Sosyal Etkinliklere Ailelerin Yeterince İlgi Göstermemesi	0
Sosyal İhtiyaçları Karşılayacak Etkinliklerin Eksik Olması (Sinema, Tiyatro gibi)	0
Sosyal Yardımların Adilane Dağıtılamaması	0
Şehir Merkezinde Araç Park Sorunu	0
Şehrin Çevre Düzenlemesinin Kötü Olması	0
Üniversite Öğrencilerine Yönelik Sosyal Alan Eksikliği	0
Yapı İzinlerinde Adam Kayırma Yapılması	0
Yaşlı Bakım Merkezlerinin Yetersizliği	0
Yerel Televizyon Yetersizliği	0
Yol ve Kaldırımların Standartların Dışında Olması	0
Yozgat'ta Sığınmacı ve Yabancıların Bulunması	0

Sorun-1: Nüfusun hızla azalması ve göç sorunu

Çözüm-1: OSB'de istihdam artırıcı yatırımlar teşvik edilmelidir.

Çözüm-2: Tarım kamu yatırımları ile kırsaldan göç engellenmelidir.

Çözüm-3: İl dışındaki Yozgatlı işadamlarının teşvikler ile yatırım yapması sağlanmalıdır.

Çözüm-4: İldeki yaşam standartlarını yükseltecek sosyal imkanlar artırılmalıdır.

Çözüm-5: Hizmet sektörüne yönelik kamu yatırımlarının artırılması, kamu kadrolarının genişletilmesi sağlanmalıdır.

Sorun-2: Kamu personel sayısındaki yetersizlik ve nitelikli personelin azlığı

Çözüm-1: Yozgat tekrar zorunlu hizmet bölge illeri içerisinde dâhil edilmelidir.

Çözüm-2: İŞKUR, OSB, Milli Eğitim, Üniversite, Belediye işbirliği ile meslek kursları düzenlenmelidir.

Çözüm-3: Hizmet içi eğitimlerinin sayısı ve kalitesi artırılmalıdır.

Sorun-3: İl Özel İdaresi ağındaki yolların fiziki şartlarının kötü olması

Çözüm-1: İl Özel İdare bütçesi artırılmalıdır.

Çözüm-2: Personel ve ekipman sayısı artırılmalıdır.

Çözüm-3: Ağır tonajlı araç kontrolünün daha sıkı olması, fazla yüklemelerin engellenmesi sağlanmalıdır.

Çözüm-4: Soğuk asfalt yerine kaliteli sıcak asfalt yapılmalıdır.

Çözüm-5: Kamu kurum ve kuruluşlarından ibaret denetim heyeti oluşturulmalıdır.

Sorun-4: Eğitim sektöründeki yetersizlikler (Yozgat ilinin merkezi sınavlarda (YGS-SBS) başarısız iller arasında yer alması gibi)

Çözüm-1: Öğretmen, öğrenci ve aile işbirliği sağlanmalıdır.

Çözüm-2: Nitelikli liselerin (fen liseleri, sosyal bilimler lisesi vb.) sayısı artırılmalıdır.

Çözüm-3: Etüt merkezlerinden yoksul öğrencilerin faydalanması sağlanmalıdır.

Çözüm-4: Anne babaların çocukların eğitimleriyle yeterince ilgilenmesi için ailelere yönelik rehberlik hizmetleri verilmelidir.

Çözüm-5: Özel eğitim kurumlarının sayısının artırılmasına yönelik teşvikler uygulanmalıdır.

Sorun-5: Sağlık hizmetlerinin kapsamlı olarak alınamaması ve çevre illere hasta sevk edilmesi

Çözüm-1: Sağlık kampüsü, bölge hastaneleri gibi yatırımlar yapılmalıdır.

Çözüm-2: Nitelikli sağlık personeli bölgede tutmak için önlemler alınmalıdır (lojman, ücret farklılaştırması vb.).

5.4.3. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Sosyal Altyapı) I. ve II. Grup Vizyoner Proje Önerileri

I. ve II. Grup katılımcıları tarafından belirlenen vizyoner proje önerileri, puan durumuna göre sıralı halde sunulmuştur.

Tablo 20. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Sosyal Altyapı) I. Grup Vizyoner Proje Önerileri

Vizyoner Projeler	Kapsam ve Hedef	Puan
Sağlık Kampüsü veya Sağlık Serbest Bölgesi Kurulması	Dış İllere Bağlılığın Azaltılması için Tam Teşekküllü Sağlık Kampüsü	11
Çekerek Barajı Projesi	Turizm, Su Parkları, Kafes Balıkçılığı gibi Projelerle Barajın Canlandırılması	10
Üniversitede Eksik Olan Bölümlerin Açılması		7
Kayseri - Yozgat Hızlı Tren Hattının Kurulması		7
Meslek Lisesi Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi		7
Yozgat - Sorgun Arası Birleştirme Projesi	Yeni Eğitim Alanları, Kentleşme Değişimi.	6
Alternatif Tarım Ürünlerinin Yetiştirilmesi Projesi	Endemik ve tıbbi aromatik bitkilerin yetiştirilmesi	6
E-Ticaret Teşvik Projesi	Yozgat Merkezli E-Ticarete Uygulanacak Vergi İndirimi	4
Üniversite Kampüsünden Geçen Yolu Kampüs Dışına Alınması	Üniversite İçindeki Trafik Azaltmak	4
Kültür ve Sanat / Gençlik Merkezi Açılması	Sosyal Altyapının Geliştirilmesi (Çocuklar, Kadınlar...)	4
Jeotermal Kaynaklar	Tesisleşme	4
Etüt Merkezi	Yoksul öğrencilere yönelik eğitim desteği	4
Havaalanı Yapılması		4
Sosyal Alan Park ve Bahçeler Yapılması		3
Üniversite Öğrenci Sayısını 10 Yıl İçinde 50bine Yükseltmek, Eğitim Kenti Yozgat	Ek Bölümler Açarak Üniversite Şehri Haline Getirmek	3
Fatih Projesinde Yozgat Önceliğinin Oluşturulması	İnternet Kullanımını Yaygınlığının Artırımını Sağlayacaktır.	2
Çevre Yolu	Şehir Merkezi Trafikini Azaltmak Ve Üniversitenin Kent Merkezine Bağlantısını Sağlamak	2
Şehir İçi Ulaşımında Raylı Sistem	Üniversite ile Kent Merkezinin Bağlanması, Hızlı Trenin Şehirle Bağlantısının Yapılması	2
Jeo-Yozgat Köylerinin Kurulması	Jeotermal Konularda Marka Haline Gelinmesi	2
Şehirlerarası Otobüs Terminalinin Şehir Dışına Alınması	Şehir Merkezi Trafikini Azaltmak, Hızlı Şehirlerarası Ulaşımı Sağlamak	1
İl İçi Bağlantı Yollarının Yenilenmesi		1
Yozgat Turizm Envanterinin Çıkarılması	Turizm ve Hizmet Sektörünün Canlandırılması	1
Organik Yaşam Köyü		1
Kamu Video Konferans Projesi	Kaymakamlık ve Valiliklerde Toplantı Salonlarına Video Konferans Sistemi	0
Sosyal Dönüşüm Projesi	Sosyal Projelerin Kadınlar Tarafından Sahiplenip Anlatılması	0
Kamu Kurumlarında Çalışanlara Ayrıcalıklar Geliştirmek	Kısa Hizmet Süresi, Dolgun Maaş Gibi Ayrıcalıklarla İstihdamın Artırılması	0

Çözüm-3: Hastanelerdeki makine teçhizat ve teknik altyapı artırılmalıdır.

Çözüm-4: İlçelerin il merkezine uzak olması sebebiyle, ilçelerde sağlık altyapısı tamamlanmalıdır.

Çözüm-5: Teşvik kapsamında özel hastane yatırımlarının artırılması sağlanmalıdır.

Sorun-6: Yozgat ile Sorgun arasındaki çekişme sebebiyle ile bazı kamu yatırımların yanlış yerlere yapılması

Çözüm-1: Yozgat Sorgun arası alanlar yeni yatırımlarla (OSB, sanayi köyü, havaalanı vb.) doldurulmalıdır.

Çözüm-2: İstanbul ve Kocaeli gibi iyi uygulama örnekleri baz alınarak çalışmalar yapılmalıdır.

Çözüm-3: İki ilçe arası kurum, kuruluş ve STK'lar arası işbirliği artırılmalıdır.

Sorun-7: Çarpık kentleşme sorununun artması ve şehrin mimari dokusunun zedelenmesi

Çözüm-1: Kentsel dönüşümü cazip hale getirecek düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm-2: Kent gelişiminde kararların şehir planlamacı gibi teknik uzmanlar tarafından alınması sağlanmalıdır.

Çözüm-3: İmar planlarının ranta yönelik olmasının önüne geçilmelidir.

Çözüm-4: Baskı gruplarının şehrin gelişiminde etkin olmasının önüne geçilmelidir.

Sorun-8: Girişimcilik kültürünün zayıf olması

Çözüm-1: Girişimcilik eğitimleri artırılmalıdır.

Çözüm-2: Girişimcilik kültürünün benimsenmesinin sağlanması ve bilinçlendirilme artırılmalıdır.

Çözüm-3: Girişimcilik panel ve proje pazarı yarışmalarının yapılması sağlanmalıdır.

Çözüm-4: Toplumsal güvenin geliştirilmesi ve girişimcilere bakış açısının olumlu olarak değişiminin sağlanması gereklidir.

Tablo 20. Devam Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Sosyal Altyapı) I. Grup Vizyoner Proje Önerileri

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi Açılması	Sağlık Turizmi Kapsamında Hasta Çekmek İçin	0
Tarımsal Kalkınma	Sulama Sorununun Çözülmesi	0
Madencilik	Maden Kaynaklarının Geliştirilmesi	0
Hızlı Tren Projesi Kapsamında Durak Sayısının Artırılması	İlçelere Ulaşımın Kolaylaşması	0
İnternet Kullanımının Artırılması	İl Merkezinde, İlçelerde ve Köylerde İnternet Kullanımının Yaygınlaştırılması	0
Turizm Değerlerinin Ön Plana Çıkarılması	Tadilat	0
Geriatrı Merkezinin Kurulması	Yaşlı Nüfusun Daha Nitelikli Yaşayabilmesi	0
Ambulans Yolu	Hastaya Daha Rahat Ulaşım	0
Spor Tesisi	2020 Olimpiyatlarına Sporcu Yetiştirmek ve Spor Kültürünü Yaşatmak	0
Yabancı Dil Öğrenme Seferberliği	Kurs Programları, Kreşten Başlayarak İş Adamlarına vs. Dil Öğretimi	0
Yozgat Kongre Merkezi	Ankara'ya Yakın, Türkiye'nin Ortasında, Termal Turizmle Birleştirilebilir	0
Yatılı Bölge Sosyal Bilimler Lisesi Açılması		0
Dijital Tabanlı Modern Bir Kütüphanenin Yapılması	Kültürel Aktivitelerin Artırılması	0
Uluslararası Bir Festivalin Düzenlenmesi	Ulusal ve Uluslararası Platformda Yozgat'ı Tanıtmak	0
Bozok Araştırmaları Merkezi	Yozgat Kültür Tarih ve Edebiyatı ile İlgili Çalışacak Bir Merkez	0
Yozgat Ansiklopedisi	Ansiklopedi Mantığı ile Yozgat ile İlgili Her Şeyi İçeren Kitaplığın Oluşması	0
Türkiye ve Komşu Ülke Kütüphanelerinde Yozgat Belgelerinin Taranması		0
El-Ele Milli Parkı	Yeni Bir Milli Park Kurularak Düzenli Olarak Ağaçlandırma Çalışması Yapılması	0
Sayısal VO	Sayısal Bilimlerde Yozgat'ın Başarı Durumunu Artırmak	0

Tablo 21. Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Sosyal Altyapı) II. Grup Vizyoner Proje Önerileri

Proje Adı	Proje Kapsamı ve Hedefi	Puan
Stad ve Spor Kompleksi	Yozgat Sorgun Arasında Yapılacak Komplekse Yozgat'ta Sporun Gelişmesi Sağlanabilir	18
Hayvancılık ve Tarım alanları Toplulaştırma	Köyde Yaşlı İnsanların Kalması Nedeniyle Araziler İşletilememekte, Hayvancılık Yapılamamaktadır. Kadişehri Örneğinde Olduğu gibi 1000 Başlık Tesisler Oluşturulmalıdır	17
Termal Bölge Projesi (ilçeleri kapsayan)	Saraykent-Sorgun-Sankaya ve Boğazlıyan İlçelerini İçine Alan Toplu Bir Proje ile Turizm Alanı Oluşturulması	14
Üniversitelerde İstihdamı Kolay Olan Bölümlerin Açılması	Öğrencilerin Yoğun Talebi Olan Bölümlerin Açılması Sosyal ve Ekonomik Açidan Katkı Sağlayacaktır.	9
Çevreyolu Projesi		5
Meyvecilik Projesi		5
Jeotermal Enerjide Marka Şehir Yapma		5
Akdağmadeni Kayak Merkezi		5
Gençlik Spor Merkezleri		4
Basınçlı Sulama Projeleri		4
Girişimcilik Eğitim Merkezi açılması		4
Köylerin Toplulaştırılması	Nüfusu ve Hane Sayısı Azalan Köylerin İlçelere Taşınması Sonucu Yapılacak Hizmetlerde De Toplulaştırma Sağlanmalı	3
Bölge Hastanesi	Her İlçede Hastane Yapmaktansa Yozgat Sorgun Arasına Yapılacak Tam Donanımlı Bölge Hastanesi Daha İyi Olur	3
Kayıtdışı İstihdamın 10 Yıllık Sürede 20 Puan Düşürülmesi		3
Süt ve Süt Ürünleri Tesisi		3
Marka Arıcılık Projesi		3
Kadın İstihdamının Desteklenmesi		2
Okulöncesiinden Önceki Çocukların Eğitimi		2
Ailelerin Çocukların Eğitime Katkısı		2
Medeni Bir Şehir Projesi		2
Yeni İmar Planı Oluşturma		2
Sinema Platformu	Film Çekimlerinde Kullanılmak üzere Sinema Platformu için Alanlar Uygundur. Büyük Şehirlerde Bu Sektör Sıkıntı İçindedir. Hızlı Tren ve Havaalanı İle Birlikte Ulaşım Kolaylaşacak.	1
Özel okulların yaygınlaştırılması		1
AVM projesi	Yozgat'ta Yetişen Genç Neslin %90'nının Teknik Üniversite Mezunu Yapılması	1

Tablo 21. Devam Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Sosyal Altyapı) II. Grup Vizyoner Proje Önerileri

Aile Bilinçlendirme Projesi		1
Köylere Gezici Tiyatro Projesi		1
Özel Okul Projeleri	Özel Okullarda Teşvikler Artırılmalı Eğitimde Sağlam ve Kalıcı Temeller Atılmalı	0
Okul Öncesi Çocukların Annelerinin Eğitimi		0
Üniversite Gençliğine Bilinçli Geçiş		0
Engelsiz Yaşam		0
Ev Hanımlarının Proje Geliştirilmesi		0
Kimsesizlere İş Gücü İmkânı Verilmesi		0
Bağcılığı Pekmezciliği Geliştirme Projesi		0
Yozgat Genişliyor	Fakıbeyli Köyü Göletinin E88 e Doğru Genişletilmesi	0
Orman Ürünleri Markalaşıyor	Akdağmadeni Ormanları için Orman Ürünleri Bol Olduğundan Burada Tesis Yapılmalı	0
Sportif Altyapı Eksikliği		0
Madde Bağımlılığı ile Mücadele		0
Şehirlerarası Terminal Projesi		0
Toprak Reformu Projesi		0
Arıcılığın Teşvik Edilmesi		0
Yeni Jenerasyon Eğitimi		0
Çikolata Bisküvi Fabrikalarının Kurulması		0
Sorgun Konaklama Merkezi Projesi		0
Salça Fabrikası		0
Makarna Fabrikası		0
Küçükbaş Hayvancılığı Teşvik		0

EKLER

EK 1 - Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı Katılım Listesi

I. OTURUM - GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)						
No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	İmza
1	Sakir Aksoy	Yozgat İlçesi	Doç. Dr.			
2	Alihan Aksoy	Yozgat İlçesi	Doç. Dr.			
3	Saban Gülsel	Yozgat İlçesi	Prof. Dr.			
4	Taner Engin	Yozgat İlçesi	Yrd. Doç. Dr.			
5	Ziyaeddin Özdemir	Yozgat İlçesi	İl Müdürü			
6	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
7	Emel Aksoy	Yozgat İlçesi	Yk. Bşk.			
8	Alihan Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
9	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
10	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
11	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
12	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
13	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
14	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
15	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
16	Özgür Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			

EK 1 - Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı Katılım Listesi

I. OTURUM - GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)						
No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	İmza
1	Hüseyin Gökçen	Eskişehir	Bld. Bşk.			
2	Mehmet Akif Bar	Yozgat İlçesi	Am. Gör.			
3	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
4	Talip F. F.	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
5	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
6	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
7	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
8	Baki Ercin	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
9	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
10	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
11	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
12	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
13	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
14	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
15	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			
16	Yılmaz Aksoy	Yozgat İlçesi	Şube Müdürü			

EKLER

EK 1 - Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı Katılım Listesi

I. OTURUM - GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)						
No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta
1	2016 101 A17					
2	Bülent YERLİ	Yozgat İlçe Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Başkan			
3	SİTLİ, ASCAN	Yeni Fikirler	Müdür			
4	İbrahim Çelebi	Yozgat İlçe Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Başkan			
5	Yazar Ertürk	B.İ. Tarım ve Hayvancılık	Doç.Dr.			
6	Zeki Simsek	Halkoç	B.C.D. Bsl.			
7	Yazıcı Demirel	TMO Yozgat İlçe	Alman Müdür			
8	Ömer Gökçe	Gıda Tarım ve Hayvancılık	Şişe Müdür			
9	Talât EFE	DSİ 123. Şube Müd.	Şişe Md.			
10	Volkan Bozşen	Boğaziçi	Genel Md.			
11	Murat Toran	İlçesi İlçe Tarım ve Hayvancılık	Şişe Md.			
12	Rukiye Demir Yılmaz	Kayseri İlçe Tarım ve Hayvancılık	Şişe Md.			
13	R. Ahmet Özyücel	Seferi Köyü				
14						
15						
16						

I. OTURUM - GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)						
No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta
1	Yozgat İlçe	Kard. İlçe	Kaymakam			
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						

EK 1 - Gıda Tarım ve Hayvancılık Çalıştayı Katılım Listesi

EKLER

Ek 2 – Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı Katılım Listesi

II. OTURUM - SANAYİ, TİCARET VE TURİZM
KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)

No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta	İmza
1	Fikriye ÇETİNK	Yozgat Çetink	Müd.				
2	Yasar DEMİRTAS	TMO Ziraat Müd.	Müd.				
3	Yakup ÖZDEMİR						
4	Burhan DOĞAN	Garanti Etiler	Müd.				
5	Fatih SEKMEK	Kalkınma Bankası	Ünvan				
6	Mustafa YEKER	Borak Üni	Yrd. Doç. Dr.				
7	İbrahim İNİLİ	ESOB	Baş. Yönl.				
8	Mustafa SARKIN	Borak Üni.	Yrd. Doç. Dr.				
9	İhsan İbrahim	İbrahim Akdağ	Ticaret Müd.				
10	İbrahim Akdağ	Ticaret Müd.	Müdür				
11	Mustafa SARKIN	Borak Üni.	Yrd. Doç. Dr.				
12	Mehmet UYUN	Vollak	10 M. Md.				
13	Yakup ÇETİNK	Yozgat Çetink	Müd.				
14	Yakup ÇETİNK	Yozgat Çetink	Müd.				
15	Yakup ÇETİNK	Yozgat Çetink	Müd.				
16	Yakup ÇETİNK	Yozgat Çetink	Müd.				

Ek 2 – Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı Katılım Listesi

II. OTURUM - SANAYİ, TİCARET VE TURİZM
KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)

No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta	İmza
1	Adem ÇETİNK	Eren Sorap	C. Müdür				
2	Yakup ÇETİNK	Yozgat Çetink	Yrd. Doç. Dr.				
3	İbrahim AKDAĞ	Borak Üni	Yrd. Doç. Dr.				
4	M. Cümler FİDAN	Yozgat Çetink	Yrd. Doç. Dr.				
5	Rahmi NARLAK	YAPAD	Başkan				
6	Emir YILMAZ	15 Aralık					
7	Yakup ÇETİNK	Yozgat Çetink	Yrd. Doç. Dr.				
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							

EKLER

Ek 2 – Sanayi, Ticaret ve Turizm Çalıştayı Katılım Listesi

II. OTURUM - SANAYİ, TİCARET VE TURİZM
KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)

No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta	İmza
1	Amel Hacıoğlu	Borok İnş. İş. İnş. D.İ.	Yat. D.İ.				
2	Samir Dostan	Çarşıyazıcılar	Başkan				
3	Burhan Uenal	Borok Üni. İnş. D.İ.	Yat. D.İ.				
4	İrfan İBİ	İlke İnş. M.Ö.	M.Ö.				
5	Halil İbrahim Çelebi	Borok İnş. D.İ.	Gen. M.Ö.				
6	Yüksel Kademir	Koşeb	M.Ö.				
7	Musuf ŞAHİN	Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müd. V.	M.Ö.				
8	Süleyman ASLAN	"	M.Ö.				
9	Ali ÖZER	Sanatçı K.Ö.	K.Ö.				
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							

Ek 3 – Madencilik Doğaltaşlar ve Yapı Malzemeleri Katılım Listesi

III. OTURUM - MADENCİLİK, DOĞAL TAŞLAR VE YAPI MALZEMELERİ
KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)

No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta	İmza
1	Koray ER	Koşeb İnş.	İşletme M.Ö.				
2	İbrahim TAMER	Çarşıyazıcılar İl Müd.	İl Müd.				
3	D. Mehmet ÖZCAN	Borok Üni. İnş. D.İ.	Yat. D.İ.				
4	M. Arni AKÇE	Borok Üni. İnş. D.İ.	Yat. D.İ.				
5	Serdar ACILGÖZ	Yozgat Belediyesi	Beş. M.Ö.				
6	Geleki Altınbaş	İmarat B.Ö.	İ. B.Ö.				
7	Özge B.Ö.	Kalesanlar	F.Ö.				
8	Yasay B.Ö.	Yozgat İl. M.Ö.	M.Ö.				
9	Yusuf Günel	Yozgat İl. M.Ö.	İnş. Y. M.Ö.				
10	Ahmet K.Ö.	K.Ö.	M.Ö.				
11	Ferdi TAF	Koşeb İnş.	M.Ö.				
12	Enoch H.Ö.	K.Ö.	Yat. D.İ.				
13	Saniye K.Ö.	ORAN	URAN				
14	Erol N.Ö.	Borok Üni. İnş. D.İ.	Yat. D.İ.				
15	Erol ATEŞ	HEM	M.Ö.				
16	Hande İNANCIER	ORAN	URAN				

17. Kemal ŞAHİN

EKLER

EK 4 – Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) Katılım Listesi

**IV. OTURUM - SOSYAL KALKINMA (EĞİTİM, KÜLTÜR, SAĞLIK, ALTYAPI)
KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)**

No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta	İmza
1	FERİT TAŞ	KARAYOLU İZMİR	Şube Şefi				
2	AYDIN ŞARİBATIR	İLÖZEL İDARE	İNGİNÜRE				
3	Tunçer Sarıca	İL ÖZEL İDARE	Plan Birim				
4	Barış Akın	İL ÖZEL İDARE	Genişletme				
5	Ferhat Bekir	İL ÖZEL İDARE	Müdür				
6	Öğretmen Güneş	G.H. ve Sosyal Bilimler	Müdür				
7	Veysel ÖZKAN	Gökmen Bil. Bld. Bşk.					
8	Çayır GENSİ	İl Özel İdare	Müdür				
9	Şehinşah Gökçek	"	"				
10	Reşat Pınar	İl Özel İdare	Müdür				
11	Kurad ATAK	Gençlik ve Spor	Koordinator				
12	Selami KAYA	Gençlik ve Spor	Koordinator				
13	Yunus KARLARI	Gençlik ve Spor	İl Müdür				
14	Muhammed Emin Ersoy	Gençlik ve Spor	İl Müdür				
15	Arzu Gökçe	Gençlik ve Spor	İl Müdür				
16	Hüseyin ERDEM	Gençlik ve Spor	Müdür				

EK 4 – Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) Katılım Listesi

**IV. OTURUM - SOSYAL KALKINMA (EĞİTİM, KÜLTÜR, SAĞLIK, ALTYAPI)
KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)**

No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta	İmza
1	Fahri Seker	Bazok İnş. Şirk.	Genel Müdür				
2	H.İbrahim İYİŞ	İL AFAD	Md.				
3	Saim KUT	Milli Eğitim	Müdür				
4	Ahmet KÖRMANCI	Sosyal. ve Sağlık	Müdür				
5	İsmail -İLMAR	SGK	İl Müdür				
6	Murat SAMI	SGK	Denetim Yrd.				
7	Calut Beliz KARTAL	Gençlik ve Spor	Yrd. Dir.				
8	Selma Sarı	Gençlik ve Spor	İl Müdür				
9	Hasan Yurtlar	İl Özel İdare	Müdür				
10	İsmail Faruk ŞAHİN	Milli Eğitim	Müdür				
11	Özge KOCAN	Milli Eğitim	Müdür				
12	Yılmaz DÖZ	İl Özel İdare	İl Müdür				
13	Doğan ÖZAL	İl Özel İdare	İl Müdür				
14	Tuncay ŞİMŞEK	Milli Eğitim	Genel Müdür				
15	Hasan TÖZER	Milli Eğitim	Müdür				
16	Ahmet KUTLU	SGM	Müdür				

EKLER

EK 4 – Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) Katılım Listesi

IV. OTURUM - SOSYAL KALKINMA (EĞİTİM, KÜLTÜR, SAĞLIK, ALTYAPI)
KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)

ORAN 2013-2014
Kalkınma Ajansı
Yozgat-Boğazlıirmak Projesi Eylem Grubu

No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta	İmza
1	Murat ÇETİN	Bozok Üniversitesi	Doç. Dr.				
2	Hosim YILICIL	Alagözdağı Köyü	İnsaat Müh.				
3	Nusret YÖNEMENİ	Kölgöster Mahallesi	U.H.H.				
4	Yakup ÖZDEN	Atadöğüş Mahallesi	HEM. KBR				
5	İbrahim KOC	Uzunluk Mahallesi	Başlang.				
6	BARIS ERGEN	BOZOK ÜNİ.	YRD. DOÇ. DR.				
7	Ömer Tansel	Atk. partisi	İl Başkan Yard.				
8	Emrah KURTULU	Bozok Üniv.	Yrd. Doç. Dr.				
9	Alper Çiçek	M. F. M.	Müş. Yard.				
10	Yılmaz Yılmaz						
11	Dr. Fatih Selvi	11. Sep. Mah.	11. Sep. Mah.				
12	Hacı Ömer KARZAR	11. Milli Sıkışık Mahallesi	Müş. Yard.				
13	M. Ali Karacahan	Halk Sıkışık Mahallesi	Müş. Yard.				
14	R. Ahmet Özgür	Sefoğlu Köyü					
15	Emrah ALKUN	TEK LİGİ Mahallesi	Yardımcı				
16	Fatih İBİŞ	Sefoğlu Mahallesi	Başlang.				

EK 4 – Sosyal Kalkınma (Eğitim, Kültür, Sağlık, Altyapı) Katılım Listesi

IV. OTURUM - SOSYAL KALKINMA (EĞİTİM, KÜLTÜR, SAĞLIK, ALTYAPI)
KATILIMCI LİSTESİ (Yozgat 2023 Kalkınma Çalıştayı, 2-3 Mayıs 2013)

ORAN 2013-2014
Kalkınma Ajansı
Yozgat-Boğazlıirmak Projesi Eylem Grubu

No	Katılımcı (Adı, Soyadı)	Kurum	Unvan	Telefon	Faks	E-posta	İmza
1	M. Ali KARZAR	Yozgat İl.	ARGE Sor.				
2	Ali BÖRER	Köy Mahallesi					
3	Ali KARZAR	Köy Mahallesi					
4	Tarık ÖZAN	Yozgat İl.					
5	Hakan KARZAR	Yozgat İl.					
6	Bahattin ÖZAN	Yozgat İl.					
7	Erol A. ÇİÇEK	Yozgat İl.					
8	Yozgat İl.	Yozgat İl.					
9	Yozgat İl.	Yozgat İl.					
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

Kayseri Merkez Hizmet Binası:

Barbaros Mahallesi, Sümer Yerleşkesi Kümeevler, No:1, P.K: 38080 Kocasinan/KAYSERİ

Telefon

+90 352 352 6726

Fax

+90 352 352 6733

E-Posta

info@oran.org.tr

Sivas Yatırım Destek Ofisi:

Dr. Ahmet Köksal Konağı, Gökçebostan Mahallesi Dostlar Sokak No: 2 SİVAS

Telefon

+90 346 222 0800

Fax

+90 346 222 0800

E-Posta

info@oran.org.tr

Yozgat Yatırım Destek Ofisi:

Medrese Mahallesi, Hastane Caddesi, İş Bankası Üstü 5. Kat YOZGAT

Telefon

+90 354 217 6726

Fax

+90 354 217 6726

E-Posta

info@oran.org.tr

www.oran.org.tr